

*Тексерілді!*  
*Дур*

## Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы Қаңтар айы 1-апта

Топ: «Еркетай» ересек топ.

Балалардың жасы: 4жас

Жоспардың құрылу кезеңі : 06.01 – 10.01.2025ж

**Апта дәйек сөзі: «Талап бар жерде тәртіп бар»**

Күн тәртібі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балаларды қабылдау, дене қызуын өлшеп, көңіл -күйлеріне назар аударып, жағымды жағдай орнату. Ата-анамен әңгімелесу арқылы баланың үйдегі көңіл-күйін, денсаулығын сұрау.		
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	<i>«Өнегелі 15 минут»-балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру.</i> «Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналараға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру		
Балалардың дербес әрекеті(баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Картотека №6 «Табиғат құбылыстарын ата» Мақсаты: қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, буға айналады.	Картотека №19 «Қысқы тіршілік» Мақсаты: қыстап қалатын құстардың жеке атауын ататып, оларды ажырата білуге үйрету. Сөздік қорын дамыту.	Картотека №9 «Үй жануарлары» Мақсаты: Балаларды үй жануарлары мен төлдерді ажыратуға, олардың қимылын, қалай дыбыстайтынын және дене мүшелерін дұрыс атауға, оларды қорғай білуге тәрбиелеу.
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан		
Таңертенгі жаттығу	<i>Күй күмбірі бір-тұтас тәрбие</i> Қаңтар айының арналған жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелеген. Мақсаты. Балалардың жалпы даму жаттығуларын жасау арқылы балаларды шапшаңдыққа, дене бітімін дұрыс қаслыптасуына үйрету		

	Салауатты өмір салтын сақтаймыз, Жаттығудан ешқашан да қашпаймыз		
Таңғы ас	<i>Үнемді тұтыну-«Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну»</i> Ойын- жаттығу : Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаңсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың. «Ас дәмді болсын!» Ас құрамымен таныстыру Бала үні.		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Біз гүлдерше өсеміз, Жапырағы жайқалған. Сабақтары салалы, Желмен бірге жайқалған.	Жабырқауды білмейміз, Жалқаулықты сүймейміз, Біз талантты жас ұлан, Үлгі аламыз жақсыдан.	Қуанамын мен де, Қуанасың сен де, Қуанайық достарым Арайлап атқан күнге.
Ұйымдастырылған іс-әрекет	Музыка Педагог жоспары бойынша  Қызығушылықты ояту Аудио дыбыс телефоннан. Құрметті балалар мен сендерді өз Орманыма, орман патшалығына қонаққа шақырамын. Орманға саяхатқа барамыз ба? Қазір қандай мезгіл? Ол үшін қалың киініп алуымыз керек Дид ойын: «Санамақтар сыры» 1-дегенім бөрік Кисең бойға көрік. 2-дегенім етік Киер сәнді етіп. 3-Дегенім ішік	Денешынықтыру Тақырыбы: «Қысқы ойындар» Мақсаты: Балаларды сапта бір-бірден аяқтың ұшымен жүруге; аяқтың ұшымен жүгіруге; құрсауларды домалатуға үйрету; қимылды ойындар үшін атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Педагогтің белгісі бойынша балалар сапқа тұрады. Бірінің соңынан бірі шеңбер бойымен жүреді. Педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың ұшымен жүреді, жәй қалыпқа түсіп, тез ойналған музыка әуенімен аяқтың ұшымен жүгіреді, жүгіріп келе жатып, жәй жүріске түседі. Жалпы дамыту жаттығулары (доппен) 1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ	Денешынықтыру Тақырыбы: «Қысқы эстафеталар» Мақсаты: Балаларды бір орында тұрып екі аяқпен секіруге үйрету; балаларда сапта бір-бірден аяқтың ұшымен жүру; аяқтың ұшымен жүгіру дағдыларын дамыту; қимылды ойын арқылы құрсауларды домалату іскерліктерін жетілдіру. Педагогтің белгісі бойынша балалар сапқа тұрады. Бірінің соңынан бірі шеңбер бойымен жүреді. Педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың

	<p>Теріден тігер пішіп.  4-Дегенім тымақ  Қыста кисең жылы-ақ.  5-Дегенім байпақ  Іші жылы тайпақ.  Орманға кіру, Орман ауасымен тыныс алу.  Ой дамыту.  Ағаштар туралы әңгіме (көрнекі үлгілерді пайдалану)  Менің патшалығым - орман , онда ағаштар көп .  Ағаш дегеніміз не ?  (Ағаш - ең үлкен өсімдік.  Оның бөліктерін ата.  (Тамыры, діңі, бұтақтары мен жапырақтары)  Қалай ойлайсың , ағаш тірі ме? (Иә.)  Неге?  (Ол өседі, тыныс алады)  Дид ойын: «Ретімен жаса»  Үстелде ағаш бөліктерінің (тамыр, бұтақ, дің, жапырақтар, ) аралас графикалық үлгілері бар .  Ағаштың құрылысының ретін құрастыру. Жұмыстың жасалу жолын түсіндіру, көрсету.  (біріншіден тамыр шығады, ол жерде орналасады, діңі тамырдан кетеді, діңнен бұтақтар шығады, бұтақтарда жапырақтар өседі, бұтақтар мен жапырақтар ағаш тәжін құрайды )</p>	<p>алшақ, доп төменде.  1- допты екі қолдарымен жоғары көтереді, допқа қарап тыныс алу; 2- допты төмен түсіріп, тыныс шығару; 3- допты жоғары көтереді; 4- бастапқы қалып. Жаттығу 8-10 рет қайталанады.  2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде.  1- оңға бұрылу, оң аяғының өкше тұсында жерге допты ұру және секірген допты ұстап алу; 2- бастапқы қалыпқа келу; 3-4 - осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады.  3. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ бірге, доп жерде.  1-4- допты табанмен алға-артқа жібермей, домалату; 3-4 - аяғын ауыстырып, жаттығуды қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады.  Құрсауларды домалату.  "Құрсаулар" қимыл ойыны.  Тыныс алу жаттығуы.   Табиғат бұрышына саяхат  Бөлме өсімдіктерін қарау.  - Біз жазда көшеде келе жатқанда, көптеген гүлдерді көреміз. Бірақ суық келді, қыс келеді, содан кейін көшеде гүлді көрмейміз. Ал адамдар қыста да, жазда да гүлдерге әрқашан сүйсінгісі келеді. Осылайша адамдар</p>	<p>ұшымен жүреді, жәй қалыпқа түсіп, тез айналған музыка әуенімен аяқтың ұшымен жүгіреді, жүгіріп келе жатып, жәй жүріске түседі.  Жалпы дамыту жаттығулары (доппен)  1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде.  1- допты екі қолдарымен жоғары көтереді, допқа қарап тыныс алу; 2- допты төмен түсіріп, тыныс шығару; 3- допты жоғары көтереді; 4- бастапқы қалып. Жаттығу 8-10 рет қайталанады.  2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде.  1- оңға бұрылу, оң аяғының өкше тұсында жерге допты ұру және секірген допты ұстап алу; 2- бастапқы қалыпқа келу; 3-4 - осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады.  Бір орында тұрып екі аяқпен секіру.  "Құрсаулар" қимыл ойыны.  "Секіреміз көңілді" эстафета ойыны. (қаптармен)</p>
--	--	---	---

<p>Білімберууымы ныңкестесібойы ншаұйымдастыр ылған іс-әрекет</p>	<p>Қазір қандай мезгіл? Ағашта жапырақтар бар ма? Неліктен? Ой қозғау. Балалар, орман нелердің үйі? Жануарлар мен құстардың. Орманда қандай жануарлар тіршілік етеді? Мына ағаш шұңқырында қандай жануар тұрады? (Тиін) . Індерде қандай жануарлар тіршілік етеді? (түлкі, тышқан.) Орманда қандай құстар мекендейді? (Тоқылдақ, қараторғай, көкек, үкі.) Орман – аңдар мен құстардың мекені ғана емес, жердің жасыл көйлегі. Орманның ауасы әрқашан таза, өте әдемі, дәрілік өсімдіктер, жаңғақтар, саңырауқұлақтар, жидектер өседі. Орман – біздің байлығымыз! Орман патшалығының барлық тұрғындарына сүйіспеншілік пен қамқорлық көрсетуіміз керек . Балалар, сендер ормандағы серуеніміз естелік болып қалу үшін үшін біз оның суретін саламыз. Сергіту сәті. Тербеледі ағаштар, Алдымен жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар, Үп-үлкен боп өседі. Бүгін біз орманның ағаштарын</p>	<p>үйде, тұратын бөлмелерде гүл өсіру идеясын ойлап табады. Сондықтан олар үйдің бөлмелерінде өсірілетін мұндай өсімдіктерді «үй өсімдіктері» деп атай бастады. Гүлдердің түсіне, жапырақтарының пішініне назар аударылады. Герань жапырақтары бұзылып, иіс сезінуі мүмкін, содан кейін өсімдіктің осылай қорғалғанын түсіндірді. Дид ойын: «Горшоктегі гүл» дизайны - Геометриялық фигураларды орындарына қойып, құмырадағы гүлді құрастыру Тәжірибелік алаң Тәжірибе №1 Сумен және сусыз Мақсаты: өсімдіктердің өсуі мен дамуына қажетті сыртқы орта факторларын (су, жарық, жылу) бөліп көрсету. Құрал-жабдықтар: екі бірдей өсімдік (бальзам), су. Тәжірибе барысы: Өсімдіктердің неліктен сусыз өмір сүре алмайтынын анықтау (өсімдік құрап қалады, жапырақтары қурайды, жапырақта су бар); бір өсімдік суарылып, екіншісі суарылмаса не болады (суармаса өсімдік кеуіп, сарғайып, жапырақтары мен сабағы икемділігін жоғалтады т.б.)? Біз бір апта ішінде суаруға</p>	<p>Тыныс алу жаттығуы. Музыка Педагог жетекшісінің жоспары бойынша Ертегі әлемі бұрышы. Балалар Ағаштар туралы ертегі тыңдағыларың келе ме? Ертеде Шырша, Қарағай Роуэн ,Қайың ағаштары дос болыпты Олар бір күні өз-өздерімен мақтаныпты. Жаңа жылдық шырша - «Менен артық таба алмайсың, мен қыс бойы жасылмын. Нағыз сұлулық сонда. Ал мен инелерімді 5-7 жылда бірте-бірте ауыстырып отырамын . Бірақ бәрі бірден емес, өз кезегінде, сондықтан мен әрқашан жасылмын. Жаңа жыл түні олар менің айналамда билейді. Ал олар менен қағаз, жасанды жібек жасайды, меннен үй салып, музыкалық аспаптар жасайды. Мынадай : мен</p>
---	---	---	--

<p>ерекше түрде саламыз. Алдымен қолымызды сурет салуға дайындап алайық.</p> <p>Бұл суретке біздің қолымыз қатысады, қараңыз!</p> <p>Дид ойын: «Қысқы орман келбеті»</p> <p>Сол қолымызды қағазға қойып, оны қарапайым қарындашпен дөңгелетіп саламыз, саусақтардың ішін бояймыз</p> <p>Балалар бұл ағашқа бірдеңе жетіспейді.</p> <p>Ол не деп ойлайсындар? Қар ұлпалары.</p> <p>Қиылған қар ұлпаларын ағашқа жапсыру.</p> <p>Қандай әдемі! Қандай тамаша Мен сендердің бұл суреттеріңді орман тұрғындарына беремін, Барлығыңызға балабақшаға қайтатын кез келді! Қош бол, Орман патшалығы деп тақпақ айтып берейік</p> <p>От та, суда, ауа да</p> <p>Жан-жануар барлығы</p> <p>Орман теңіз тауларда</p> <p>Табиғаттың байлығы</p> <p>Поездға отырып бақшамызға барамыз.</p> <p>Қортынды</p> <p>Балаларды мадақта</p> <p>Ұлттық ойын: «Ханталапай»</p>	<p>байланысты өсімдіктердің күйін бақылау нәтижелерін шығарамыз.</p> <p>Қорытындылаймыз</p> <p>Иә, өсімдіктер сусыз өмір сүре алмайды.</p> <p>Тәжірибе №2 Көп - аз</p> <p>Мақсаты: буланған сұйықтық мөлшерінің жапырақтардың мөлшеріне тәуелділігін ашу.</p> <p>Құрал-жабдықтар: үш өсімдік: біреуі үлкен жапырақты, екіншісі қарапайым жапырақты, үшіншісі кактусты; целлофан пакеттер, жіптер.</p> <p>Тәжірибе: Неліктен үлкен жапырақтары бар өсімдіктерді кішкентайларға қарағанда жиі суару керек? Жапырақтары әртүрлі үш өсімдікті таңдаңыз. Эксперимент жасайық. Жапырақтарға сөмкелерді салыңыз, бекітіңіз, күн ішінде өзгерістерді қадағалаңыз; буланатын сұйықтық мөлшерін салыстырыңыз.</p> <p>Қорытынды:</p> <p>Жапырақтар неғұрлым үлкен болса, соғұрлым олар ылғалды буландырады және жиі суару керек</p> <p>Сұрақ –жауап.</p> <p>Сендерге ғалым болған ұнады ма?</p> <p>Нені зерттедік?</p> <p>Балаларды мадақтау.</p> <p>Ұлттық ойын: «Тақтия тастамақ»</p>	<p>бәріңнен әлдеқайда жақсырақ және қажетпін деп мақтанады.</p> <p>Қарағай: Мен де ең әдемі ағашпын . Менің діңім біркелкі, ал инелер шыршадан ұзынырақ . Ал олар менен үйлер мен моншалар салады. Мен де кеме жасайды. Мен ең маңызды ағашпын деп мақтанады.</p> <p>Роуэн – Я мақтанындар, мақтанындар мен сендерге айтайын : меннен жұқа және сымбатты нәрсе таба алмайсындар. Ал күзде сары түсті киім кисем, жидектерімнің шоғыры алыстан көрінеді, құрамында дәрумендер көп.</p> <p>Қыста қанша құсты аштықтан құтқарамын! Ал адамдар оларды жеуге қарсы емес. Солай!</p> <p>Қайың Мен туралы қаншама ән шығарды. Ал менің арқам ақ, сенікіндей емес . Ал менімен суықты да емдей алады , буындар ауырмас үшін тұнбаммен сүртеді. Менің отыным көп жылу береді. Менен жиһаз,</p>
---	--	---

шаңғы, шайыр да жасайды.  
Сондықтан мен  
ханшайыммын! Дейді.  
Бір күні орманның үстінен  
қатты жел ұшып,  
ағаштардың барлық  
мақтанышын өшіреді.  
қайындар, тау күлі,  
қарағайлар, шыршалар  
қатты қорқып кетеді де бір-  
біріне қарап, өздерінің мінез  
-құлқынан ұялып, қайтадан  
бірге өмір сүре  
бастайды. Осылайша олар  
орманда бірге өмір сүреді  
екен.

- Балалар, ормандарда,  
саябақтарда әдемі ағаштар  
өсу үшін, оларға көңілді  
құстар ұя салу үшін оларға  
қамқорлық жасауымыз  
керек

Қызығушылықты ояту.  
Енді мен ағаштың  
қасиеттері туралы сөйлесуді  
және зерттеу жүргізуді  
ұсынамын.

Тәжірибе № 1.  
Ағаш жеңіл, суға батпайды.  
Сонымен, біз зерттейтін  
бірінші меншік бізден  
байыпты эксперимент  
жүргізуді талап етеді.

			<p>Үстелде су салынған контейнерлер мен науада заттар бар. Металл затты алып, суға батырыңыз. Оған не болды және ол суда не істеді??</p> <p>Балалар: ол суға батып кетті. Енді қағазды алып, суға салыңыз. Қағазда не бар және суда не болды?</p> <p>Балалар: Ол да суланып, суға батып кетті. Енді матаны алып, суға батырыңыз. Матада не болды?</p> <p>Балалар: Ол да суланып, суға батып кетті. Енді ағаш текшені алып, суға батырыңыз. Кубқа не болды ?</p> <p>Балалар: Куб ағаштан жасалғандықтан жүзеді. Егер ағаш суға батпаса, адамдар одан не сала бастады?</p> <p>Балалар: Олар қайықтар мен кемелер сала бастады. Сонымен, біз ағаштың алғашқы қасиетін білдік. Қандай қасиетін білдік?</p> <p>Балалар: Ол жеңіл, суға батпайды.</p> <p>Тәжірибе № 2.</p>
--	--	--	--

Ағаш жылы болады.  
Енді біз ағаштың келесі қасиетін білуге тырысамыз.  
Екі кружка жылы су, ағаш және әйнекті алайық.  
Қай кружка ұзақ уақыт бойы жылытады?  
Балалар: ағаш. Онда су жылы. Ал шыны кружкада су тез салқындатылады.  
Біз ағаштың тағы бір қасиетін анықтадық.  
Онда нені байқадық?  
Балалар: ағаш сені жылытады  
Дид ойын: «Ағаш достары»  
Шарты: Ағаш өсу үшін керек заттарды орналастыру.  
Балаларды топқа бөлу.  
1-топ: А3 форматта салынған

ағаш суретін құрастыру.  
2-топ: Салынған А3 форматта ағаш макетіне Күн суретін жапсыру.  
3-топ: Ағашқа мақта таяқшасымен қар ұшқынын салу.

			4-топ:Құс мүсіндеу. Балаларды мадақтау. Вориотив: Бояй білу өнер Мақсаты: Үлестірмелі материалдар арқылы ойын кезінде балалардың шығармашылық ойлау қабілетін дамыта отырып ұқыптылыққа тәрбиелеу. Эстетикалық талғамдарын дамыту. Ұлттық ойын: «Асық ату»
Серуенге дайындық	Әңгіме жүргізу. Серуенге шыққанда қауіпсіздік ережелері туралы ескерту. Киіну: Серуенге шығу, аяқ киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру		
Серуен:	Картотека № 2 «Қарды бақылау»	Серуен № 15 Қысқы ауа-райын бақылау	Серуен № 17 Адамдардың қысқы киімін бақылау.
	Қысқы серуен картотекасынан . Картотека қосымша тіркелген.		
Серуеннен оралу	Балаларға ойын киімдерін шешуді, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.		
Түскі ас	ӘҢГІМЕ ЖҮРГІЗУ. .Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртінуді, сүлгілерін өз ұяшықтарына ілуді үйрету.. Ұқыпты тамақтану дағдыларына асты аздан алып ішуге, ас құралдарын дұрыс қолдануға тәрбиелеу. Үстелге дұрыс отырып,тамақтануға , нан қиқымын жерге түсірмей, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру. Тәтті тамақ жейміз, Рақмет аспаз дейміз		
Ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.		
Біртіндеп ұйқыдан ояту, шын-ықтыру шаралары	№14 Ояну Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлімдеп алайық.	№20 Ояну Кел балалар тұрайық, Қолымызды жоғары созайық. Еңкейеміз еденге, арқамызды тік ұстап, Бір демалып алайық.	№ 21 Ояну Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл

			қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыңдар,
	Ұйқыдан очту жаттығу картотекасынан. Картотека қосымша тігілген		
Бесін ас	Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сұрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.		
Балалардың дербес әрекеті(баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	<p>Ой дамыту.</p> <p>Сұрақ-жауап</p> <p>Балалар осы күн бізге не үшін керек?</p> <p>Егер күн болмаса мына гүлдер, шөптер өсе ме?</p> <p>Күн маған да саған да керек екен.</p> <p>Олай болса күн туралы ертегі еліне саяхат жасайық.</p> <p>-Ертеде аспанда Күн сәулесі өмір сүріпті. Күн</p> <p>сәулесі аспанда жалығып, жер бетіне түсуді ойлайды. Жерге түсіп, жылаған гүлді көріп, оған жылуын сыйлайды. Гүл қуанып, күлімсіреп, рақметін айтады.</p> <p>Ұшып бара жатып, қанатын сулап алып ұша ламай жүрген аарны көреді, шуағымен қанатын кептіріп, араның ұшуына көмектеседі. Ара да оған ризашылығын білдіреді.</p> <p>Тағы ұшып келе жатып, солып қалған гүлдердің арасынан шыға ламай жатқан көбелекті көреді. Гүлдерге сәулесін түсіреді. Олар бастарың көтергенде олардың арасынан көбелек ұшып шығады. Көбелек күн сәулесіне</p>	<p>Ой қозғау.</p> <p>Дид ойын: «Табиғатқа қалай көмектесе аламын?»</p> <p>- Ауа таза болу үшін не істеу керек? Ағаш, гүл егу</p> <p>- Су мөлдір болу үшін не істеу керек? Ластамау</p> <p>- Ағаштарға қалай көмектесе аламыз? Су</p> <p>құю, қопсыту</p> <p>- Судағы жәндіктерге қалай көмектесеміз?</p> <p>- Құстарға қалай көмектесеміз?</p> <p>5. Ширату.«Құм, тас, су».</p> <p>«Құм» дегенде әр жерде шашыранқы болып отыру.</p> <p>«Тас» дегенде өз қолмен мүсін жасап тұра қалу.</p> <p>Су дегенде толқын жасап қалу.</p> <p>Түсініктеме</p> <p>-Ауаны жұтамыз</p> <p>-Күн жылуын, жарығын береді.</p> <p>-Жер ана бізді азықпен қамтамасыз етеді?</p> <p>-Сусыз тіршілік жоқ</p> <p>-Ағаш айналаға көрік береді,</p>	<p>Қызығушылықтарын ояту.</p> <p>Саусақ жаттығуы:</p> <p>«Дос болайық»</p> <p>Торғайлармен дос болайық</p> <p>Көңілдірек қанекей.</p> <p>Жем береміз, бәріміз.</p> <p>Егер жаңбыр жауа қалса, Тығыламыз бәріміз.</p> <p>күн шуағын шашса бізге, қуанамыз бәріміз.</p> <p>2.1 Ой дамыту</p> <p>-Күн туралы түсінік беру.</p> <p>-Сұрақ – жауап</p> <p>-Күннің түсі қандай?</p> <p>–Күннің шуағы деген не?</p> <p>2.Жұмыс жасаудың әдіс – тәсілін түсіндіру, көрсету</p> <p>Дид ойын: «Қандай пішін»</p> <p>Ұжымдық жұмыс жасау.</p> <p>Үлкен форматта ортаға салынған дөңгелек пішінге, бояуға алақан саусақтарды батыру арқылы күннің шуақтарын салу</p> <p>Қадағалау, көмектесу</p> <p>Дид ойын: «Біздің көрме»</p>

рақметін айтады.  
Күн сәулесі қиын сәтте басқаларға көмектескеніне өзі риза болады.  
Күн сәулесі табиғат пен адамзатқа өз шуағы мен жылуы қажет екенін түсініп, аспанға орнына барады.  
Сендерге ертегі ұнады ма?  
**«Өрт қауіпсіздігі»**  
**«Жанғыш заттар»**  
**Мақсаты.** Балаларды қауіпті заттардың арасынан жиі өрт тудыратын заттарды табуға үйретіңіз. **Логикалық ойлауды дамыту.**  
**Ойынның барысы.** Балаларға жанғыш заттарды және жай қауіпті заттарды бейнелейтін карточкалар беріледі. **Мысалы: шам, үтік, от жағу, пеш, ара.**  
**Сіз жоқ нысанның суреті бар картаны алып тастауыңыз керек өрт қауіпін тудырады**

көлеңкесін тосады.  
**Жол ережесі.**  
**«Қандай белгіні тап?»**  
**Міндеттері:** Балаларға жол белгілерін ажырата білуге үйрету, балалардың жол ережелері туралы білімдерін бекіту; алған білімдерін күнделікті өмірде өз бетінше пайдалану қабілеттерін дамыту.  
**Материал:** Жол белгілері салынған текшелер: ескерту, тыйым салу, бағыттаушы және қызмет көрсету белгілері.  
**Ойын барысы:**  
1 нұсқа. Көшбасшы сізді кезекпен текшелер тұрған үстелге шақырады. Бала текшені алады, белгі қояды және осы топтың белгілері бар балаларға келеді.  
2-нұсқа. Жүргізуші белгіні көрсетеді. Балалар бұл белгіні текшелерінен тауып, көрсетіп, оның нені білдіретінін айтады.  
3-нұсқа. Ойыншыларға текшелер беріледі. Балалар оларды мұқият зерттейді. Әрі қарай, әр бала өзінің белгісі туралы оны атамай айтады, ал қалғандары бұл белгіні сипаттамадан болжайды.

**Шарты:** қызығушылықтарын дамыту мақсатында балалардың жұмысынан көрме ұйымдастыру,  
**Қауіпсіздік ережесі.**  
**«Жедел жәрдем»**  
**Мақсаты.** Қажет болса, балаларды жедел медициналық көмекке 03-те қоңырау шалуға үйретіңіз.  
**Құрал-жабдықтар:** «Жедел жәрдем» ойыншық машинасы. Әр түрлі жағдайларды бейнелейтін тақырыптық суреттер: адам төсекте термометрді қолымен ұстайды; көгерген бала; көшеде құлап қалған қария (жүрегін тапсыру) және т.б.  
Ақ дәрігердің шапандары мен халаттары - ойынға қатысушылардың әрқайсысы үшін.  
**Ойын барысы:** Сахна суреттері үстелге қойылған. Жедел жәрдем бригадасы (5-6 бала) өзінің жедел қызметінің телефон нөмірін қайталайды, «қоңыраулар» бойынша жүреді (балалар машинаны суреттен суретке ауыстырады) және

			ауруханаға «ауыр науқастарды» ғана апарады (суреттерді жинайды). Қалғандары жедел жәрдем бригадасының әрекеттерін талқылап жатыр.
Жеке баламен жұмыс	«Жол әліппесі» Мақсаты: балаларды алдын-ала көшеде жүру ережесімен жүргізушілерге арналған жол және белгілермен таныстыру, жолда жүру ережесін меңгерту дағдысын қалыптастыру.	«Жануарларды орналастыр» Мақсаты: Балаларды тақтада және қағаз бетінде бағытты таба білуге үйрету. 5 бала кезекпен тақтадағы тапсырманы, ал қалғандары үстелдің үстіндегі парақ қағазда фишкамен орындайды.	«Жыл атасы» Мақсаты: Балаларды жыл мезгілдері және айларымен таныстыру; 1-ден 3-ке дейінгі сандар қатары туралы алған білімдерін бекіту
Серуенге дайындық	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.		
Серуен	Картотека № 2 «Қарды бақылау»	Серуен № 15 Қысқы ауа-райын бақылау	Серуен № 17 Адамдардың қысқы киімін бақылау.
Серуеннен оралу	Таңғы жаттығу картотекасын бекіту. Картотека қосымша тіркелген		
Кешкі ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана аспаптарын, салфеткаларды салу) Гигиеналық процедуралар (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту және сүлгіні іліп қою, Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз (көркем сөзін қолдану) Тамақтану балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; Балалардың ұқыптылығын бағалау		
Балалардың дербес әрекеттері	«Өнегелі 15 минут»-балалардың үлкендермен емін-еркін, қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру.		

	<p>Еңбек әрекеті Жууға болатын ойыншықтарды жуу. Міндеттері: ойыншықтарды сабынды суда губкамен жуу, таза сумен шаю, шүберекпен сүрту қабілетін қалыптастыру</p>	<p>Ертегілер, өлеңдер, жаңылтпаштар, мақалдар қайталау</p>	<p>Балалардың таңдау бойынша ыштықармашылық іс-шаралар: сурет салу, мүсіндеу, оригами, қысқы көрініс коллажы.</p>
<p>Балалардың үйге қайтуы</p>	<p>Ата аналармен балалардың төлем ақысы туралы, балалардың тазалығы туралы, балалардың тәртібі туралы жеке әңгімелесу.</p>	<p>Ата – аналарға балалармен үйде жеке жұмыс түрлерін мысалы суретті әдемі жапсыруға үйретуін есеру және кеңес беру. Балалардың үйге қайтуы.</p>	<p>Балалардың ауа-райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. Балалардың тәртібі жайлы әңгімелеу. Төлем ақыларын уақытымен төлеуін айту Балалардың үйге қайтуы.. Балалардың сұранып үйге қайтуы</p>

*Тексерілді!*  
*Дур*

## Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы Қаңтар айы 2-апта

Топ: «Еркетай» ересек

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі : 13.01 – 17.01.2025ж

Апта дәйек сөзі: «Тәртіп-тәрбие бастауы, тәртіпсіздік-өмірінің қас жауы»

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі ҚР әнұран	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балалардың көңіл-күйін бақылау, дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени-гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңес беру	«Өнегелі 15 минут»-балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру. «Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналараға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Картотека № 1 «Менің сүйікті ертегім» Мақсаты: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу.	Картотека №3 «Төлдерін тап та, көрсет» Мақсаты: Балалардың байқампаздық қасиеті, есте сақтау қабілеттерін дамыту, шапшандыққа баулу	Картотека №9 «Қай жануар артық» Мақсаты: Балалардың ойлау қабілетін дамыту. Жасырылған жануарларды табу арқылы тілдерін дамыту.	Картотека №11 «Кімге не керек» Ойынның мақсаты: Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын танып айта білуге үйрету	Картотека № 12 «Телефон» Мақсаты: естіген сөзді екінші балаға бұлжытпай жеткізуге дағдыландыру, диалогты Сөйлеуді жетілдіру арқылы сөздік қорын молайту.
коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан					
Таңертенгі	Қаңтар айының арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген				

жаттығу	<p style="text-align: center;">Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау</p> <p>Күй күмбірі біртұтас тәрбие</p>				
Таңғы ас	<p><i>Үнемді тұтыну-«Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну»</i></p> <p>Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.</p>				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Отбасында гүліміз, Көңілді өтер күніміз. «Қайырлы таң!» деп айтамыз, Бір болып кеште қайтамыз.	Кәне, көне тұрайық, Үлкен шеңбер кұрайық. Тұрсақ егер шеңберге, Алақанды ұрайық	Ерте тұрып күнде мен Тереземді ашамын. Сәлем деймін күнге мен Шаттық әнге саламын.	Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік! Қабақ түйген не керек, Көңілді боп жүрейік!	Кел, балалар, күлейік! Күлкіменен түлейік! Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік!
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	<p>Денешынықтыру</p> <p>Тақырыбы: «Жыланша жорғалау»</p> <p>Мақсаты: Балаларды сапта бірінің артынан бірі арқанша бойымен арақашықтықты сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру қабілетіне жаттықтыру; саптың басы мен шетіндегі балаларды қолдарынан ұстау арқылы шеңбер жасауға дағдыландыру; қойылған заттардың арасымен "жылан" тәрізді жорғалап еңбектеу дағдысын жетілдіру; 3 м</p>	<p>Қазақ тілі</p> <p>Тақырыбы: «Бөлме гүлдері»</p> <p>Міндеті: Балаларға гүлдер туралы түсінік беру. Олардың түрлерін ажырата білуге үйрету. Тілдік ойындар мен жаттығуларды қолдана отырып, балалардың сөздік қорларын дамыту және байыту. Гүлдерге қамқор болуға тәрбиелеу.</p> <p>Шаттық шеңбері Қуанамын мен де, Қуанасың сен де.</p>	<p>Музыка</p> <p>Педагог жоспары бойынша</p> <p>Қызығушылықты ояту</p> <p>Балалар, біздің топқа ауылдағы әжеден хат келіпті. Оның ішінде не бар екенін білгіңіз келе ме?</p> <p>Балалар: Иә.</p> <p>«Сәлеметсіздер ме, құрметті балалар! Қиындыққа тап болдым. Менің жақсы көретін тауығымды қаршыға ұрлап,</p>	<p>Денешынықтыру</p> <p>Тақырыбы: «Қар үстіндегі жолдар»</p> <p>Мақсаты: Балаларды допты бір-біріне төменнен лақтыру және оны қағып алуға үйрету; бір орында тұрып екі аяқпен секіру; балаларда сапта бір-бірден аяқтың ұшымен жүру; аяқтың ұшымен жүгіру дағдыларын әрі қарай дамыту.</p> <p>Педагогтің белгісі бойынша балалар сапқа тұрады. Бірінің</p>	<p>Денешынықтыру</p> <p>Тақырыбы: «Қар атысайық»</p> <p>Мақсаты: Балаларды сапта бір-бірден өкшемен, табанмен жүруге; көлденең орындықта төрттағандап еңбектеуге үйрету; бір орында тұрып екі аяқпен секіру; балаларда сапта бір-бірден аяқтың ұшымен жүру; аяқтың ұшымен жүгіру дағдыларын</p>

<p>қашықтықта алға жылжи отырып, екі аяқпен секіру дағдысын жетілдіру; Балаларды сапта бірінің артынан бірі арқанша бойымен арақашықтықты сақтап, бағытты өзгертіп жүгіреді; саптың басы мен шетіндегі балалар қолдарынан ұстасып, шеңбер жасайды; жылан жүріспен жүріп келе жатып, қайтадан сапқа тұрады</p> <p>Жалпы дамыту жаттығулары (доппен)</p> <p>1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде.</p> <p>1- допты екі қолдарымен жоғары көтереді, допқа қарап тыныс алу; 2- допты төмен түсіріп, тыныс шығару; 3- допты жоғары көтереді; 4- бастапқы қалып. Жаттығу 8-10 рет қайталанады.</p> <p>2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, доп төменде.</p> <p>1- оңға бұрылу, оң аяғының өкше тұсында</p>	<p>Қуанайық достарым, Арайлап атқан күнге. Ой қозғау. Мнемотехника әдісі арқылы қыс мезгілі туралы түсінік беру. Миға шабул. Жұмбақ жасыру. Адамдардың бәрі қызығады, Су құймасаң сәні бұзылады. Бұл не? Жарайсыңдар, ендеше бүгін біз бөлме өсімдіктерімен таныс боламыз. Қызығушылықтарын ояту. Таңғажайып сәт: ( топқа Сайқымазақ келеді) -Сәлеметсіңдер ме, балалар! -Мен мына гүлді үлкен де, әдемі етіп өсіргім келеді, бірақ қалай өсетінін, қалай өсіру керек екенін білмей тұрмын, мүмкін сендер маған осы гүлді өсіруге көмектесесіңдер</p>	<p>жасырып қалды. Маған тауықты табуға көмектес» Тәрбиеші: Балалар әжеге көмектесеміз бе? (Иә). Арина әже тұратын ауылға қалай жетеміз? (автобуспен, пойызбен) Мен поездға отыруды ұсынамын, ол үшін мына пішіндерден поезд құрастырып алайық. Поезд құрастыру. Аудиодан поезд дыбысы. Балалар, біз де келдік, бұл біздің аялдама. Бізді кім қарсы алып тұр. Әже (АҚТ технологиясынан) Әженің қолында конверт бар. Қызық, оның ішінде не бар? Мен конвертті ашайын. Балалар, қараңдаршы, мұнда не сызылған? Балалар: Құстарды қоректендіргіш.</p>	<p>соңынан бірі шеңбер бойымен жүреді. Педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың ұшымен жүреді, жәй қалыпқа түсіп, тез ойналған музыка әуенімен аяқтың ұшымен жүгіреді, жүгіріп келе жатып, жәй жүріске түседі. Жүріп келе жатып, шеңбер құрады және қайтадан сапқа тұрады. Жалпы дамыту жаттығулары (таспалармен)</p> <p>1. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1-4- таспаны екі қолдарымен ақырын жоғары көтеріп, саусақтарын қимылдату арқылы таспамен толқынды қимылдар жасайды; 5-6 - таспаларды қолымен тік ұстап, бір жанына екі шеңбер жасайды; 7-8- осы жаттығуды келесі</p>	<p>әрі қарай дамыту. Педагогтің белгісі бойынша балалар сапқа тұрады. Бірінің соңынан бірі шеңбер бойымен жүреді. Педагогтің белгі беруі бойынша балалар сапта бір-бірден өкшемен, табанмен жүреді, аяқтың ұшымен жүреді, жәй қалыпқа түсіп, тез ойналған музыка әуенімен аяқтың ұшымен жүгіреді, жүгіріп келе жатып, жәй жүріске түседі. Жалпы дамыту жаттығулары (лентамен)</p> <p>1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1-4 - лентаны екі қолдарымен ақырын жоғары көтеріп, саусақтарын</p>
---	---	---	---	--


	<p>жерге допты ұру және секірген допты ұстап алу; 2- бастапқы калыпқа келу; 3-4 - осы жаттығуды сол жаққа қайталау. Жаттығу 5-6 рет қайталанады.</p> <p>1) қойылған заттардың арасымен "жылан" тәрізді жорғалап еңбектеу;</p> <p>2) 3 м қашықтықта алға жылжи отырып, екі аяқпен секіру;</p> <p>3) бір жағы 20-30 см биік еңкіс тақтайдың үстімен қолдарын жанына жіберіп, жүру.</p> <p>"Чемпион" қимыл ойыны.</p> <p>"Сарбаздар" пысықтау ойыны.</p> <p>Тыныс алу жаттығуы</p> <p>Қызығушылықты ояту</p> <p>Балалар, мен бүгін балабақшаға келіп, үстел үстінен хат көрдім. Бізге кім жібергенін білмеймін? Оған қол қойылмаған.</p> <p>Қолтаңбаның орнына жұмбақ жасырған.</p> <p>Бізге хатты кім</p>	<p>ме?Топқа бөлу.</p> <p>Мозайка гүл құрастыру арқылы топқа бөлу.</p> <p>1-Топ . Қазтамақ тобы</p> <p>2-топ Фигус тобы.</p> <p>Сұрақтар ілмегі.</p> <p>Топқа сұрақтар қою.</p> <p>1-Топ . Қазтамақ тобына.</p> <p>Бөлме гүлдерінің қанша түрі бар?</p> <p>Сендердің үйлеріңде қандай гүлдер өседі?</p> <p>2-топ Фигус тобына.</p> <p>Бөлме гүлдерін сыйлыққа беруге бола ма?</p> <p>Бөлме гүлдерінің пайдасы туралы не білесіңдер?</p> <p>Топтық жұмыс:</p> <p>Әрбір топқа бөлме гүлдері беріледі.</p> <p>Сол гүлдер туралы айтады.</p> <p>Практикалық жұмыс:</p> <p>Тамырланған гүлді түбекке отырғызу</p> <p>Балаларды мадақтау</p> <p>Ой дамыту.</p> <p>Балалар, біз Сайқымазаққа көптеген бөлме</p>	<p>Тәрбиеші: Бәлкім, қаршыға тауықты «қоректендіргішке» тығып қойған шығар?</p> <p>Қарайық Астық науасынан балалар суреттердің бөліктерін тауып, құрастыру.</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Балалар, суреттерде нелер бар?</p> <p>Балалар: Әтеш пен балапан, бірақ тауық жоқ.</p> <p>Тәрбиеші: Балалар, қараңдаршы, науаның астында тағы бір конверт жатыр, көрейік ішінде не бар?</p> <p>Тапсырма:</p> <p>Жұмбақтарды шешіп, жауабын табыңдар.</p> <p>Орақ құйрық, тарақ бас,</p> <p>Көп ұйқыны жаратпас.</p> <p>(Әтеш)</p> <p>Кеудесі қайқандап,</p> <p>Жүреді балпаңдап.</p> <p>(Қаз)</p> <p>Қық-қық етеді,</p>	<p>жаққа жасайды.</p> <p>Жаттығу 5-6 рет қайталанады.</p> <p>2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, таспа ұстаған қолдары жанында.</p> <p>1- оңға бұрылу, сол қолын оң қолына тигізу; 2- бастапқы калыпқа келу; 3-4- осы жаттығуды сол жаққа қайталау. 5-8 - таспа ұстаған қолдарымен саусақ бастарын қимылдата отырып, аяқтың ұшымен өзін айнала адымдау бұру;</p> <p>Жаттығу 5-6 рет қайталанады.</p> <p>1) бір орында тұрып екі аяқпен секіру;</p> <p>2) допты бір-біріне төменнен лақтыру және оны қағып алу.</p> <p>"Допты қуалап ұста!", "Аңшы мен қояндар" қимыл ойындары.</p> <p>Тыныс алу жаттығуы.</p> <p>Қызығушылықты ояту.</p> <p>Үстелде жұмыртқа үстінде тауық</p>	<p>қимылдату арқылы лентамен толқынды қимылдар жасайды; 5-6 - ленталарды қолымен тік ұстап, бір жанына екі шеңбер жасайды; 7-8 - осы жаттығуды келесі жаққа жасайды.</p> <p>Жаттығу 5-6 рет қайталанады.</p> <p>2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары жанында.</p> <p>1 - оңға бұрылу, сол қолын оң қолына тигізу; 2 - бастапқы калыпқа келу; 3 - 4 - осы жаттығуды сол жаққа қайталау. 5-8 - лента ұстаған қолдарымен саусақ бастарын қимылдата отырып, аяқтың ұшымен өзін айнала адымдау бұру; Жаттығу 5-6</p>
--	---	---	---	--	--

<p>жібергенін білгілерің келе ме? Олай болса жұмбақты бірге шешейік: Дид ойын: «Кім тапқыр?» сәбіз мұрын, Қолында сыпырғыш Күннен және ыстықтан қорқады. (қар адам) Хатты оқу: «Сәлем менің кішкентай достарым! Қыс келіп қалды - жылдың ең суық мезгілі басталады. Аяз, боран болады. Су қоймалары қатып қалады. Жерді қар басып қалады. Менің ең үлкен уайымым – менің қанатты достарым. Бұл олардың өміріндегі ең қиын кезең. Менің қауырсынды достарыма қыстан аман шығуға көмектесіңізші!» Балалар, қар адам неге көмек сұрады? Қауырсындары кімдер? Балалар: Бұл құстар. Ой қозғау. АҚТ технологиясымен</p>	<p>гүлдерін сыйлайықшы. -Олай болса, мына қиылған түрлі-түсті қағаздардан бөлме гүлдерін жапсырайық. Үлгі көрсету арқылы бөлме гүлдерін жапсырту. Топтық жұмыс: 2 топ гүлдерді ажыратып себетке жинайды. Дидактикалық ойын: «Түрлеріне қарай ажырат» Шарты: Балалар гүлдерді түрлеріне қарай ажыратып, топтастырып себетке салады. Мадақтау. Балалар, біз Сайқымазаққа өздеріміздің гүлдерімізді сыйлайық. Сайқымазақпен қоштасу . -Балалар, бүгін бізге кім келді? -Біз оған не өсіруге көмектестік? -Бөлме гүлдеріні не үшін қажет деп</p>	<p>Кезіп жүріп көшені. Жата қалса орнына, Ақ доп тастап кетеді. (Тауық) Шығармашылық жұмыс Балаларды топқа бөлу 1-топ: Дайын әтеш суретін мақта таяқшасымен бояу 2-топ: Дайын қаз суретін тіс щеткасымен бояу 3-топ: Тауық суретін трафареттен губка арқылы бояу. Тәрбиеші: Жұмбақтарды таптық, енді қайда барамыз? Сәл тынығып алайық Сергіту сәті. Музыкамен «Шөжелерім» Тәрбиеші: Біз демалдық, тауықты іздеуді жалғастыратын кез келді, бірақ қайда барамыз? Бәлкім қаршыға оны ұясына тығып қойған шығар? Ол ұясын қайда салады?</p>	<p>(ойыншық) отырады. Шұбар тауық <a href="#">Ұлықбек Есдәулетов</a> Шұбар тауық мүлдем, Жолатпайды барса. Ұясында жүрген Балапаны қанша? Балапанын тауық Қызғанады жаман. Қанатымен жауып, Санатпайды маған. Ой қозғау. Балалар, тауық деген не? Аң ба, құс па немесе жәндік пе? Балалар: құс Ал қандай құс? Үй құсы. Тағы да қандай үй құстарын білесіңдер? Балалар, айтыңдаршы, үй құстары не жегенді ұнатады? Ал, тауығымызды тамақтандырайық, ол көптен бері отырып, аш болған шығар. Дид ойын: «Дәндерді ажырат» Шарты: Саусақ моторикасын дамыту мақсатында қалташалардағы</p>	<p>рет қайталанады. 1) бір орында тұрып екі аяқпен секіру; 2) көлденең орындықта төрттағандап еңбектеу. "Кешігіп қалма" қимыл ойыны. Музыка Педагог жетекшісінің жоспары бойынша Ой дамыту. Үй құстары туралы әңгімелесу - Құс қорасынан нені көріп тұрсыңдар?. -Оларды бір сөзбен атаңыз. (Құстар). -Бұл қандай құстар? (Бұл үй құстары). Неліктен олар үй деп аталады? (Өйткені олар адаммен бірге тұрады, адамдар</p>
---	--	---	---	--

<p>жұмыс.</p> <p>Мына құстарды анықтайық? -Құстар – ұшуға бейімделген, алдыңғы аяқтары қанатқа айналған, денесі қауырсынмен қапталған</p> <p>-Құстардың басқа жануарлардан айырмашылығы қандай? тұмсығы, қанаттары, қауырсындары бар</p> <p>-Неліктен құстың тұмсығы бар? Құсқа қанат не үшін қажет?</p> <p>Құстарға қауырсын не үшін қажет екенін білгілерің келе ме? Олай болса зерттеу жұмысын жүргізейік</p> <p>Тәжірибе №1</p> <p>Құс қауырсындарын зерттеу:</p> <p>«Құстардың қауырсындары қалай орналасады»</p> <p>Біз оны саусақтармен тексереміз. Не байқадың? (тығыз, қатты, үлкен)</p> <p>Жеңіл ме, ауыр ма? -Балалар бір қолдарына қауырсын, екіншісіне тас</p>	<p>ойлайсындар?</p> <p>Балаларды бағалау, мақтау, мадақтау.</p> <p>Ғажайып сәт «Құстардың дауысы» аудиожазбасы</p>  <p>Із қалдырған не? (құстар)</p> <p>- Қалай болжадық?(аяқ іздері мен қауырсындардан кейін)</p> <p>Бізбен бірге қыстаған құстарды қалай атаймыз? Ал бізден ұшып кететін құстарды қалай ататймыз?</p> <p>Балалар, құстар неге жылы жаққа ұшады?</p> <p>- Бүгін қандай құстардың ізі мен қауырсыны қалды? Неліктен?</p> <p>Дәнмен қоректенетін жануарларды құс деп атауға бола ма? Жоқ, көптеген жануарлар</p>	<p>Ағашта Олар ұя іздеп табады, ұяда тауықты тығып қойған.</p> <p>Тәрбиеші: Міне, балалар, тауықты таптық. Оны әжеге қайтарайық.</p> <p>Әжеге тауықты алып беру. Әже балаларға рақмет айтады.</p>  <p>Ой дамыту.</p> <p>Әже тауықты неге жақсы көрді, неге іздеді?</p> <p>-Үй құстарының қандай пайдасы бар? (Ет пен жұмыртқа береді)</p> <p>-Оларға қалай қамқорлық жасауға болады? (Оларды тамақтандырады және суарады)</p> <p>Әженің тауығына дән жасап берейік</p> <p>Дид ойын: «Тауыққа дән»</p> <p>Шарты: Сары</p>	<p>дәндерді ажырата білу.</p> <p>Тауыққа тары дәнін тауып беру.</p> <p>Арпа, күріш, тары, фасоль дәндері)</p> <p>Тәрбиеші. Балалар, қалай ойлайсындар, тауық неге жұмыртқаның үстінде отырады? Тауық – құс, ал барлық құстар жұмыртқадан пайда болады Бірақ кез келген жұмыртқадан емес, бұл белгілі бір шарттарды, жылуды қажет етеді.</p> <p>Біздің тауық жұмыртқаны инкубациялайды, оларға жылу береді, кейін ол балапан шығарады. Тауық балалары қалай аталады? Шөже.</p> <p>Ой дамыту</p> <p>Балалар, тауық жұмыртқасымен жақынырақ танысып, оның таңғажайып қасиеттері туралы білгіңіз келе ме?</p> <p>Шығармашылық бұрыш.</p>	<p>оларды баяғыда қолға үйреткен, қазір оларға қамқорлық жасайды, тамақтандырады, емдейді).</p> <p>- Құс қай жерде мекендейді? (Құс ауласында, құс қорасында).</p> <p>- Үй құстары тағы қай жерде өмір сүре алады? (Құс фабрикасында).</p> <p>Құс бағу мен айналысатын адамды қалай атайды? (Құс шаруашылығы, құс қорасы)</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>- Тауық тұқымдасының барлық мүшелерін ата.</p> <p>- Суретке қарап, әтештің тауықтан айырмашылығы неде, олар несімен ұқсас екенін айт? (Тауық пен әтештің денесі</p>
---	---	---	--	--

<p>қояды. Қорытынды: Қауырсын жеңіл, тас ауыр. Тасқа, сосын қауырсынға үрле. Не көріп тұрсыз? Тас қозғалмайды, ал қауырсын ұшып кетті.. Неліктен? Қауырсын жеңіл. Ал оны не жеңілдетеді? Тәжірибе №2 - Мен қауырсынның ұшын кесіп аламын. Біз не көріп тұрмыз? Біз бос орынды көреміз, бос орынға сіз түсті сымды салып көріп, тексеруге болады Қауырсын бос, сондықтан жеңіл. Құстың денесі қауырсынмен тығыз жабылған. Егер қауырсындары ауыр болса, құс бұтақтарға отыра алмайды, бұтақтар сынып қалады. Бірақ құстар уақытының көп бөлігін ағаштарда ұя салу, ұйықтау, жаулардан қашумен өткізеді.</p>	<p>астық жейді - кеміргіштер, жылқылар т.б Андарды, ұшатын жәндіктерді құс деп атауға бола ма? (Қандай қанаттары бар?) (Жоқ. Құстардан басқа көбелектер, қоңыздар, масалар, жарқанаттар ұшады.) Жұмыртқа салатын жануарлар мен жәндіктерді құс деп атауға бола ма? (жоқ. Құстардан бабарлық жәндіктер, құрттар, тасбақалар, жыландар жұмыртқа салады) Тұмсығы бар жануарларды құс деп атауға бола ма? (Жоқ, кейбір жануарлардың да тұмсығы болады, мысалы, платипус). Сонымен, құстарда басқа жануарларда жоқ не бар? Балалар біраз ойланып, өз бетінше аталған жануар түрлерінің қауырсындары жоқ деген қорытындыға</p>	<p>ермексаздан дән жасау. Тақпақ Үйімізде тауық көп. Үйрек, Қаз да жетеді. Жұмыртқа олар тауып көп, Бізді қарық етеді. Бәрін жинап аламыз, Аралап шөп, қораны. Ыдысқа әкеп саламыз, Тәрбиеші: Балалар, әже сендерден тағы да көмектесулерінді сұрайды. Ол жұмыртқанықайнатып, бір себетке, шикі жұмыртқаны екіншісіне салды, бірақ себеттерді ұмытып қалды. Ой қозғау. Біз Тәжірибе арқылы қайнатылған және шикі жұмыртқаның қай жерде екенін анықтайық. Тәжірибе Жұмыртқаны айналдыру керек, егер ол піскен болса айналады, ал егер ол</p>	<p>Балаларды топқа бөлу. Топ: Тауықпен әтешті құрастыру 2-топ: Балапандарды тауықтың қасына жапсыру 3-топ: Тауықтарға мақта таяқшасымен жем салу 4-топ: Ермексаздан жұмыртқа мүсіндеу. Міне біз толық жұмысты бітірдік, енді жұмысымызды арықарай жалғастырамыз. Біз тауықтың басып жатқан жұмыртқаларына қол тигізе алмаймыз, әйтпесе балапандар шықпайды. <a href="#">Тауықтың балапаны</a> Е Бұл балапан қандай мықты, Жұмыртқаны жарып шықты. Шыға салып ерінбеді, Жемін өзі теріп жеді.</p>	<p>қауырсынмен жабылған, қанаттары, құйрығы, екі аяғы, басы тарақ және тұмсығы бар. Бірақ әтештің құйрығы үлкенірек және әдемірек, ол тауықтан гөрі керемет. ; оның тарағы тауыққа қарағанда үлкенірек және жарқыраған Әтештің табанындашұңқырлары бар) - Әтеш дауысы қалай не істейді? (Әтеш шақырады: “коо-ка-ре-ку.”) Ал тауық? (Қақылдап: «ко-ко-ко.») - Тауықтың адамға қандай пайдасы бар? (Тауықтар адамға жұмыртқа, етін – береді, оны адам жейді. Тауықтың мамығы мен қауырсынынан</p>
--	--	---	--	---

<p>Тәжірибе №3 Қане, үлкейткіш әйнекпен қауырсынды қарайық. Қарап отырсаңыз, қауырсындының бетін бекіту арқылы мықтап және оңай жалғанатын шығыңқы жерлер мен ілмектер бар. Бұл қауырсын дизайны құсты қолайсыз ауа-райынан қорғайды: қар мен жаңбырдан. Егер ілмек ажыратылса, онда құс оларды тұмсығымен қосады. Сіз қауырсындарын тұмсығымен тазартатын құсты көрдіңіз бе? Негізі құс қауырсындарын тұмсығымен құлыппен жабады.</p> <p>Ал біздің алдымызда қандай қауырсындар жатыр? Мамық кішкентай, үлпілдек, жіңішке, түктері бір-біріне қосылмаған, жіңішке таяқша</p>	<p>келеді. - Дұрыс. Өйткені, Құстардың екінші аты бар: қауырсындылар. Құстардан басқа ештеңеде қауырсындар жоқ. Бұл оларды басқа жануарлар мен жәндіктерден ерекшелендіреді. Қауырсындар Бірақ қай қауырсын қызықты, қайсысы әртүрлі, мен оларды зертханамызда зерттеуді ұсынамын. Негізгі бөлім. №1 тәжірибе. Қауырсынды лақтыру. Сіз не көріп тұрсыз? Қауырсынды лақтырғанда не байқадыңыз? Қауырсын баяу құлайды, ақырын айналады. Өйткені ол өте жеңіл Тәжірибе №2 Қауырсындының іші неге бос? Қауырсындының шетін кесіңіз - біз бос</p>	<p>шикі болса, онда ол айналмайды. Сөздік жұмыс: айналады, сарыуыз, ақуыз. -Балалар тәжірибе жасап, пісірілген жұмыртқаны тауып, әжесінің себетіне салады. Тәрбиеші: Ал, балалар, біз әжеге көмектестік пе? (Иә). Ал енді біздің балабақшаға қайтатын кез келді. Поездағы орындарыңа отырыңдар Поездың аудио дыбысы. Балабақшаға келу. Нәтиже. Балалар, біз балабақшаға қайтып келдік, саяхаттан қандай жаңа және қызықты нәрселерді білдіңіз? Тауықтың балапаны <a href="#">Ертай Ашықбаев</a> Бұл балапан қандай мықты, Жұмыртқаны жарып</p>	<p>Бірақ бізде тауықтар шықпайтын басқа тауық жұмыртқалары бар, бірақ біз олармен нақты ғалымдар сияқты әртүрлі эксперименттер жасай аламыз. Ол үшін арнайы форманы киіп, зертханаға баруымыз керек. Балалар алжапқыш киеді, Педагог қоржынынан тауық жұмыртқаларын таратады. №1 тәжірибе «Тауық жұмыртқасының сыртқы белгілерімен танысу» Балалар, жұмыртқаға қараңдаршы. - жұмыртқаның түсі қандай? -жұмыртқаның пішіні қандай? (сопақша). -жұмыртқа қатты ма, жұмсақ па? Енді біз жұмыртқаның сыртқы белгілерін білеміз. Тәрбиеші. Балалар, сендер тауық</p>	<p>көрпе, жастық, қысқы жылы киімдер: бас киім, мамық күртеше жасалады.) Тыныс алу жаттығуы «Қауырсынды ұшыру» Дид ойын: «Кім тапқыр» Жұмбақты шешу: Айдыннан шалқыған Телпек көрдім қалқыған. (Үйрек)- Үйрек тұқымдасының барлық мүшелерін ата. Үйректер қалай қозғалады? Олар не істей алады? (Үйректер жүре алады, жүзе алады, сүнгиді, ұша алады.) Үйректердің ұшуына не көмектеседі. Үйректердің дене бөлігін атаңыз. (Қанат үйректерге</p>
---	--	--	---	--

<p>Неліктен құсқа мұндай қауырсын керек? Мамық қауырсын құсты жылы ұстауға қызмет етеді. Олар денесінде, басында, қанаттарында, аяқтарында кездеседі.</p> <p>Қорытынды: Қауырсын құстардың әшекейі ғана емес. Құстардың тіршілігінде қауырсын өте маңызды рөл атқарады. Біріншіден, мамықтар мен қауырсындар жылуды сақтайды, сондықтан көптеген құстар солтүстіктің өте қатал жағдайында да қыстайды. Екіншіден, қауырсын құстарды суықтан, ылғалдан, желден сақтайды, жылуды жоғалтпайды.</p> <p>Қазір терезеге қарасақ, қандай құстарды көреміз? Қыстайтын құстарды Дид ойын: «Қыстайтын құстармен пен қоныс аударушылар»</p>	<p>орынды көреміз, сіз түсті сымды салып, бос орынды тексеруіңізге болады. Қауырсын жеңіл, таяқшасы бос, іші қуыс.</p> <p>Тәжірибе № 3. Қауырсындар қайда орналасады? Қауырсынды тер, сен не сезесің? Ауа - Құс қанаттарын қаққанда, қауырсын жүндерін шешпей серпімді түрде серіппелі болады. Бұл қауырсындарды ұшу атайды.</p> <p>Микроскоппен қауырсындарды қарастырайық. - Көрдіңіз бе, микроскоптың астында біз таңғаларлық көрініс табамыз. Қауырсын бейнеленген суретті микроскоппен көрсету</p>	<p>шықты. Шыға салып ерінбеді, Жемін өзі теріп жеді. Қондырып ап алақанға, Жем беремін балапанға. Балаларды мадақтау.</p> <p><b>Ұлттық ойын тақия тастамақ</b></p>	<p>жұмыртқасының қандай болатынын білдіңдер ме, бірақ жұмыртқаның ішіне қарағыларың келе ме?</p> <p>Тәжірибе №2 «Шикі жұмыртқаның құрамы» Тәрбиеші. Балалар жұмыртқаны ақырын алып, жарып ыдысқа құяды. Балалар, қараңдар, ортасында не бар? Қандай сарысы? (сары, дөңгелек). Сарысының айналасында не бар? Қандай ақуыз? (сұйық, мөлдір). Байқап көрейік, сарысын қасықпен тесіңіз. Не болды? жарылды, төгілді. Сонымен, шикі жұмыртқаның сарысы жұқа пленкадағы сұйықтық болып табылады. Балалар, жұмыртқаның қабығына қараңдаршы. Ол қандай? Оны сындырып көрейік. Тәрбиеші: Балалар, біз</p>	<p>ұшуға көмектеседі.) Ал үйректердің жүзуіне не көмектеседі? (Үйректер жүзуге көмектесу үшін табандарын пайдаланады: олардың саусақтарын байланыстыратын арнайы жүзу қабықшалары бар, соның арқасында үйректер суды табандарымен қайтарады, кішкентай ескектермен ескек есу сияқты).</p>  <p>Тәжірибе алаңы қолыңызды жайылған саусақтарыңызбен су ыдысына салып, қолыңызды суға</p>
--	---	--	--	---

Шарты: Қыс және көктем ағаштарының орналасуы: Ойында педагог әдейі қате жібереді. Балалар қатені байқап, оны дәлелдеу керек.

Балаларды 2-топқа бөлу.

1-топ: Қысқы ағаштарды құрастыру

2-топ: Көктем ағаштарын құрастыру.

Сендердің үстелдеріңде құстардың суреттері бар. Біреуін алып, құстың атын есте сақтаңыз. Ойланып, оның қай ағашқа ұшып, қонатынын тауып жапсыр.

(балалар тапсырманы орындайды).

Жұмысты тексеру: Жапырақтары бар көктемгі ағашты көрейік. Үстінде қандай құстар отырады? (көшіп-қон) Қазір қоныс аударатын құстар қайда? Неге біз оларды қысқы серуенде көрмейміз?

-Олар неге кетіп қалды? Ал енді қысқы ағашта отырған.

құстарды қарастырайық



Бәрімізге белгілі, қауырсынның ортасында шыбық бар. Осы шыбықтың әр бүйірінен көптеген ұсақ жүндер шығады. Әртүрлі жұмсақтық пен өлшемдегі жүндерді көруге болады. Сонымен қатар микроскоппен ғана көруге болатын көптеген кішкентай, кішкентай мамықтар бекітілген. Бұл таяқшалар ілмектер арқылы бір-бірімен байланысқан. Ілмектер оңай қосылады, қауырсынның бетін бекітеді, ал егер олар ілмексіз болса, онда құс оларды тұмсығымен байланыстырады. Микроскоппен

тауық жұмыртқасымен таныстық. Бірақ мен таңғажайып қасиеттері туралы айтып беруге беремін. Ол үшін бізге аздап демалу керек. Мен сендерге кішкентай тауықтарға айналуға ұсынамын, ал мен тауық боламын.

Сергіту сәті (денешын) «Менің балапандарым» (музыкалық сүйемелдеумен)

№3 тәжірибе «Шикі немесе қайнатылған жұмыртқа»

Тәрбиеші: Балалар, менің тарелгіме қараңдаршы жұмыртқа жатыр. Нешеу? (екі) Бір жұмыртқа шикі, екіншісі қайнатылған. Айтыңызшы, олар қалай ұқсас? Және олар қалай ерекшеленеді? Сыртқы белгілері бойынша пісірілген жұмыртқаны шикіден ажырату

батырыңыз. Содан кейін дәл солай жасаңыз, бірақ саусақтарыңызды қолыңызбен басыңыз. Қандай жағдайда қол суды күштірек қайтарады? Саусақтарыңызды түйгенде қолыңызды қандай құстың табанына ұқсаттыңыз?

- Енді үйректердің табанында неліктен қабықша бар екенін түсіндің бе?

- Тағы қандай құстардың жүзетін қабықшалары бар? (Қаздарда.)

Суда жүзе алатын құс, ол қандай құс? (Бұл суда жүзетін құс)

-Үйректер қалай қоректенеді, қандай тамақпен қоректенеді? (Үйректер неше түрлі азықпен қоректенеді: астық,

	<p>Оның үстінде қандай құстар бар? Тәрбиеші: Неліктен қыстайтын құстар қоныс аударатын құстар сияқты бізден жылы жаққа ұшып кетпеді? (балалардың жауаптарын тыңдау) Қыстайтын құстар жидектермен, тұқымдармен, шишкалармен қоректенеді, тіпті қыста қорек таба алады. Сондықтан олар қыста бізбен бірге қалады! Жарайсындар! Қысқы құстарды жақсы білесіңдер. Ой қозғау. Қыста құстардың өмірі туралы көбірек білу үшін мен олар туралы фильм көруді ұсынамын. Қандай құстар туралы фильм көрдіңдер? Фильмде көрген құстарды ата.</p>	<p>қауырсындарды қайта қарау, суретте көргендерін микроскоптағы суретпен салыстыру. Бір кездері өте мұқият адамдар мұны көріп, найзағай ойлап тапты. Тәжірибе №4 Шыбын қауырсынымен салыстыру. Тағы қандай қауырсындар бар? Мамық кішкентай, үлпілдек, жіңішке, түктері байланыспаған, таяқшасы жіңішке Қауырсынды салыстыру Мамық қауырсынды шыбын қауырсынына салып, көлемі бойынша салыстырамыз. Қайсысы артық? Содан кейін біз қолдың бойымен мамық қауырсынды жүргіземіз - жұмсақ. -Қалай ойлайсындар, құсқа неге мұндай қауырсын керек?</p>		<p>мүмкін емес екен. Қалай анықтауға болады деп ойлайсындар? Тәрбиеші. Балалар, тыңдаңдар, есте сақтаңдар! Жұмыртқа қайнатылған кезде, ол жақсы айналады, өйткені жұмыртқаның барлық мазмұны пісірілген және қатты күйде. Жұмыртқаны қайнатпаған кезде, ол айналдырмайды, өйткені жұмыртқаның мазмұны сұйық күйде болады және жұмыртқаны босатуға мүмкіндік бермейді. Тексерейік? Мен жұмыртқаны табаққа айналдырамын, ал сендер оның піскен, піспегенін екенін айтасындар. Тәрбиеші: тәрелкедегі жұмыртқаларды бір-бірден бұрады. Балалар өз болжамдарын айтады.</p>	<p>шөп, құрт, ұлулар, жәндіктер; сүнгіп жүргенде олар судан әр түрлі қорек алады .Бұлар қоректі құстар.) Тауықтар, қаздар, күркетауықтар да қоректілер. Дид ойын: «Тауықтарды 5-ке дейін санау» Кұйрығы – желпілдек, тұмсық – ілмектей Бұл құсты күркетауық деп атайды. Ол өрескел, күшті, маңызды, Онымен бәрі бірдей дос бола бермейді. - Күркетауық қалай суреттелген? Күркетауықтың сыртқы түрін сипаттау. Күркетауықтың басы, денесі , аяғы, құйрығы, қанаттары қандай екенін айтыңыз.</p>
--	---	---	--	---	---



Қыста құстар қалай өмір сүреді? (танертеңнен кешке дейін қыстайтын құстар бір маңызды іспен айналысады).

Қалай ойлайсындар, немен айналысады?

Балалар - (Олар тамақ іздейді)

Иә, қыста құстардың негізгі әрекеті қорек іздеу болып табылады. Қыста күн қысқа, тез қараңғы болады, қараңғыда тамақ табылмайды. Сондықтан құстар күнмен бірге тұрып, күні бойы тамақ іздейді.



Тақпақ айту

Жылы жаққа ұшпайтын,  
Біздің жақта қыстайтын,  
Құстар жүрсе жуықта,

Мамық қауырсын құсты жылы ұстауға қызмет етеді.

Денесінде, басында, қанаттарында, табанында орналасқан

Дид ойын: «Қай қауырсын жеңіл»

Алақанға салып, қауырсынды үрлеу.

Балалар үрлейді - қайсысы алысырақ ұшады - мамық па, қауырсынба ?

Қортынды: Мамық үлпілдеп тез ұшады.

Ой қозғау.

Суда жүзетін құстардың қауырсындары неге суланбайды деп ойлайсындар?

Өйткені, олардың арнайы май безі бар және құстардың өздері тұмсығымен қауырсындарды майлайды.

Эксперимент жасау.

Тәжірибе № 5

-Сенде шыбын қауырсыны бар, үстіне су құй. Құстардың


Тәрбиеші. Дұрыс істегенімізді тексерейік. пісірілген жұмыртқаны алып, оны тазарту.

Тазалау кезінде жұмыртқаның қабығы қалай ашылады . Ашу оңай болса қандай болады? (нәзік). Қортынды. Қайнатылған жұмыртқаның құрамы қандай? Қатты. Жұмыртқаның ішінде не бар? Белок, ортасында не бар? сарусы Сарысы қандай? (дөңгелек, тұтас, сары). Тәрбиеші. Балалар, сендер нағыз ғалымдар сияқты көптеген эксперименттер жасадыңдар.

Ұлттық ойын тақия тастамақ



(Күркетауықтың басы кішкентай, қызыл терісімен жабылған, тұмсығы иілген, үлкен қызыл сақалды, күшті ұзын аяқтары бар (табан), қауырсыннан жасалған үлкен әдемі құйрық, күркетауық қанаттары үлкен желпуіш сияқты ашылады) Күркетауық ұшпайтын, суда жүзбейтін, әр жерден қоректенетін құс. шөпті, жапырақтарды, көк пиязды жақсы көреді, сонымен қатар бақша зиянкестерін жейді.

<p>Жем шашуды ұмытпа! -Естеріңде ме, хатта қар адам құстардың қыстан аман шығуына көмектесуімізді өтінді? Бұл үшін не істеуіміз керек? Шығармашылық жұмыс. Құстарға жемсауыт жасап беруіміз керек. Үлгіні талдай отырып, жемсауыттың суретін салу. Осындай жемсауытқа күн сайын жем салып отыруымыз керек. Қалада азық көп, сондықтан құстар бізге суықта, жылу мен тамаққа жақындайды. Адамдар құстардың аман қалуына көмектесу үшін тамақтандырады. Дид ойын: «Құсқа жем беру» Қауырсынды достарымызға дәм дайындайтын кез келді. Құстарға тәттілер жасау. Ермексаздың әр түрлі түстерінен құстарға тәттілер жасау. Педагог құстарға арналған тәттілерді кезең-кезеңімен</p>	<p>қауырсындарына осылайша су ағызады. Сондықтан қауырсындар суланбайды! Біз бүгін зертханада не білдік? - Құс қауырсындарының қалай орналасатыны және олардың мақсаты туралы білдік. Біздің зертханада қауырсындарды зерттей отырып, біз қорытынды жасай аламыз - құстарға қауырсын не үшін қажет? Құстың ұшып кетуіне, ауада қалуына, ылғалдан қорғауға, жылытуға көмектеседі. - Құстар күнде қауырсындарына күтім жасайды, қауырсындарын мұқият тазартады, кірден тазартады. Шығармашылық орталық Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Дәстүрден тыс әдістер арқылы</p>			<p>- Қаздар тұқымдасының барлық мүшелерін ата. Қаздар қандай дыбыстар шығара алады? Олар не істеп жатыр? (Қаздар: ғұқ-ғұқ деп айқайлайды; олар: «ш-ш-ш» деп ысқырады.) Қалай ойлайсындар , қаз қай кезде ысқырады? (Ол ашуланғанда, қауіп төнген жағдайда өзіне немесе балапандарына қауіп төндіргенде.)</p>  <p>- Қаз тағы қалай қорғана алады? Қаз аяқтарын қысып, қылмыскерді қанаттарымен ұрып-соғуы мүмкін. Басқа</p>
--	--	--	--	--

	<p>дайындауды көрсетеді Тәрбиеші: Сонымен құстарға арналған тәттілер дайын. Біз құстарға тәттілерді беру үшін серуенге шығамыз. Олар біздің тәттілерден дәм татып, ұшып, басқа құстарға балабақшада қандай мейірімді балалар өсіп жатқанын айтып береді. Қортынды Балаларды мадақтау. Ұлттық ойын: «Арқантартыс»</p>	<p>трафаретпен құс бейнесін салып, губкамен бояу. 2-топ: Құстарға жемсауыт құрастыру 3- топ: Құстарды жемсауытқа жапсыру. 4-топ: Құстарға ермексаздан жем жасап, жемсауытқа салу. Қорытынды: Біз бүгін қауырсындарға көп тәжірибе жасадық. Құстар туралы көп мағлұмат алдық. Біз серуенде құс қоректендіргішінде кездесіп, бізбен бірге қыстап қалатын құстардың нені көбірек жегенді жақсы көретінін білеміз.  Бағдарлама: Біздің айналамыздағы жол белгісі Мақсаты: Бағдаршам сигналы туралы түсініктерін бекіту.</p>			<p>құстар, мысалы, өтеш немесе үйрек өзін қалай қорғайды? Өтеш айбат шегеді, үйрек шымшып алады. «Қаз ашулы» психогимнастика Қаз қалай қозғалады? (Қаз жүреді, жүгіреді, жүзеді.) Демек, қаз ... суда жүзетін құс. Қаздардың қандай пайдасы бар? Қаздар өте қоректік ет, жұмыртқа, май, мамық және қауырсын береді. Бағдарлама: Алтын бала С.Тұрдалиев Мақсаты: Балалардың өзіне тапсырылған істі тиянақты орындауға, отбасында, достарының ортасында жауапкершілікті болуға, үлкенді сыйлауға, кішіге</p>
--	--	---	--	--	--

					қамқорлық болуға тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	Серуен № 10 Мұзды бақылау.	Серуен № 11 Боранды бақылау.	Серуен №12 Бұлтты бақылау.	Серуен № 5 Қар жауып тұрған құбылысты бақылау.	Серуен № 9 Шыршаны бақылау.
Қысқы серуен картотекасынан					
Серуеннен оралу	Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	<i>Үнемді тұтыну- «Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну</i> Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау				
Күндізгі ұйқы	Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	№ 3 «Саусақтар амандасады.» массаж жасаймыз –«қолды жуамыз». - «Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз. «Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз, - «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз. - «Оянамыз, қолымыз!» -	№4. Бір – көтер кәне қолыңды Екі – төмен ұста қолыңды Үш, төрт – жаныңа соз қолыңды Бес дегенде секір көрсет бойыңды. Керілеміз, созыламыз, төсектен біз тұрамыз.	№5. "Құстар оянды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр». 2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту. 3. "Құстар көңілденіп жатыр" –қолды	№6. арқамен жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. - арқамен жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру. - арқамен жатып	№7. «Күннің оянуы» - «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде. - Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді. - Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп

	шапалақтаймыз. - «Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау. - «Оянамыз, аяғым!» - қаз - қаз басамыз.		шапалақтау	шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстау	отырады. басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді. «Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады.
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесінас	<i>Үнемді тұтыну- «Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну»</i>				
	Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Миға шабул. Логикалық тапсырма -Жол ұзын ба, қысқа ма? Қол ұзын ба, қысқы ма? -Қасық ұзын ба, қысқа ма? Асық ұзын ба, қысқа ма? -Алма үлкен бе, түйме үлкен бе? -Аю үлкен бе, қоян үлкен бе? -Шаш ұзын ба, қас ұзын ба? Дид ойын: «Жол картасын бейнеле» Шарты: Пішіндермен жұмыс. Кеңістікті бағдарлау. Күн, тал, құс, шөп, су,	Табиғат туралы тақпақтар Табиғат біздің анамыз, Жер–Ана біздің панамыз. Таза болса табиғат Біз де аман боламыз. Бұтақтарды сындырмай, Тазалықты сақтайық. Гүл өсіріп, су құйып, Табиғатты қорғайық. Тақпақ жаттау. «Еңбек» Қырға шықсаң өрлеп, Мұның аты - Еңбек. Кесте тіксең зерлеп, Мұның аты - Еңбек. Гүл отырғызсаң	«Табиғатқа қалай көмектесе аламын?» - Ауа таза болу үшін не істеу керек? Ағаш, гүл егу - Су мөлдір болу үшін не істеу керек? Ластамау - Ағаштарға қалай көмектесе аламыз? Су құю, қопсыту - Судағы жәндіктерге қалай көмектесеміз? - Құстарға қалай көмектесеміз? Ширату.«Құм, тас, су». «Құм» дегенде әр жерде шашыранқы	Санамақ Бір үйде біз нешеуміз? Кел санайық екеуміз. Бас бармағым - атам, Балан үйрек - апам, Ортан терек - әкем, Шылдыр шүмек - анам, Кішкентай бөбек - мен. Біз үйде нешеуміз? Біз үйде – бесеуміз Дид ойын: «Тату-тәтті отбасы» Ойын мақсаты: үлкендерді сыйлауды, отбасы мүшелерін дұрыс	Дид ойын: «Аңдардарды үйлеріне орналастыр» -Мына үйлер қандай? -Үлкен үй неше қабатты? - Демек үлкен үйде қандай аң тұрады? -Ортаңғы үйдің аңын тауып бер? -Кішкентай үйде не тұрады? Дид ойын: «Алға – артқа, оңға – солға» Сюжетті суреттермен жұмыс.

<p>бұлт, гүл. Дид ойын: «Сиқырлы жолдар» Шарты. Оң жақтағы жол үш-бұрыштан, сол жақтағы жол төртбұрыштан, тура жол дөңгелектен басталады. Әр бала өзінің қолындағы пішінге ұқсас жолмен жүру. Балаларды мадақтау.</p> <p><b>Қауіпсіздік ережесі:</b> «Теңізде жүзу»</p> <p><b>Мақсаты:</b> Балаларды теңізде, өзенде шомылу кезінде жазатайым оқиғалардың алдын алыңыз.</p> <p><b>Құрал-жабдықтар:</b> Ойыншықтар (жерге төселген) - әр жұп балаларға арналған. Музыкалық өңдеу. «Теңіз дыбысы» аудиожазбасы.</p> <p><b>Ойын барысы:</b> Суға түсер алдында балалар бірнеше гимнастикалық</p>	<p>терлеп, Мұның аты - Еңбек. Қиындықтың бәрін, Еңбек қана жеңбек.</p> <p><b>Жол ережесі:</b> «№1 автомектеп»</p> <p><b>Мақсаты:</b> Балаларда көшелерден өту ережелері, жол белгілерінің маңызы туралы білімдерін бекіту.</p> <p><b>Материал:</b> Ойын алаңы, чиптер, белгілері бар карточкалар.</p>	<p>болып отыру. «Тас» дегенде өз қолмен мүсін жасап тұра қалу. Су дегенде толқын жасап қалу. Түсініктеме -Ауаны жұтамыз -Күн жылуын, жарығын береді. -Жер ана бізді азықпен қамтамасыз етеді? -Сусыз тіршілік жоқ -Ағаш айналаға көрік береді, көлеңкесін тосады.</p>	<p>атауды біледі. Саусақ жаттығулары: «Қонаққа барамыз» Басбармақтың үйіне, Келді бүгін қонақтар, Бес саусағың біріксе, Текке кетпес уақытың, Барлық саусақ – тату дос, Бір – біріңе көмектес</p>	<p><b>Өрт қауіпсіздігі:</b> «Телефондағы диалогтар»</p> <p>Мақсаты. Балаларды телефонда нөмірді дұрыс теруге және сұрақтарға нақты және нақты жауап беруге үйрету.</p> <p>Білімділік мақсаты: балаларға телефонмен, соның ішінде жедел жәрдем қызметімен сөйлесудің жалпы қабылданған ережелерін есте сақтауға көмектесу.</p> <p>Ойынның барысы. Балалар кезек-кезек жедел жәрдем телефондары бар карталарды таңдайды: 01, 02, 03, 04. Мұғалім төтенше жағдайдың астарын 3-4 сөйлеммен айтып береді және балаға нақты</p>
---	---	---	---	---

	<p>жаттығулар жасайды.«Суға кіру» олар екі-екіден бөлінеді (біреуі ересек адамның, екіншісі - баланың рөлін ойнайды) және қол ұстасады. «Бала» аузын, көзін жауып, бетін қиялдағы суға түсіреді. Біраз кідірістен кейін ол бетін көтереді. Мұғалім аузыңызды жауып қана бетіңізді суға түсіре алатыныңызды ескертеді.Содан кейін «бала» келесі жаттығуларды орындайды: шалқайып отыру («судың астында басы айналады»), өзіне 5-ке дейін санайды, тұрады; ойыншықты «түбінен» шығарады; «суға» соққылар; «судың» астында тез дем шығарады.Екі-екіден балалар рөлдерді ауыстырады.</p>				<p>жағдайға байланысты ойыншық телефон арқылы сол немесе басқа қызметке қоңырау шалу туралы тапсырма береді.</p> <p>Тапсырма орындалды деп есептеледі, егер баланың әңгімесінен осы немесе басқа қызмет қайдан және қандай мақсатта келуі керек екенін түсіну мүмкін болса.Кезекшінің рөлін мұғалім атқарады.</p>
<p>Балалармен жеке жұмыс</p>	<p>Дид ойын: «Дәл осындай пішінді тап» Шарты: геометриялық пішіндер жайлы</p>	<p>Дид ойын: «Қандай пішін шықты» Шарты: Таяқшалардан таныс геометриялық</p>	<p>Дид ойын: «Айырмашылығын тап» Шарты: Балаларға екі</p>	<p>Дид ойын: «Не өзгерді» Шарты: Көру арқылы ойлау қабілеттерін</p>	<p>Дид ойын: «Айырмашылығын тап» Шарты: Балаларға</p>

	білімдерін бекіту, пішіндерді атауға, ажыратуға, салыстыруға жаттықтыру.	пішіндер құрастыра білу.	суреттің немесе заттың айырмашылығын таба білуге; өз ойын айта білуге үйрету;	арттыру. Аз-кем ұғымдарын бекіту. Аз-кем таңбасымен жұмыс жасауға үйрету.	екі суреттің немесе заттың айырмашылығын таба білуге; өз ойын айта білуге үйрету;
Серуенге дайындық	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	Серуен № 10 Мұзды бақылау.	Серуен № 11 Боранды бақылау.	Серуен №12 Бұлтты бақылау.	Серуен № 5 Қар жауып тұрған құбылысты бақылау.	Серуен № 9 Шыршаны бақылау.
Серуеннен оралу	Таңғы серуенді бекіту.				
Кешкі ас	<p><i>Үнемді тұтыну- «Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну</i></p> <p>Кезекшілердің жұмысы (асхана аспаптарын, салфеткаларды салу)</p> <p>Гигиеналық процедуралар (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту және сүлгіні іліп қою, Сырттан келіп үнемі,</p> <p>Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз (көркем сөзін қолдану)</p> <p>Тамақтану балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; Балалардың ұқыптылығын бағалау</p>				
Балалардың дербес әрекеті	<i>Өнегелі 15 минут--балалардың ересектермен емін еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру.</i>				
	Балалардың таңдау бойынша ышығармашылық іс-шаралар: сурет салу, мүсіндеу, оригами, қысқы көрініс коллажы.	Құрылыс және құрастыру ойындары «Конструкторлар құрастыр»	Үстел үсті ойындары; «Домино», «Лото», «пазлдар" психикалық процестерін дамытуға бағытталған ойындар	Еңбек әрекеті Жууға болатын ойыншықтарды жуу. Міндеттері: ойыншықтарды сабынды суда губкамен жуу, таза сумен шаю,	Ертегілер, өлеңдер, жаңылтпаштар, мақалдар қайталау

				шүберекпен сүрту қабілетін қалыптастыру	
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналарға балаларын себепсіз балабақшадан қалдырмауларын ескерту. Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелеу. Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.	Ата-анаға: балаға жиі қазақтың ертегілерін оқып беуге ұсыныс айту. Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.	Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу. Ата-аналарға балалардың жасаған шығармашылық жұмыстарымен таныстыру.	Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы төлек керек екенін ескерту Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.	Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу Балаланы балалабақшаға уақытында әкеулерін ескерту.

*Тексерілді!*  
*Дар*

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы  
Қаңтар айы 3-апта

Топ: «Еркетай» ересек топ


Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі : 13.01 – 17.01.2025ж

Апта дәйек сөзі: Жаңашылдыққа ұмтылған ел ғана дамиды»

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі		Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	<p><b>ҚР әнұраны</b> Балалардың көңіл-күйін бақылау. дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени-гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.</p>				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңес беру	<p><b>«Өнегелі 15 минут»-балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру</b> «Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналараға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру</p>				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	<p>Картотека №16 Дид ойын: «Телефон» Мақсаты: Ойын арқылы естіген сөзді екінші балаға бұлжытпай жеткізе алады.</p>	<p>Картотека №19 Дид ойын: «Қысқы тіршілік» Мақсаты: қыстап қалатын құстардың жеке атауын атап, оларды ажырата алады.</p>	<p>Картотека №3 Дид ойын: «Затты сипаттау» Мақсаты: Заттарды көріп сипаттай алады.</p>	<p>Картотека №12 Дид ойын: «Не артық?» Мақсаты: Балаларды суретке карап, оларды топтастыруды, суретте тұрған артық затты тауып, сипаттама бере алады</p>	<p>Картотека №20 Дид ойын: «Сән ательесі» Мақсаты: балаларды суреттен көрген киімдердің аттарын атап, киімдермен ұлттық киімдерді ажыратып топтастыра алады.</p>
коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан					

Таңертенгі жаттығу	<p>Күй күмбірі біртұтас тәрбие</p> <p>Қаңтар айының арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген</p> <p>Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау</p>				
Таңғы ас	<p><i>Үнемді тұтыну- «Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну»</i></p> <p>Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.</p>				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Отбасында гүліміз, Көңілді өтер күніміз. «Қайырлы таң!» деп айтамыз, Бір болып кеште қайтамыз.	Көне, көне тұрайық, Үлкен шеңбер құрайық. Тұрсақ егер шеңберге, Алақанды ұрайық	Ерте тұрып күнде мен Тереземді ашамын. Сәлем деймін күнге мен Шаттық әнге саламын.	Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік! Қабақ түйген не керек, Көңілді боп жүрейік!	Кел, балалар, күлейік! Күлкіменен түлейік! Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік!
Ұйымдастырылған іс-әрекет	Денешынықтыру Тақырыбы: «Аңдардан ептіміз » Мақсаты: Балаларды сапта бірінің артынан бірі арқанша бойымен арақашықтықты сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру қабілетіне дағдыландыру; саптың басы мен шетіндегі балаларды қолдарынан ұстау арқылы шеңбер жасауға машықтандыру; оқу	Қазақ тілі Тақырыбы: ««Үй жануарлары мен төлдері» Міндеті: Балаларға үй жануарлары туралы түсінік беру. Олардың төлдерін атай білуге үйрету. Тілдік ойындар мен жаттығуларды қолдана отырып, балалардың сөздік қорларын дамыту және байыту. Қамқорлыққа	Музыка Педагог жетекшісінің жоспары бойынша  Дид ойын: «Ненің даусы?» (бейне таспадан машиналардың гүрілдеген дауыстары естіледі) -Балалар бұл ненің дауысы? Дұрыс айтасындар бұл машинаның дауысы бұл	Дене шынықтыру Тақырыбы: «Аңдарға еліктеп жүреміз, секіреміз, жорғалаймыз.» Мақсаты: Балаларды доптарды басынан асыра лақтыру және оны қағып алуға; гимнастикалық орындықпен тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету; балаларда сапта бір-бірден аяқтың	Дене шынықтыру Тақырыбы: «Аңдар туралы ойындар» Мақсаты: Балаларды екеуден аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен жүруге; тізені жоғары көтеріп жүру; гимнастикалық орындықта қолдарымен тартылу арқылы ішімен еңбектеуге үйрету; аяқтың ұшымен жүгіру дағдыларын жетілдіру. Балалар бір қатарға

<p>Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет</p>	<p>қызметінде бала денсаулығын нығайтудың дәстүрлі емес түрлерін пайдалана отырып, аңдардың қимылдарын бейнебаян бойынша қайталауға үйрету. Балалар музыка әуенімен сапта бірінің артынан бірі жүреді, педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың ұшымен және өкшемен жүреді, жәй қалыпқа түсіп, тез ойналған музыка әуенімен жүгіреді, бастарын төмен түсірмей, аяқтары шалыныспай, аяқ, қол қимылын сәйкестендіріп, еркін жүгіру қимылдары көрсетіледі, жылан жүріспен жүріп келе жатып, шеңбер құрады және қайтадан сапқа тұрады. Жалпы дамыту жаттығулары (лентамен)</p>	<p>тәрбиелеу. Шаттық шеңбер. Арайлап таң атты Алтын сауле таратты Жарқырайды даламыз Қайырлы таң достарым Сұрақ-жауап Балалар қазір қай жыл мезгілі? -Қыста не жауады? -Қардың түсі қандай? -Сендер бақшаға қалай киініп келесіңдер? Қызығушылықтарын ояту. Үнтаспадан үй жануарларының дауыстарын тыңдату. АКТ технологиясы. Балалар назарын теледидарға аудару үй жануарлары туралы слайд көрсету ( оларды сипаттайды) Ой қозғау. Балалар үй жануарлары қалай дыбыстайды? Неліктен үй жануары</p>	<p>машинамен келген кім екен бәріміз есік жаққа қарайықшы. Тосын сәт. - Балалар, бізге қонаққа қонжық келіп тұр. Ол бізден көмек сұрап келіпті. -Кәне қонжықпен амандасайық. Қонжық: Балалар маған машинаның түрлері және олардың пайдасы туралы айтып беріңдерші? Ой дамыту. АКТ көліктер.  Қазір көліктердің түрлері өте көп оларды бірнеше топқа бөлуге болады мысалы: суда жүзетін, жерде жүретін, әуеде ұшатын және жер асты көліктері. Жерде жүретін</p>	<p>ұшымен, өкшемен, табанмен жүру; аяқтың ұшымен жүгіру дағдыларын жетілдіру. Педагогтің белгісі бойынша балалар сапқа тұрады. Бірінің соңынан бірі шеңбер бойымен жүреді. Педагогтің белгі беруі бойынша балалар сапта бір-бірден өкшемен, табанмен жүреді, аяқтың ұшымен жүреді, жәй қалыпқа түсіп, тез ойналған музыка әуенімен аяқтың ұшымен жүгіреді, жүгіріп келе жатып, жәй жүріске түседі. Жалпы дамыту жаттығулары (секіртпемен) Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, екіге бөлінген секіртпе төменде. 1-2-секіртпені</p>	<p>тұрып, педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың ұшымен және өкшемен жүреді, жәй қалыпқа түсіп, тез ойналған музыка әуенімен жүгіреді, бастарын төмен түсірмей, аяқтары шалыныспай, аяқ, қол қимылын сәйкестендіріп, еркін жүгіру қимылдары көрсетіледі, шеңбер құрады және қайтадан сапқа тұрады. Жалпы дамыту жаттығулары (гимнастикалық таяқшалармен) Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, таяқшаны қолмен ұстау. 1-таяқшаны алға созу; 2-оң қолды төмен түсіріп, сол қолдағы таяқшаны тігінен ұстап, жоғары көтеру; 3-таяқшаны алдыға</p>
--	---	---	--	--	--

	<p>1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1-4 - лентаны екі қолдарымен ақырын жоғары көтеріп, саусақтарын қимылдату арқылы лентамен толқынды қимылдар жасайды; 5-6 - ленталарды қолымен тік ұстап, бір жанына екі шеңбер жасайды; 7-8 - осы жаттығуды келесі жаққа жасайды. Жаттығу 5-6 рет қайталанады.</p> <p>2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары жанында. 1 - оңға бұрылу, сол қолын оң қолына тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - 4 - осы жаттығуды сол жаққа қайталау. 5-8 - лента ұстаған қолдарымен саусақ бастарын қимылдата отырып, аяқтың</p>	<p>деп атаймыз? Олардың қандай пайдасы бар? Суреттегі үй жануарларының төлдерін қалай атаймыз? Дидактикалық ойын. «Дыбысынан ажырат» Міндеті. Жануарлардың дыбысы естіледі балалар қай жануар екен айтып интерактивті тақтада суретін көрсетеді . Балалардың жауаптарын тыңдау. Дидактикалық ойын: « Адамның төлдері » Міндеті : тақтаға төлдер суреті ілінеді, балалар сол төлдердің еселерін тауып қояды. Ой бөлісу сәті Балалар,біз бүгінгі ұйымдастырылған оқу қызметінде не туралы өттік? Ал,үй жануарларын күтіп баптау</p>	<p>көліктерге: Жеңіл көлік,велосипед, пойыз, автобус, троллейбус, жүк көлігі. Әуеде ұшатын көлік түрлеріне: Ұшақ,тік ұшақ,зымыран. Суда жүзетін көлік түрлеріне: Кеме,қайық жатады. 4. Сергіту жаттығуы 1,2,3,4-машинаны жүргізуді бейнелейміз. 1,2,3,4-велосипед тебуді бейнелейміз. Тез,тез тебеіміз. Сергіту сәті. «Ұшады, жүреді, жүзеді» Шарты: Көліктің түрлері туралы айтылады. Жүретін көлік болса, қолдарымен дөңгелетіп айналдырады, әуе көлігі болса, қолдарын жоғары көтереді, су көлігі</p>	<p>жоғары көтеріп, аяқтың ұшымен тұру; 3-4-бастапқы қалып: аяқтарын сәл ашып тұру, секіртпе төменде. 1-оң жаққа бір қадам жасап, секіртпені жоғары көтеру; 2-оңға иілу; 3-тік түзелу, секіртпені жоғары көтеру; 4-бастапқы қалып. Бастапқы қалып: негізгі тұрыс, секіртпені екі бүктеп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- отыру, секіртпені жоғары көтеру; 3-4-бастапқы қалып. Бастапқы қалып: аяқты иықтың деңгейінде қою, секіртпе иықта. 1- денені оңға бұру; 2-бастапқы қалып. Бастапқы қалып:</p>	<p>созып ұстау; 4-сол қолды төмен түсіріп, таяқшаны оң қолға ауыстырып, таяқшаны жоғары көтеру; 5-таяқшаны алдыға созып ұстау; 6-бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып: аяқтың арасын ашып тұру, екі қолды шынтақтан бүгіп, таяқшаны кеуде тұста ұстау. Гимнастикалық орындықта қолдарымен тартылу арқылы ішімен еңбектеу. "Эстафета" қимыл ойыны. Тыныс алу жаттығуы.  Музыка Педагог жетекшісінің жоспары бойынша  Қызығушылықты ояту.</p>
--	---	---	--	---	--

<p>ұшымен өзін айнала адымдау бұру; Жаттығу 5-6 рет қайталанады. Аңдардың қимылдарын салу. "Мысық пен торғайлар" қимыл ойыны. "Жылан" пысықтау ойыны.</p> <p>Қызығушылықты ояту. Енді біз әртүрлі көлікпен саяхатқа шығамыз . Мен барлығыңа қиынды суреттерді таратамын, ал сендер оларды жинап, кім қандай көлікпен саяхаттайтынын айтады. Дид ойын: «Суреттерді жинаймыз» Шарты: Көліктің суреттері беріледі Балалар суретті жинап, атын айтады және осы көлік түрі</p>	<p>қажетпа? Үй жануарларының адамға тигізер пайдасы бар ма? Жарайсыңдар, балалар! Бәрің де бүгінгі жақсы қатыстыңдар, сендердің бәріңді мына күлегеш смайликтермен бағалаймын, жарайсыңдар! мадақтау</p> <p>Тосын сәт. Бізге бейтаныс адамхат жазыпты. Достарым жаңа үй салуға кірісіп, барлық қажетті материалдарды жеткізуімді өтінді. Велосипедпен материалдарды әкелу мүмкін болмады! Бірақ әуеде ұшатын, өзендерде қалқып жүретін көліктер бар деп естідім . Маған бұл туралы айтыңыздаршы, оны</p>	<p>болса, қолдарын үшбұрыштап, көрсетеді. Шығармашылық бұрыш. Топқа бөлу. Қызыл, сары, жасыл текшелермен Дид ойын: «Сиқырлы текше» Шарты: Әр топтан бір бастаушы педагогтан текше алады, әр текшеде әр түрлі көлік түрлері бар, сол көлік түрлерін топ болып құрастыру, бояу, бөлігін жапсыру. Жұмыс жасаудың әдіс – тәсілдерін көрсету, түсіндіру.</p> <p>1 топ қызыл текше – жеңіл машина суретін бояйды. Тақпақ: Машина Зу-зу етіп көшеде, Күн-түн тыным таппайды. Төрт дөңгелек дөңгелер,</p>	<p>аяқты сәл ашып, секіртпені арт жаққа ұстап тұру. 1) доптарды басынан асыра лақтыру және оны қағып алу; 2) гимнастикалық орындықпен тепе-теңдікті сақтап жүру. "Құстар мен жаңбыр" қимыл ойыны. "Бір мұрын қуысымен тыныста" тыныс алу жаттығуы.</p> <p>Қызығушылықты ояту Өлең оқу. «Жолың болсын!» - дейді -Атам шықса сапарға «Жолың болсын!» - дейді апам. Апам шықса сапарға «Жолың болсын!» - дейді олар</p>	<p>Сәлеметсіңдер ме балалар! Бүгін бізге қонаққа Ұзын құлақ қоян келді. Қоянмен сәлемдесейік. Сәлеметсің бе қоян! Қоян: Сәлеметсіңдер ме балалар! Мен сендерге орманнан секіріп келе жатып, бір тесіктін астынан қорап тауып алдым, оның қасында хат тұр екен. Бірақ қорап ашылмайды. Мен әлі кішкентай болғандықтан хатты оқи алмаймын. Ой қозғау. Балалар, қоянға көмектесеміз бе, хатта не жазылғанын оқып, қорапты ашып көрейік. Хатты оқу. «Сәлем менің қымбатты достарым!» Сендердің алдарында қорап жатыр, қарапайым емес, сиқырлы. Оны</p>
---	--	---	--	--

<p>туралы әңгімелейді .          Психологиялық сәт.          Балалар, қазір көзімізді жұмып елестетейік, біз әртүрлі көліктерді айдап келе жатырмыз , көліктеріміз өзімізге ұнай ма?          Тосын сәт.          Қараңдаршы бізге суретші телеграмма жіберді. Ол суреттер салған . Балалар, қараңдаршы мына суреттер дұрыс салынған ба?          Балалар: Жоқ.          Ол нені салғысы келді?          Балалар: көліктерді.          Ол не ұмытты?          Балалар: дөңгелектерін.          Дұрыс. Балалар сызбаларды аяқтауға көмектесеміз бе?          Шығармашылық бұрыш.          Дид ойын: «Аяқталмаған суреттер»          Дөңгелегі жоқ көлік,</p>	<p>анықтауға көмектесіңіздерші.          Қандай көлік жүреді және ол неге арналған. Жауап күтемін.          Бейтаныс достарың.          Тәрбиеші: Балалар, сендер осы адамға көмектесуге дайынсыңдар ма және оған көліктер туралы білетіндеріңді айтасыңдар ма ?          Балалар: Иә, дайынбыз!          Ой дамыту.          АҚТ технол жұмыс.          «Көлік» сөзінің өзі қозғалысты білдіреді.          Сондықтан көлік әдетте кеңістікте қозғалатын нәрсе деп аталады және бір мезгілде жүктер мен адамдарды тасымалдады.          Мен біздің топта кімнің тапқыр, ұшқыр екенін білгім келеді.          Дид ойын: «Кім тапқыр?»</p>	<p>Төрт аяқпен шаппайды.          2 топ сары текше – ұшақ құрастырып жапсырады.          Тақпақ: Ұшақ Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Ұшақтарды жасадық Инеліктен үйреніп.          3 топ жасыл текше – қайық мүсіндейді.          Тақпақ: «Қайық» Шығып қала шетіне, Суға салсам қайықты Ағын судың бетінде Қалт-құлт етіп келеді.          Балалар жұмыстарын бағалау.          Қорытындылау.          -Балалар біз бүгін қандай көлік түрлерімен таныстық?          -Ол көліктер не</p>	<p>Үлкенге де кішіге.          «Жолың болсын!» - дейді олар Ұшырасқан кісіге.          Осы сөзде байқадым Қуат барын, күш барын «Жолың болсын!» - айтамын, Алыс жолға шықса кім.          Ой қозғау.          Өлең не туралы айтылған?          Жолаушы деген кім?          Алыс жолға адамдар немен шығады?          Көлік дегеніміз не?          Көліктің қандай түрлері бар?          Көліктерге не жатады?          Көліктердің қандай пайдасы бар?          Миға шабуыл          1. Құс сияқты құс емес,          Жүрседе тым биікте.</p>	<p>ашу үшін сиқырлы сөзді табу керек.          Менің жұмбағымды шешу арқылы, сиқырлы сөз таба аласыңдар.          Балалар, біз жұмбақты шешуіміз керек, сол кезде сиқырлы сандық ашылады, мұқият тыңдандар.          Дид ойын: «Кім тапқыр?»          Төрт аяғы дөңгелек Қозғалады орнынан, Жүреді ол дөңгелеп, Жүйіткіді желменен, Дауысы бар гүрілдек.          Жауабы: Машина.          Тамаша қараңдаршы, сиқырлы сандық ашылды. Ал қорапта бірдеңе бар.          Қоян: Ішінде не бар, көрейінші. Ішінде суреттің бөліктері жатыр. Қап, енді не істеуге болады?          Қоян, көңілінді түсірме. Біз балалармен саған</p>
---	--	--	--	--

	<p>қанаты жоқ ұшақ, винтсіз тікұшақ. Балалар жетіспейтін элементтерді толықтырады. Балаларды бақылау. Сергіту сәті. Біз ауада ұшамыз, (қолдар екі жаққа, дене алға еңкейтілген) Кемеде тұрмыз, (дене алға еңкейтілген, қол мандайда, алысқа қараймыз) Көлікпен біз жылдам, жылдам жүреміз, (қолдар рульді ұстайды, рульді бұрыңыз) Пойыз бар жылдамдықпен жүгіреді (қолды шынтақтан бүгіп, пойыз қозғалысы) Дид ойын : «Кім нені басқарады» Шарты: ойын доп арқылы жүзеге асырылады Мақсаты : Грамматикалық құрылымды жетілдіру, тақырыптық</p>	<p>Жұмбақтар тыңдау: 1.Тізбектелген көп үйлер, Көшіп жүрген көк үйлер. Поезд. №1 карточкамен жұмыс. Поезд құрастыру. 2. Құс сияқты құс емес, Жүрсе де тым биікте. Қақпайды бір қанатын Жүрсе де тым биікте Ұшақ №2 карточкамен жұмыс. Ұшақ бөліктерін біріктіріп жапсыру. 3. Қос күрекпен еседі, Су көлігі деседі. Қайық №3 карточкамен жұмыс. Қайық ескегін мүсіндеу. 4. Жүргізуші жүргізеді, Төрт аяқты батырды. Машина</p>	<p>үшін қажет? Қонжықпен қоштасу.  <b>Ұлттық ойын тақия тастамақ</b></p>	<p>Қақпайды бір қанатын, Жүрседе тым биікте . (Ұшақ) 2. Қос күрекпен еседі, Су көлігі деседі. (Қайық) 3.Жүргізуші жүргізеді, Төрт аяқты батырды . (Жеңіл көлік) Балаларды мадақтау. Менің сүйікті бұрышым Суреттер көрмесі. «Көңілді көліктер» Балалар көліктердің өзі төртке бөлінеді: Әуеде жүретін көліктер - Ұшақ, Тікұшақ, зымыран Суда жүретін көліктер – Кеме, қайық Темір жол көліктері – Поезд Ал, жерде жүретін</p>	<p>көмектесеміз. Біз барлық суреттерді жинап, не шыққанын көрсетеміз. Дидактикалық ойын «Суреттерді жина» Шарты: Қиынды суреттерді құрастыру. Суретте не бейнеленген? Балалар: Ұшақ. Дұрыс Сендер білесіндерме, ұшақ ауада ұшады, ал ұшақты ұшқыш басқарады. - Сендер ұшақпен ұшқыларың келеді ме? Балалар : Иә. Тәрбиеші: Олай болса қоян ұшқыш болсын, ал сендер ұшақ болыңдар. Сергіту сәті. Ұшуға дайындаламыз - топпен жүгіру, қолдар екі жаққа. Назар аударыңдар, қатты жел - оңға және солға еңкейеді.</p>
--	---	---	--	---	---

<p>суреттерді пайдалану  - Ұшақпен кім ұшады?  (ұшқыш)  - Көлікті кім жүргізеді?  ( жүргізуші)  -Зымыранды кім басқарады?  (ғарышкер)  -Кемені кім басқарады? (капитан)  -Тікұшақты кім басқарады? (ұшқыш)  - Автобусты кім жүргізеді? (жүргізуші)  - Пойызды кім жүргізеді? (жүргізуші)  - Сіз атаған нәрсені бір сөзбен қалай атауға болады?  (мамандықтар)  Біз не туралы әңгімелестік?  Көлік түрлері туралы әңгімелестік  Балаларды мадақтау.</p> <p style="text-align: center;"><b>Ұлттық ойын тақия тастамақ</b></p>	<p>№4 карточкамен жұмыс.  Машина туралы тақпақ айту.  Сұрақ-жауап  Бұларды бір сөзбен не деп атаймыз?  Көліктер  Дид ойын: « Көлікті дұрыс тарат»  Балалардың алдында су, жер, ауа бейнеленген карточкалар беріледі және шағын иллюстрациялар көліктері бар карточкалар беріледі.  Балаларм қажетті категорияны атайды және байланыстырады.  Балалар, қалай ойлайсындар, көлік өздері жүре ме, әлде адам басқара ма?  Балалар : Адам басқарады.  Дид ойын: «Мен бастаймын сен аяқта»  Шарты: Мен сөйлемді бастаймын, ал сендер</p>		<p>көліктердің өзі екіге бөлінеді екен.  Олар жеңіл және ауыр көліктер.  Біз көбіне жерде жүретін көліктерге мінеміз.  Машина, автобус т.б  Сергіту сәті.  Мәшине жүргізу.  Қолыңды қойда рөлге,  Моторға қосыл гуілде.  Дөңгелекке жел толтыр,  Машинаға тез отыр.  Басқышты басамыз,  Жүреміз енді зулаймыз.</p> <p>Балаларды пішіндер арқылы орталыққа бөлеу  1- орталықтағы балаларға  Балаларға тапсырманы түсіндіру, жасалу жолдарын көрсету.</p>	<p>Тепе-теңдікті сақтау - қолдарың екі жаққа тік ұстау.  Төмен түсеміз - жартылай еңкейіп жүру, қолды екі жаққа.  Жылдамдықпен - орнынан тұрып, шеңбер бойымен жүгіру.  Біз қонамыз – тізені бұгу.  Міне балалар, ұшақпен ұштыңдар. Ал сиқырлы қорапта тағы да суреттер бар.  Дид ойын: «Көліктер»  Шарты: Балалар көліктің суретін жинайды.  Ой дамыту.  -Көліктер қандай бөліктерден тұрады?  -Оны кім жүргізеді?  -Көлік не үшін керек?  Сиқырлы сандықта соңғы суреттер қалды, оны жинап алайық.  Дид ойын: «Бұл не?»</p>
---	--	--	---	---

аяқтайсыңдар.  
- Пароход жүзіп келеді, ал машина ... - мінеді,  
Трамвай жүреді, ал ұшақ ... - ұшады,  
Ұшақ ұшады, ал автобус ... - жүреді, кеме жүзеді, ал пойыз ... – темір .....  
Жарайсыңдар.  
Дид ойын: « Ұшады - ұшпайды»  
Міндеті: зейінді дамыту.  
Балалар, мен суреттерді көрсетемін, егер әуе көлігі болса – қанаттарыңды қолмен көрсету керек ,қолды екі жаққа созу.  
Тікұшақ болса – балалар қолдарын екі жаққа созады.  
Трамвай аяқтарыңды топылдату. Ұшақ, автобус.  
Жарайсыңдар!  
Ал біздің бейтаныс досымыз жүктерді

өздеріне бұрыннан таныс бағдаршамның суретін салуды тапсыру.  
2- орталықтағы балаларға бірнеше бөлікке бөлінген сурет қиындыларынан жол белгілерін құрастыруы тапсыру.  
3-орталық жол үстіне машина суретін жапсыру.  
4- орталық зебра жол мүсіндеу.  
Сұрақ-жауап  
Жасаған жұмыстарыңда қандай геометриялық пішіндер қолданылды?  
Бағдаршамда неше түс бар?  
Ойын: «Сақ бол!»  
Шарты:  
Қызыл көзін жағады.  
(қозғалмай тұру)  
Сары көзін жағады.

Шарты: Балалар кемеңіз суретін жинайды.  
Сұрақ – жауап  
Кеме қандай көлік түріне жатады?  
Кеме қайдан көруге болады?  
Кеме машина жолмее жүре алама?  
Кеме суда жүреді, оны капитан басқарады.  
Қоян: Маған әдемі кемеңіз суретін беріңдерші, достарыма көрсетемін.  
Шығармашылық бұрыш.  
Балаларды топқа бөлу.  
1-топ: Дайын кеме суретін бояу.  
2-топ: Теңіз суретіне кеме суретін жапсыру.  
«Құрметті достар»  
Сіздер сиқырлы қораптың барлық тапсырмаларын орындадыңыздар және сиқырдың

қандай көлікпен жеткізе алады.  
Балалар: жүк көлігімен.  
Біз оған жүк көлігінің суретін түсіріп жіберейік  
Тәрбиеші: Сендер бүгін жақсы жұмыс жасадыңдар , сондықтан мен сендерге бояу үшін мына суреттерді беремін . Педагог көлікті бояу парақтарын таратады.  
Балаларды мадақтау.

**Бағдарлама: Жер сілкінісі кезіндегі қауіп қатер**  
Мақсаты: Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіз мінез құлық ережелерімен таныстыруды жалғастыру.

(қол шапалақтау)  
Жасыл көзін жағады. (бір орында тұрып жүру).

Балаларды мадақтау.  
Ұлттық ойын: «Арқантартыс»

жоғалмағаны үшін қорапты жабу керек. Ұшақты, машинаны және кемеңі бір сөзбен қалай атауға болатынын есте сақтаңыз, сонда сиқырлы қорап жабылады.  
Дид ойын: «Кім жылдам»  
Шарты: Жұмбақ шешуін тауып, қорапты жабу. Жүктер мен адамдарға қызмет етеді,  
Түрлері көп жүретін Көкте зулап, суда шулап, Құрлықта зырғып жүреді. Жауабын кім біледі (Көлік)  
қорап жабылады. Педагог қоянға бұрылып: Қоян, балалар саған көмектесті ме?  
Қоян: Иә, олар көп көмектесті. Мен көптеген жаңа нәрселерді білдім. Ұшақ, көлік және

				<p>кеме туралы. Рахмет балалар , мен орманға кеттім, достарыма айтамын, суреттерімді көрсетемін. Қош бол достар. Сау бол, қоян. Қортынды: Тәрбиеші: Бүгін біз не туралы сөйлестік? Балалар: Ұшақ, машина, кеме туралы. Ұшақты кім басқарады? Балалар: Ұшқыш. Көлікті кім жүргізеді? Балалар: Жүргізуші. Кемені кім басқарады? Балалар: Капитан. Ұшақ қайда ұшады? Балалар: Әуе арқылы. Көлік қайда барады? Балалар: Жолда. Кеме қайда жүзіп барады? Балалар: Су арқылы, Теңіз арқылы. Ал бір сөзбен ұшақты, машинаны,</p>
--	--	--	--	---

					кемені қалай атауға болады? Балалар: Көлік. Жарайсындар. <b>Бағдарлама:</b> <b>Шаттықшак</b> Мақсаты: Шаттық күндер екенін түсіндіру, балалардың мерекелік көңілін көтеру.
Серуенге дайындық	Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	Серуен № 2 «Қарды бақылау»	Серуен № 8 Адамдардың қысқы еңбегі.	Серуен № 6 «Аязды бақылау»	Серуен №15 Қысқы ауа-райын бақылау.	Серуен № 20 Боранды бақылау.
Қысқы серуен картотекасынан					
Серуеннен оралу	Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	<b>Үнемді тұтыну-«Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну»</b>				
	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау				
Күндізгі ұйқы	Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау				

<p>Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары</p>	<p>№3 «Саусақтар амандасады.» массаж жасаймыз –«қолды жуаымыз». - «Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз. «Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз, - «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз. - «Оянамыз, қолымыз!» - шапалақтаймыз. - «Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау. - «Оянамыз, аяғым!» - қаз - қаз басамыз.</p>	<p>№4. Бір – көтер кәне қолыңды Екі – төмен ұста қолыңды Үш, төрт – жаныңа соз қолыңды Бес дегенде секір көрсет бойыңды. Керілеміз, созыламыз, төсектен біз тұрамыз.</p>	<p>№5. "Құстар оянды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр». 2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту. 3. "Құстар көңілденіп жатыр" – қолды шапалақтау</p>	<p>№6. арқамен жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. - арқамен жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру. - арқамен жатып шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстау</p>	<p>№7. «Күннің оянуы» - «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде. - Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді. - Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады. басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді. «Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады.</p>
<p>Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан</p>					
<p>Бесін ас</p>	<p><b>Үнемді тұтыну-«Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну»</b> Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сұрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.</p>				
<p>Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа</p>	<p>Ой қозғау. - Балалар тақтада не көріп тұрсындар? - Бұл жай пойыз емес, «Көңілді пойыз» Дид ойын: «Көңілді пойыз» Шарты: Әр аңда сандар жазылған, сол</p>	<p>Дид ойын: «Қандай пішіндер?» Шарты: Суреттегі пішіндерді атау. Қандай пішіндерді көріп тұрсындар.</p>	<p>Дид ойын: «Сиқырлы пішіндер» 1-Топ шаршы 2-топ үшбұрыш 3-топ дөңгелек. Әр топқа Дьенеш блоктармен геометриялық</p>	<p>Логикалық ойын есеп: Дид ойын: «Ойлан тап!» 1. Дүкеншіде 5 жұмыртқа болды, біреуін жарып алды. Дүкеншіде неше жұмыртқа қалды?</p>	<p>Миға шабуыл Жұмбақ шешу. 1. Қыста ғана болады, Ұстасаң қолың тонады. (қар) 2. Тісі жоқ, тістеп алады. Қолы жоқ, сурет салады. (аяз)</p>

<p>әрекеттер)</p>	<p>сандарға қарап вагондарына орырғызу. Паровозға бекітілген вагондар саны 5. 1 - ден 5 - ге дейінгі алған білімдерін бекіту. Пойызға жолаушылар мінеді. Бірақ біздің бүгінгі жолаушыларымыз аңдар.</p> <p>Әр балала тақтаға шығып аңдарды вагонға отрғызады.</p> <p>1 - вагон 1 піл 2 - вагон 2 аю 3 - вагон 3 қоян 4 - вагон 4 панда 5 - вагон 5 арыстан</p> <p>Тапсырманы дұрыс орындаған балаларды мадақатау.</p> <p>Өрт қауіпсіздігі: «Лото – өрт қауіпсіздігі»</p> <p>Мақсаты. Сюжеттік суреттерді пайдалана отырып, балалардың өрт кезіндегі қауіпті жағдайлар туралы</p>	 <p>3- тапсырма Дид ойын: «Аңдар қайда жасырынған» Шарты: Жасырынған аңдарды атау.</p>  <p>4-тапсырма. Дид ойын: «Өз орныңды тап». Шарты: Балаларға 0-ден 5-ке дейінгі цифрларды таратып беру. «Цифрлар» музыка ырғағымен билеп жүреді. Музыка тоқтағанда балалар тез бір қатарға тұра қалады. Содан кейін бірнеше балалардан аталған сандардың көрші сандарын атауды сұрау</p>	<p>пішіндер көрсетіп, шашылып тұрған геометриялық пішіндердің арасынан, өздеріне берілген пішінің тауып обручка салуды тапсыру.</p> <p>1 топ обручка шаршыларды 2 топ обручка үш бұрыштарды 3 топ обручка дөңгелектерді салады.</p> <p>Ой дамыту. Өлең оқу. Аппақ қыстың бояуы Аппақ қыстың бораны Ақ көрпеге орайды Ақ қар байтақ даланы.</p> <p>— Осы өлеңде не туралы айтылған? — Қыс мезгілінде неше ай бар? — Қыста күн қандай болады? — Енді айналаға, далаға қарандаршы қандай болып</p>	<p>2. Ермек дүкеннен 3 балмұздақ алды, жолда 1 — ін жеді, Ермекте неше балмұздақ қалды? 3. Әйгерім дүкеннен 4 кәмпит сатып алды. Кәмпиттің 1-ін Дильназға, тағы 1-ін Мадинаға берді. Әйгерімде қанша кәмпит қалды? 4. Алма ағашта бес алма Қандай тәтті жесе алма, Біреуін оның жеп қойсаң Қалады онда неше алма. Балаларды мадақтау. Дид ойын: «Қыс көрінісі» Шарты: Воскобович әдісін қолдана отырып, тақтада қыс бейнесін құрау. (Қысқы ағаш, қар, шырша). Жол ережесі:</p>	<p>3. Мені қардан жасапты, Ойланып көр Қолым-таяқ, Мұрным-сәбіз, Көзім-көмір. (аққала) 4. Қырға сүйреп шығам, Ойғы мініп түсем. (шана) 5. Өзі судан жаралған, Бірақ судан қорқады. (мұз) 6. Су да, мұз бар, Жер де, қар бар. Боран басып соғады. Бұл қай кезде болады? (қыс) Дид ойын: «Цифрлар қайда жасырынған»  Дид ойын: «Ойыншықтар» Шарты: Геометриялық пішіндерден ойыншықтар құрастыру.  Қауіпсіздік ережесі: «Мен үйдемін» көрініс</p>
-------------------	--	--	---	--	---

түсініктерін қалыптастыру; қауіпті жағдайда өзін дұрыс ұстай білу. Зейінін, логикалық ойлауын, жүйелі сөйлеуін дамыту.  
Жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.  
Ойынның барысы.  
Педагог ойыншыларға карточкаларды таратады, 10 бос тіктөртбұрышқа салынған ойын алаңдары, содан кейін балаларға өрт кезіндегі жағдайды бейнелейтін сюжетті суретті көрсетеді, ұл сіріңкемен ойнайды, қыз өртеніп жатқан пәтердің балконына жүгіріп шықты. өтек қараусыз қалды, балалар шыршаны жағады, т.б.  
Жағдайды дұрыс сипаттаған бала бос ойын алаңын суретпен жабады.Ең көп жабық өрістерге ие болған жеңеді.

жатыр?  
3.Суретпен жұмыс.(қыстың күні ойнап жүрген балалардың суреті)  
Балалар қыста қалай ойнайды?

«Көлік түрлері»  
Ойын барысы:  
Үстелде көліктің түрлері бейнеленген карточкалар орналасқан. Әр бала көлік құралының суреті бар картаны таңдайды. Ол суретін қарап, онда қандай көлік түріне көрсетілгенін ойлайды.  
Педагогтың белгісі бойынша жолаушылар көлігі түрінің суреті бар балалар шығады. Олар оларды атайды. Содан кейін жүк көлігі мен арнайы көлік түрі бар балалар шығады.

Жүргізілу барысы:  
- Таңертең ертесімен анасы дәріханаға кетіп бара жатып, кішкентай қызына: «Сен үйде жалғыз қала тұр, есікті ешкімге ашпа, тентек болма»- деп тапсырады.  
Үйде жалғыз қалған қыз шәй ішкісі келеді. Ол ас бөлмесіне барып, газ плитаға келіп, сіреңкені қолына алып, оны жағуға тырысады.Осы кезде анасының айтқаны қауіпсіздік ережесі есіне түсіде.  
-Балалар, бұл қандай ереже деп ойлайсыңдар, анасы не деуі мүмкін?  
-Қолыңа сіріңке алма, өрт шығуы мүмкін!  
-Газдан абай бол! Ол тез тұтанып, жарылады.

Балалармен жеке жұмыс	<p>Дид ойын: «Құлыпты аш»          Мақсаты: логикалық ой-лай алады, геометриялық пішіндерді түрі және түсі бойынша ажырата алады.          Күтілетін нәтиже: Балалар жыл мезгілдерінің атауларын атап, оларды бір-бірінен ажырата біледі.</p>	<p>Дид ойын: «Ортақ атауына қарай топтастыр»          Мақсаты: балалар кез-келген заттың ортақ атауы болатынын түсінеді          Күтілетін нәтиже: Суреттерді топтастыра отырып, ортақ атауларын атай алады.          Мысалы (өсімдіктер, жануарлар, ойыншықтар)</p>	<p>Дид ойын: «Дауысынан таны»          Мақсаты: Балалардың үй жануарлары туралы және қалай дыбыстайтындығы туралы түсіндіктері қалаыптасады.          Күтілетін нәтиже: Балалар жануарлардың дыбысын танып, атауларын атай біледі.</p>	<p>Дид ойын: «Не артық»          Мақсаты: Балалар берілген суреттердің ортақ атауы барын түсінеді.          Күтілетін нәтиже: Суреттерді атай отырып, не артық екенін айтады.</p>	<p>Сюжетті рөлді ойын: «Дәрігер»          Мақсаты: балалардың Мамандықтар туралы түсініктері қалыптасады.          Күтілетін нәтиже: Дәрігер, емделушінің ара-қатынасын түсініп, ойнай алады.</p>
Серуенге дайындық	<p>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киімдегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</p>				
Серуен	Серуен № 2 «Қарды бақылау»	Серуен № 8 Адамдардың қысқы еңбегі.	Серуен № 6 «Аязды бақылау»	Серуен №15 Қысқы ауа-райын бақылау.	Серуен № 20 Боранды бақылау.
Серуеннен оралу	Таңғы серуенді бекіту.				
Кешкі ас	<p><b>Үнемді тұтыну-«Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну»</b>          Кезекшілердің жұмысы (асхана аспаптарын, салфеткаларды салу)          Гигиеналық процедуралар (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту және сүлгіні іліп қою, Сырттан келіп үнемі,          Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,          Тағамға қол созамыз (көркем сөзін қолдану)          Тамақтану балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; Балалардың ұқыптылығын бағалау</p>				

Балалардың дербес әрекеттері	Құрылыс және құрастыру ойындары «Конструкторлар құрастыр»	Үстел үсті ойындары; «Домино», «Лото», «пазлдар"психикалық процестерін дамытуға бағытталған ойындар	Еңбек әрекеті Жууға болатын ойыншықтарды жуу. Міндеттері: ойыншықтарды сабынды суда губкамен жуу, таза сумен шаю, шүберекпен сүрту қабілетін қалыптастыру	Ертегілер, өлеңдер, жаңылтпаштар, мақалдар қайталау	Музыка әуенімен ән айту, би билеу
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналарға балаларын себепсіз балабақшадан қалдырмауларын ескерту. Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелеу. Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.	Ата-анаға: балаға жиі қазақтың ертегілерін оқып беуге ұсыныс айту. Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.	Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу. Ата-аналарға балалардың жасаған шығармашылық жұмыстарымен таныстыру.	Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы төлек керек екенін ескерту Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.	Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу Балаланы балалабақшаға уақытында әкеулерін ескерту.

*Тексерілді!*  
*Дорж*

**Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы**  
**Қаңтар айы 3-апта**

Топ: «Еркетай» ересек топ

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі : 20.01 – 24.01.2025ж

**Апта дәйек сөзі: «Әділ заң болашақ кепілі»**

<b>Күн тәртібінің үлгісі</b>	<b>Дүйсенбі</b>	<b>Сейсенбі</b>	<b>Сәрсенбі</b>	<b>Бейсенбі</b>	<b>Жұма</b>
Балаларды қабылдау	<p><b>ҚР әнұран</b> Балалардың көңіл-күйін бақылау. дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени-гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.</p>				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңес беру	<p><b>«Өнегелі 15 минут»-балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру.</b> «Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналараға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру</p>				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	<p><b>Картотека №1</b> <b>«Менің сүйікті ертегім»</b> Мақсаты: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу.</p>	<p><b>Картотека №3</b> <b>«Төлдерін тап та, көрсет»</b> Мақсаты: Балалардың байқампаздық қасиеті, есте сақтау қабілеттерін дамыту, шапшаңдыққа баулу</p>	<p><b>Картотека №9</b> <b>«Қай жануар артық»</b> Мақсаты: Балалардың ойлау қабілетін дамыту. Жасырылған жануарларды табу арқылы тілдерін дамыту.</p>	<p><b>Картотека №11</b> <b>«Кімге не керек»</b> Ойынның мақсаты: Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын танып айта білуге үйрету</p>	<p><b>Картотека №12</b> <b>«Телефон»</b> Мақсаты: естіген сөзді екінші балаға бұлжытпай жеткізуге дағдыландыру, диалогты Сөйлеуді жетілдіру арқылы сөздік қорын молайту</p>
<b>коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан</b>					

Таңертенгі жаттығу	<b>Күй күмбірі</b> <i>Қаңтар айына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген</i> <b>Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау</b>				
Таңғы ас	<b>Үнемді тұтыну-«Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну»</b> <i>Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.</i>				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	<i>Отбасында гүліміз, Көңілді өтер күніміз. «Қайырлы таң!» деп айтамыз, Бір болып кеште қайтамыз.</i>	<i>Кәне, кәне тұрайық, Үлкен шеңбер құрайық. Тұрсақ егер шеңберге, Алақанды ұрайық</i>	<i>Ерте тұрып күнде мен Тереземді ашамын. Сәлем деймін күнге мен Шаттық әнге саламын.</i>	<i>Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік! Қабақ түйген не керек, Көңілді боп жүрейік!</i>	<i>Кел, балалар, күлейік! Күлкіменен түлейік! Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік!</i>
Ұйымдастырылған іс-әрекет	<b>Денешынықтыру</b> <b>Тақырыбы:</b> «Құстардай қайраттымыз» <b>Мақсаты:</b> Балаларды сапта бірінің артынан бірі арқанша бойымен арақашықтықты сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру қабілетіне дағдыландыру; саптың басы мен шетіндегі балаларды қолдарынан ұстау арқылы шеңбер жасауға машықтандыру; оқу қызметінде бала	<b>Қазақ тілі</b> <b>Тақырыбы:</b> «Менің қанатты достарым» <b>Мақсаты:</b> Құстар тіршілігі туралы түсініктерін молайту. Оларға қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Қоршаған ортаға қатысты түрлі сұрақтарға толық жауап беру дағдыларын бекіту <b>Шаттық шеңбер</b> <i>Арайлап таң атты,</i>	<b>Музыка</b> <b>Педагог жетекшісінің жоспары бойынша</b> <b>Қызығушылықты ояту</b> <i>Балалар, біздің топқа ауылдағы әжеден хат келіпті. Оның ішінде не бар екенін білгіңіз келе ме?</i> <b>Балалар: Иә.</b> <b>«Сәлеметсіздер ме, құрметті</b>	<b>Денешынықтыру</b> <b>Тақырыбы:</b> «Жылдам және епті құстар» <b>Мақсаты.</b> Балаларды алға ұмтыла секіруге; сызықтар арасымен ( 10 см арақашықтық ) тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, тізені жоғары көтеріп	<b>Денешынықтыру</b> <b>Тақырыбы:</b> «Қамқоршылар тобы» <b>Мақсаты:</b> Балаларды допты еденге ұруға; допты жоғары лақтыруға үйрету; балаларда алға ұмтыла секіру; аяқтың ұшымен, өкшемен,

	<p>денсаулығын нығайтудың дәстүрлі емес түрлерін пайдалана отырып, құстардың қимылдарын бейнебаян бойынша қайталауға үйрету. Балалар музыка әуенімен сапта бірінің артынан бірі жүреді, педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың ұшымен және өкшемен жүреді, жәй қалыпқа түсіп, тез ойналған музыка әуенімен жүгіреді, бастарын төмен түсірмей, аяқтары шалыныспай, аяқ, қол қимылын сәйкестендіріп, еркін жүгіру қимылдары көрсетіледі, торғайдың жүрісімен жүріп келе жатып, шеңбер құрады және қайтадан сапқа тұрады. Жалпы дамыту жаттығулары (лентамен) 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары</p>	<p><i>Алтын сәуле таратты. Жарқырайды күніміз, Жайнай түсті гүліміз. Қазір жылдың қай мезгілі? Қыс мезгілінде неше ай бар? Миза шабул</i> <b>Жұмбақ жасыру.</b> <i>Барлық жемін бітеудей асайды, Әйтсе де ұзақ жасайды. Бұл нелер? (Құстар)</i> <b>Ой дамыту.</b> <i>Мнемотехника құстар. Балаларға құстар жайлы әңгімелету.</i> <b>Топқа бөлу.</b> <i>Балалар суреттерді алып топтарға бөлінеді.</i> <b>1-топ: Қарлығаш</b> <b>2- топ: Аққу</b> <b>3-топ : Бұлбұл</b> <b>«Миза шабуыл»</b> <i>Әр топқа құстар туралы сұрақтар қою.</i> <b>1-топқа Қандай</b></p>	<p><b>балалар!</b> <b>Қиындыққа тап болдым. Менің жақсы көретін тауығымды қаршыға ұрлап, жасырып қалды. Маған тауықты табуға көмектес»</b> <b>Тәрбиеші:</b> Балалар әжеге көмектесеміз бе? (Иә). <i>Арина әже тұратын ауылға қалай жетеміз? (автобуспен, пойызбен)</i> <i>Мен поездға отыруды ұсынамын, ол үшін мына пішіндерден поезд құрастырып алайық.</i> <i>Поезд құрастыру.</i> <b>Аудиодан поезд дыбысы.</b> <i>Балалар, біз де келдік, бұл біздің аялдама. Бізді кім қарсы алып тұр.</i> <b>Әже (АҚТ технологиясынан)</b> <i>Әженің қолында</i></p>	<p>жүруге; аяқтың ұшымен жүгіру; қимылды ойын арқылы гимнастикалық орындықта қолдарымен тартылу арқылы ішімен еңбектеу дағдыларын дамыту. Балалар сапқа тұрады. Бірінің соңынан бірі шеңбер бойымен жүреді, педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, тізені жоғары көтеріп жүреді. Аяқтың ұшымен жүгіреді. Жәй қалыпқа түсіп, тез ойналған музыка әуенімен жүгіреді, бастарын төмен түсірмей, аяқтары шалыныспай, аяқ, қол қимылын сәйкестендіріп, еркін жүгіру қимылдары көрсетіледі, шеңбер құрады және қайтадан сапқа</p>	<p>табанмен; тізені жоғары көтеріп жүруге; аяқтың ұшымен жүгіру іскерліктерін жетілдіру.  Балалар сапқа тұрады. Бірінің соңынан бірі шеңбер бойымен жүреді, педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, тізені жоғары көтеріп жүреді. Аяқтың ұшымен жүгіреді. Жәй қалыпқа түсіп, тез ойналған музыка әуенімен жүгіреді, бастарын төмен түсірмей, аяқтары шалыныспай, аяқ, қол қимылын сәйкестендіріп, еркін жүгіру қимылдары</p>
--	--	---	---	--	---

<p>Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет</p>	<p>төменде. 1-4 - лентаны екі қолдарымен ақырын жоғары көтеріп, саусақтарын қимылдату арқылы лентамен толқынды қимылдар жасайды; 5-6 - ленталарды қолымен тік ұстап, бір жанына екі шеңбер жасайды; 7-8 - осы жаттығуды келесі жаққа жасайды. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары жанында. 1 - оңға бұрылу, сол қолын оң қолына тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - 4 - осы жаттығуды сол жаққа қайталау. 5-8 - лента ұстаған қолдарымен саусақ бастарын қимылдата отырып, аяқтың ұшымен өзін айнала адымдау бұру; Жаттығу 5-6 рет қайталанады. Құстардың</p>	<p><b>құстарды білесіңдер?</b> <i>Қыстап қалатын құстарды білесіңдер ма?</i> <b>2-топқа Құстардың қандай пайдасы бар?</b> <i>Жыл құстары жайлы не айта аласыңдар?</i> <b>3-топқа Құстарға қандай қамқорлық жасайсыңдар?</b> <b>Қыста адамдар құстарға қандай көмек көрсетеді?</b> <i>Балаларды мадақтау.</i> <b>АКТ технологиясы.</b> <i>Слайд.Қыстап қалатын құстар: торғай, сауысқан, көгершін, қарға туралы түсінік беру.</i> <b>«Топтастыру стратегиясы</b> <i>Қыстап қалатын құстар, жыл құстарын топтастыру.</i> <b>Сергіту сәті.</b> <i>Қарлығаш боп</i></p>	<p><i>конверт бар. Қызық, оның ішінде не бар? Мен конвертті ашайын. Балалар, қараңдаршы, мұнда не сызылған?</i> <b>Балалар: Құстарды қоректендіргіш.</b> <b>Тәрбиеші: Бәлкім, қаршыға тауықты «қоректендіргішке» тығып қойған шығар? Қарайық Астық науасынан балалар суреттердің бөліктерін тауып, құрастыру.</b> <b>Ой қозғау.</b> <i>Балалар, суреттерде нелер бар?</i> <i>Балалар: Әтеш пен балапан, бірақ тауық жоқ.</i> <b>Тәрбиеші: Балалар, қараңдаршы, науаның астында тағы бір конверт жатыр, көрейік ішінде не бар?</b> <b>Тапсырма:</b></p>	<p>тұрады. Жалпы дамыту жаттығулары 1."Зырылдауық" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, қол төмен. 1- қолды екі жаққа созу. 2- екі қолды кеуде тұсына әкеліп, бір-бірінен айналдырып, "р-р-р" деп айту. 3- екі жаққа созу. 4- бастапқы қалыпқа келіп, "төмен"деу. Бастапқы кезде қолды ақырын айналдыру, біртіндеп жылдам айналдыру (5 рет).  2. "Тізені шапалақтау" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қол артта. 1-2-оң тізеге (сол) еңкейіп, "шарт"деу. 3-4-бастапқы қалып.(5 рет).</p>	<p>көрсетіледі, шеңбер құрады және қайтадан сапқа тұрады. Жалпы дамыту жаттығулары (текшелермен) Бастапқы қалып: тұру, қолдар төмен түсірілген. Қолды екі жаққа созу, жоғары көтеру, аяқтың ұшымен тұру, бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: отыру, аяқтарды бірге қою, қолдарды тізеге қою. Бір жаққа қарай бұрылу, текшелерді еденге ұру, денені түзу ұстап тұру. Дәл солай екінші жақпен орындалады. Бастапқы қалып: тұру, қолдар түсірілген. "Шеге қағып</p>
--	---	---	--	---	--

	<p>кимылдарын қайталау. "Мысық пен торғайлар" кимыл ойыны. Тыныс алу жаттығуы.</p> <p><b>Қызығушылықты ояту</b> Балалар, мен бүгін балабақшаға келіп, үстел үстінен хат көрдім. Бізге кім жібергенін білмеймін? Оған қол қойылмаған. Қолтаңбаның орнына жұмбақ жасырған. Бізге хатты кім жібергенін білгілерің келе ме? Олай болса жұмбақты бірге шешейік: <b>Дид ойын: «Кім тапқыр?»</b> сәбіз мұрын, Қолында сытырғыш Күннен және ыстықтан қорқады. (қар адам) <b>Хатты оқу:</b> «Сәлем менің кішкентай достарым! Қыс келіп қалды - жылдың ең суық мезгілі басталады. Аяз, боран</p>	<p>ұшайық, Торғай болып қонайық, Сауысқан боп секіріп, Бүркіт болып самғайық. Қане қанат жазайық Ұшып-ұшып алайық, Орнымызға қонайық. <b>Дидактикалық ойын. «Құстар қалай дауыстайды?»</b> Қарға----- қарқылдайды Сауысқан----- шақылдайды Тоқылдақ ----- тоқылдайды Бұлбұл – сайрайды Қаз – қаңқылдайды. Торғай – шиқылдайды. Көкек – көкектейді. Сұрақтар ілмегі әдісі. Бүгін не туралы әңгімелестік? Қандай құстар жылы жаққа ұшып кетеді?</p>	<p><b>Жұмбақтарды шешіп, жауабын табыңдар.</b> <i>Орақ құйрық, тарақ бас, Көп ұйқыны жаратпас.</i> <b>(Әтеш)</b> <i>Кеудесі қайқаңдап, Жүреді балпаңдап.</i> <b>(Қаз)</b> <i>Қық-қық етеді, Кезіп жүріп көшені.</i> <i>Жата қалса орнына, Ақ доп тастап кетеді.</i> <b>(Тауық)</b> <b>Шығармашылық жұмыс</b> <b>Балаларды топқа бөлу</b> <b>1-топ:</b> Дайын әтеш суретін мақта таяқшасымен бояу <b>2-топ:</b> Дайын қаз суретін тіс щеткасымен бояу <b>3-топ:</b> Тауық суретін трафареттен губка арқылы бояу.</p>	<p>3. "Созыл" жаттығуы. Бастапқы қалып: өкшеде отыру, қол иықта. 1-2 рет тізеге көтерілу (тұру), қолды жоғары созу, созыла жоғары қолға қарау. 3-4-бастапқы қалыпқа келу. (4-5 рет). 1) алға ұмтыла секіру; 2) сызықтар арасымен ( 10 см арақашықтық ) тепе-теңдікті сақтап жүру. "Эстафета" қимыл ойыны. Тыныс алу жаттығуы.</p> <p><b>Қызығушылықты ояту.</b> Үстелде жұмыртқа үстінде тауық (ойыншық) отырады. <b>Шұбар тауық</b> <b>Ұлықбек Есдәулетов</b> Шұбар тауық мүлдем, Жолатпайды барса. Ұясында жүрген</p>	<p>жатырмыз",- деп, жартылай отырып, текшені еденге ақырындап ұру; бастапқы қалыпқа оралу. Бастапқы қалып: қолды алдыға созып, етпетімен жату. Екі қолды екі жаққа созу, алға қарау, мұнда қолды бүкпеуге тырысу керек, бастапқы қалыпқа оралу. 1) допты еденге ұру; 2) допты жоғары лақтыру; 3) алға ұмтыла секіру. "Қолмен допты домалату" қимыл ойыны. Тыныс алу жаттығулары. "Дем алайық" ойыны.</p> <p><b>Музыка Педагог</b></p>
--	--	---	---	---	---

	<p>болады. Су қоймалары қатып қалады. Жерді қар басып қалады. Менің ең үлкен уайымым – менің қанатты достарым. Бұл олардың өміріндегі ең қиын кезең. Менің қауырсынды достарыма қыстан аман шығуға көмектесіңізші!»</p> <p>Балалар, қар адам неге көмек сұрады? Қауырсындары кімдер?</p> <p><b>Балалар: Бұл құстар.</b></p> <p><b>Ой қозғау.</b></p> <p><b>АҚТ технолгиясымен жұмыс.</b></p> <p>Мына құстарды анықтайық? -Құстар – ұшуға бейімделген, алдыңғы аяқтары қанатқа айналған, денесі қауырсынмен қапталған</p> <p>-Құстардың басқа жануарлардан айырмашылығы қандай? тұмсығы, қанаттары, қауырсындары бар</p> <p>-Неліктен құстың</p>	<p>Мадақтау. Жұлдызша беру.</p> <p><b>Қызығушылықтары н ояту.</b></p> <p>Үнтаспадан үй жануарларының дауыстарын тыңдату.</p> <p>АКТ технологиясы.</p> <p>Балалар назарын теледидарға аудару үй жануарлары туралы слайд көрсету ( оларды сипаттайды)</p> <p><b>Ой қозғау.</b></p> <p>Балалар үй жануарлары қалай дыбыстайды? Неліктен үй жануары деп атаймыз?</p> <p>Олардың қандай пайдасы бар? Суреттегі үй жануарларының төлдерін қалай атаймыз?</p> <p><b>Дидактикалық ойын. «Дыбысынан ажырат»</b></p>	<p><b>Тәрбиеші:</b> Жұмбақтарды таптық, енді қайда барамыз? Сәл тынығып алайық</p> <p><b>Сергіту сәті.</b> <b>Музыкамен «Шөжелерім»</b></p> <p><b>Тәрбиеші:</b> Біз демалдық, тауықты іздеуді жалғастыратын кез келді, бірақ қайда барамыз? Бәлкім қаршыға оны ұясына тығып қойған шығар? Ол ұясын қайда салады? Ағашта Олар ұя іздеп табады, ұяда тауықты тығып қойған.</p> <p><b>Тәрбиеші:</b> Міне, балалар, тауықты таптық. Оны әжеге қайтарайық. Әжеге тауықты алып беру. <b>Әже балаларға рақмет айтады.</b></p>	<p>Балапаны қанша? Балапанын тауық Қызғанады жаман. Қанатымен жауып, Санатпайды маған.</p> <p><b>Ой қозғау.</b></p> <p>Балалар, тауық деген не? Аң ба, құс па немесе жәндік пе?</p> <p><b>Балалар:</b> құс Ал қандай құс? Үй құсы. Тағы да қандай үй құстарын білесіңдер? Балалар, айтыңдаршы, үй құстары не жегенді ұнатады? Ал, тауығымызды тамақтандырайық, ол көптен бері отырып, аш болған шығар.</p> <p><b>Дид ойын:</b> <b>«Дәндерді ажырат»</b></p> <p><b>Шарты:</b> Саусақ моторикасын дамыту мақсатында қалташалардағы дәндерді ажырата білу. Тауыққа тары дәнін тауып беру. Арпа, күріш, тары,</p>	<p><b>жетекшісінің жоспары бойынша</b></p> <p><b>Ой дамыту.</b> Үй құстары туралы әңгімелесу</p> <p>- Құс қорасынан нені көріп тұрсыңдар?.</p> <p>-Оларды бір сөзбен атаңыз. (Құстар).</p> <p>-Бұл қандай құстар? (Бұл үй құстары).</p> <p>Неліктен олар үй деп аталады? (Өйткені олар адаммен бірге тұрады, адамдар оларды баяғыда қолға үйреткен, қазір оларға қамқорлық жасайды, тамақтандырады, емдейді).</p> <p>- Құс қай жерде мекендейді? (Құс</p>
--	---	--	--	---	---

тұмсығы бар?  
 Құсқа қанат не үшін қажет?  
**Құстарға қауырсын не үшін қажет екенін білгілерің келе ме?**  
**Олай болса зерттеу жұмысын жүргізейік**  
**Тәжірибе №1**  
 Құс қауырсындарын зерттеу:  
 «Құстардың қауырсындары қалай орналасады»  
 Біз оны саусақтармен тексереміз. Не байқадың? (тығыз, қатты, үлкен)  
 Жеңіл ме, ауыр ма?  
 -Балалар бір қолдарына қауырсын, екіншісіне тас қояды.  
**Қорытынды:**  
**Қауырсын жеңіл, тас ауыр.**  
 Тасқа, сосын қауырсынга үрле.  
 Не көріп тұрсыз?  
 Тас қозғалмайды, ал қауырсын ұшып кетті..  
 Неліктен? Қауырсын жеңіл.  
 Ал оны не


**Міндеті.**  
 Жануарлардың дыбысы естіледі балалар қай жануар екен айтып интерактивті тақтада суретін көрсетеді.  
 Балалардың жауаптарын тыңдау.  
**Дидактикалық ойын: «Адасқан төлдер»**  
**Міндеті:** тақтаға төлдер суреті ілінеді, балалар сол төлдердің ежелерін тауып қояды.  
**Ой бөлісу сәті**  
 Балалар, біз бүгінгі ұйымдастырылған оқу қызметінде не туралы өттік?  
 Ал, үй жануарларын күтіп баптау қажетпа?  
 Үй жануарларының адамға тигізер пайдасы бар ма?  
**Ғажайып сәт**  
**«Құстардың**



**Ой дамыту.**  
 Әже тауықты неге жақсы көрді, неге іздеді?  
 -Үй құстарының қандай пайдасы бар? (Ет пен жұмыртқа береді)  
 -Оларға қалай қамқорлық жасауға болады? (Оларды тамақтандырады және суарады)  
 Әженің тауығына дән жасап берейік  
**Дид ойын:**  
**«Тауыққа дән»**  
**Шарты:** Сары ермексаздан дән жасау.  
**Тақпақ**  
 Үйімізде тауық көп.  
 Үйрек, Қаз да жетеді.  
 Жұмыртқа олар тауып көп,  
 Бізді қарық етеді.  
 Бәрін жинап аламыз,

фасоль дәндері)  
**Тәрбиеші.** Балалар, қалай ойлайсыңдар, тауық неге жұмыртқаның үстінде отырады?  
 Тауық – құс, ал барлық құстар жұмыртқадан пайда болады Бірақ кез келген жұмыртқадан емес, бұл белгілі бір шарттарды, жылууды қажет етеді. Біздің тауық жұмыртқаны инкубациялайды, оларға жылу береді, кейін ол балапан шығарады. Тауық балалары қалай аталады? **Шөже.**  
**Ой дамыту**  
 Балалар, тауық жұмыртқасымен жақынырақ танысып, оның таңғажайып қасиеттері туралы білгіңіз келе ме?  
**Шығармашылық бұрыш.**

ауласында, құс қорасында).  
 - Үй құстары тағы қай жерде өмір сүре алады? (Құс фабрикасында).  
 Құс бағумен айналысатын адамды қалай атайды? (Құс шаруашылығы, құс қорасы)  
**Ой қозғау.**  
 - Тауық тұқымдасының барлық мүшелерін ата.  
 - Суретке қарап, әтештің тауықтан айырмашылығы неде, олар несімен ұқсас екенін айт?  
 (Тауық пен әтештің денесі қауырсынмен жабылған, қанаттары, құйрығы, екі аяғы, басы тарақ және тұмсығы

<p>жеңілдетеді?  <b>Тәжірибе №2</b>  - Мен қауырсынның ұшын кесіп аламын. Біз не көріп тұрмыз?  Біз бос орынды көреміз, бос орынға сіз түсті сымды салып көріп, тексеруге болады  Қауырсын бос, сондықтан жеңіл. Құстың денесі қауырсынмен тығыз жабылған. Егер қауырсындары ауыр болса, құс бұтақтарға отыра алмайды, бұтақтар сынып қалады. Бірақ құстар уақытының көп бөлігін ағаштарда ұя салу, ұйықтау, жаулардан қашумен өткізеді.</p> <p><b>Тәжірибе №3</b>  Қане, үлкейткіш әйнекпен қауырсынды қарайық.  Қарап отырсаңыз, қауырсынның бетін бекіту арқылы мықтап және оңай</p>	<p><b>дауысы» аудиожазбасы</b></p>  <p>Із қалдырған не? (құстар)  - Қалай болжадық? (аяқ іздері мен қауырсындардан кейін)  Бізбен бірге қыстаған құстарды қалай атаймыз? Ал бізден ұшып кететін құстарды қалай аттаймыз? Балалар, құстар неге жылы жаққа ұшады?  - Бүгін қандай құстардың ізі мен қауырсыны қалды? Неліктен?  Дәнмен қоректенетін жануарларды құс деп атауға бола ма?  Жоқ, көптеген жануарлар астық жейді - кеміргіштер, жылқылар т.б  Аңдарды, ұшатын</p>	<p>Аралап шөп, қораны.  БІдысқа әкеп саламыз,  <b>Тәрбиеші:</b> Балалар, әже сендерден тағы да көмектесулеріңді сұрайды. Ол жұмыртқаны қайнатып, бір себетке, шикі жұмыртқаны екіншісіне салды, бірақ себеттерді ұмытып қалды.  <b>Ой қозғау.</b>  <b>Біз Тәжірибе арқылы қайнатылған және шикі жұмыртқаның қай жерде екенін анықтайық.</b>  <b>Тәжірибе</b>  Жұмыртқаны айналдыру керек, егер ол пңскен болса айналады, ал егер ол шикі болса, онда ол айналмайды.  <b>Сөздік жұмыс:</b>  айналады, сарыуыз,</p>	<p><b>Балаларды топқа бөлу.</b>  <b>1- Топ:</b>  Тауықпен әтешти құрастыру  <b>2-топ:</b>  Балапандарды тауықтың қасына жапсыру  <b>3-топ:</b>  Тауықтарға мақта таяқшасымен жем салу  <b>4-топ:</b>  Ермексаздан жұмыртқа мүсіндеу.  Міне біз толық жұмысты бітірдік, енді жұмысымызды ары қарай жалғастырамыз.  Біз тауықтың басын жатқан жұмыртқаларына қол тигізе алмаймыз, әйтпесе балапандар шықпайды.  <b>Тауықтың балапаны</b>  <b>Ертай</b>  <b>Ашықбаев</b>  Бұл балапан қандай мықты,  <b>Жұмыртқаны</b></p>	<p>бар. Бірақ әтештиң құйрығы үлкенірек және әдемірек, ол тауықтан гөрі керемет. ; оның тарағы тауыққа қарағанда үлкенірек және жарқыраған  Әтештиң табанында иұңқырлары бар)  - Әтеш дауысы қалай не істейді? (Әтеш шақырады: “коо-ка-ре-ку.”)  Ал тауық? (Қақылдап: «ко-ко-ко.»)  - Тауықтың адамға қандай пайдасы бар? (Тауықтар адамға жұмыртқа, етін – береді, оны адам жейді.  Тауықтың мамығы мен қауырсынынан</p>
---	--	---	---	---

	<p>жалғанатын шығыңқы жерлер мен ілмектер бар.</p> <p>Бұл қауырсын дизайны құсты қолайсыз ауа-райынан қорғайды: қар мен жаңбырдан.</p> <p>Егер ілмек ажыратылса, онда құс оларды тұмсығымен қосады. Сіз қауырсындарын тұмсығымен тазартатын құсты көрдіңіз бе?</p> <p>Негізі құс қауырсындарын тұмсығымен құлыппен жабады.</p> <p>Ал біздің алдымызда қандай қауырсындар жатыр?</p> <p>Мамық кішкентай, үлпілдек, жіңішке, түктері бір-біріне қосылмаған, жіңішке таяқша</p> <p>Неліктен құсқа мұндай қауырсын керек?</p> <p>Мамық қауырсын құсты жылы ұстауға қызмет етеді. Олар</p>	<p>жәндіктерді құс деп атауға бола ма? (Қандай қанаттары бар?) (Жоқ. Құстардан басқа көбелектер, қоңыздар, масалар, жарқанаттар ұшады.)</p> <p>Жұмыртқа салатын жануарлар мен жәндіктерді құс деп атауға бола ма? (Жоқ. Құстардан басқа барлық жәндіктер, құрттар, тасбақалар, жыландар жұмыртқа салады)</p> <p>Тұмсығы бар жануарларды құс деп атауға бола ма? (Жоқ, кейбір жануарлардың да тұмсығы болады, мысалы, платипус).</p> <p>Сонымен, құстарда басқа жануарларда жоқ не бар?</p> <p>Балалар біраз ойланып, өз бетінше аталған жануар</p>	<p><b>ақуыз.</b></p> <p>-Балалар тәжірибе жасап, пісірілген жұмыртқаны тауып, әжесінің себетіне салады.</p> <p><b>Тәрбиеші:</b> Ал, балалар, біз әжеге көмектестік пе? (Иә). Ал енді біздің балабақшаға қайтатын кез келді. Поездағы орындарыңа отырыңдар</p> <p><b>Поездың аудио дыбысы.</b></p> <p><b>Балабақшаға келу.</b></p> <p><b>Нәтиже.</b> Балалар, біз балабақшаға қайтып келдік, саяхаттан қандай жаңа және қызықты нәрселерді білдіңіз?</p> <p><b>Тауықтың балапаны</b></p> <p><b>Ертай Ашықбаев</b></p> <p>Бұл балапан қандай мықты,</p> <p>Жұмыртқаны жарып шықты.</p> <p>Шыға салып</p>	<p><b>жарып шықты.</b></p> <p><b>Шыға салып ерінбеді,</b></p> <p><b>Жемін өзі теріп жеді.</b></p> <p>Бірақ бізде тауықтар шықпайтын басқа тауық жұмыртқалары бар, бірақ біз олармен нақты ғалымдар сияқты әртүрлі эксперименттер жасай аламыз. Ол үшін арнайы форманы киіп, зертханаға баруымыз керек.</p> <p><b>Балалар алжапқыш киеді, Педагог</b></p> <p>қоржынынан тауық жұмыртқаларын таратады.</p> <p><b>№1 тәжірибе</b></p> <p><b>«Тауық жұмыртқасының сыртқы белгілерімен танысу»</b></p> <p>Балалар, жұмыртқаға қараңдаршы. -</p>	<p>көрпе, жастық, қысқы жылы киімдер: бас киім, мамық күртеше жасалады.)</p> <p><b>Тыныс алу жаттығуы «Қауырсынды ұшыру»</b></p> <p><b>Дид ойын: «Кім тапқыр»</b></p> <p>Жұмбақты шешу:</p> <p>Айдыннан шалқыған</p> <p>Телпек көрдім қалқыған.</p> <p>(Үйрек)</p> <p>- Үйрек тұқымдасының барлық мүшелерін ата.</p> <p>Үйректер қалай қозғалады? Олар не істей алады? (Үйректер жүре алады, жүзе алады, сүңгиді, ұша алады.)</p> <p>Үйректердің ұшуына не көмектеседі.</p>
--	---	--	--	--	---

денесінде, басында,  
қанаттарында,  
аяқтарында кездеседі.

**Қорытынды:**

Қауырсын құстардың  
әшекейі ғана емес.  
Құстардың  
тіршілігінде қауырсын  
өте маңызды рөл  
атқарады. Біріншіден,  
мамықтар мен  
қауырсындар жылууды  
сақтайды, сондықтан  
көптеген құстар  
солтүстіктің өте  
қатал жағдайында да  
қыстайды. Екіншіден,  
қауырсын құстарды  
суықтан, ылғалдан,  
желден сақтайды,  
жылууды жоғалтпайды.

Қазір терезеге қарасақ,  
қандай құстарды  
көреміз?

Қыстайтын құстарды  
**Дид ойын:**  
**«Қыстайтын  
құстармен пен қоныс  
аударушылар»**

**Шарты:** Қыс және  
көктем ағаштарының

түрлерінің  
қауырсындары жоқ  
деген қорытындыға  
келеді.

- Дұрыс. Өйткені,  
Құстардың екінші  
аты бар:

қауырсындылар.  
Құстардан басқа  
ештеңеде  
қауырсындар жоқ.  
Бұл оларды басқа  
жануарлар мен  
жәндіктерден  
ерекшелендіреді.

Қауырсындар  
**Бірақ қай қауырсын  
қызықты, қайсысы  
әртүрлі, мен оларды  
зертханамызда  
зерттеуді  
ұсынамын.**

**Негізгі бөлім.  
№1 тәжірибе.**

**Қауырсынды  
лақтыру.**

Сіз не көріп тұрсыз?  
Қауырсынды  
лақтырғанда  
не байқадыңыз?  
Қауырсын баяу  
құлайды, ақырын  
айналады. Өйткені

ерінбеді,  
Жемін өзі теріп  
жеді.

Қондырып ап  
алақанға,  
Жем беремін  
балапанға.

**Балаларды  
мадақтау.**

**Ұлттық ойын  
тақия тастамақ**

жұмыртқаның түсі  
қандай?

-жұмыртқаның  
пішіні қандай?  
(сопақша).

-жұмыртқа қатты  
ма, жұмсақ па?

Енді біз  
жұмыртқаның  
сыртқы белгілерін  
білеміз.

Тәрбиеші. Балалар,  
сендер тауық  
жұмыртқасының  
қандай болатынын  
білдіңдер ме, бірақ  
жұмыртқаның ішіне  
қарағыларың келе  
ме?

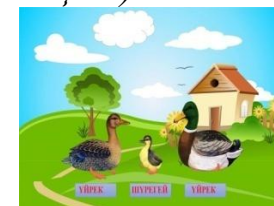
**Тәжірибе №2  
«Шикі  
жұмыртқаның  
құрамы»**

Тәрбиеші. Балалар  
жұмыртқаны  
ақырын алып, жарып  
ыдысқа құяды.

Балалар, қараңдар,  
ортасында не бар?  
Қандай сарысы?  
(сары, дөңгелек).  
Сарысының

Үйректердің дене  
бөлігін атаңыз.

(Қанат  
үйректерге  
ұшуға  
көмектеседі.) Ал  
үйректердің  
жүзуіне не  
көмектеседі?  
(Үйректер  
жүзуге  
көмектесу үшін  
табандарын  
пайдаланады:  
олардың  
саусақтарын  
байланыстырат  
ын арнайы жүзу  
қабықшалары  
бар, соның  
арқасында  
үйректер суды  
табандарымен  
қайтарады,  
кішкентай  
ескектермен  
ескек есу  
сияқты).



<p>орналасуы: Ойында педагог әдейі қате жібереді. Балалар қатені байқап, оны дәлелдеу керек.</p> <p><b>Балаларды 2-топқа бөлу.</b></p> <p><b>1-топ: Қысқы ағаштарды құрастыру</b></p> <p><b>2-топ: Көктем ағаштарын құрастыру.</b></p> <p>Сендердің үстелдеріңде құстардың суреттері бар. Біреуін алып, құстың атын есте сақтаңыз. <b>Ойланып, оның қай ағашқа ұшып, қонатынын тауып жапсыр.</b> (балалар тапсырманы орындайды).</p> <p>Жұмысты тексеру: Жапырақтары бар көктемгі ағашты көрейік.</p> <p>Үстінде қандай құстар отырады? (көшіп-қон) Қазір қоныс аударатын құстар қайда? Неге біз оларды қысқы серуенде көрмейміз?</p>	<p>ол өте жеңіл</p> <p><b>Тәжірибе №2</b></p> <p><b>Қауырсынның іші неге бос?</b></p> <p>Қауырсынның шетін кесіңіз - біз бос орынды көреміз, сіз түсті сымды салып, бос орынды тексеруіңізге болады.</p> <p>Қауырсын жеңіл, таяқшасы бос, іші қуыс.</p> <p><b>Тәжірибе № 3.</b></p> <p>Қауырсындар қайда орналасады?</p> <p>Қауырсынды тер, сен не сезесің? Ауа - Құс қанаттарын қаққанда, қауырсын жүндерін шешпей серіппелі болады. Бұл қауырсындарды ұшу қауырсындары деп атайды.</p> <p>Микроскоппен қауырсындарды қарастырайық.</p> <p>- Көрдіңіз бе, микроскоптың астында біз</p>		<p>айналасында не бар? Қандай ақуыз? (сұйық, мөлдір). Байқап көрейік, сарысын қасықпен тесіңіз. Не болды? жарылды, төгілді. Сонымен, шикі жұмыртқаның сарысы жұқа пленкадағы сұйықтық болып табылады. Балалар, жұмыртқаның қабығына қараңдаршы. Ол қандай? Оны сындырып көрейік. Тәрбиеші: Балалар, біз тауық жұмыртқасымен таныстық. Бірақ мен таңғажайып қасиеттері туралы айтып беруге беремін. Ол үшін бізге аздап демалу керек. Мен сендерге кішкентай тауықтарға айналуға ұсынамын, ал мен тауық боламын.</p>	<p><b>Тәжірибе алаңы</b></p> <p>қолыңызды жайылған саусақтарыңызбен су ыдысына салып, қолыңызды суға батырыңыз. Содан кейін дәл солай жасаңыз, бірақ саусақтарыңызды қолыңызбен басыңыз. Қандай жағдайда қол суды күштірек қайтарады? Саусақтарыңызды түйгенде қолыңызды қандай құстың табанына ұқсаттыңыз? - Енді үйректердің табанында неліктен қабықша бар екенін түсіндіңіз бе? - Тағы қандай құстардың</p>
---	---	--	---	---

	<p>-Олар неге кетіп қалды? Ал енді қысқы ағашта отырған. құстарды қарастырайық Оның үстінде қандай құстар бар? <b>Тәрбиеші:</b> Неліктен қыстайтын құстар қоныс аударатын құстар сияқты бізден жылы жаққа ұшып кетпеді? (балалардың жауаптарын тыңдау) Қыстайтын құстар жидектермен, тұқымдармен, шиикалармен қоректенеді, тіпті қыста қорек таба алады. Сондықтан олар қыста бізбен бірге қалады! Жарайсыңдар! Қысқы құстарды жақсы білесіңдер. <b>Ой қозғау.</b> Қыста құстардың өмірі туралы көбірек білу үшін мен олар туралы фильм көруді ұсынамын.</p>	<p>таңғаларлық көрініс табамыз. Қауырсын бейнеленген суретті микроскоппен көрсету</p> <p>Бәрімізге белгілі, қауырсынның ортасында шыбық бар. Осы шыбықтың әр бүйірінен көптеген ұсақ жүндер шығады. Әртүрлі жұмсақтық пен өлшемдегі жүндерді көруге болады. Сонымен қатар микроскоппен ғана көруге болатын көптеген кішкентай, кішкентай мамықтар бекітілген. Бұл таяқшалар ілмектер арқылы бір-бірімен байланысқан. Ілмектер оңай қосылады, қауырсынның бетін бекітеді, ал егер олар ілмексіз болса, онда</p>		<p>Сергіту сәті (денешын) «Менің балапандарым» (музыкалық сүйемелдеумен) <b>№3 тәжірибе «Шикі немесе қайнатылған жұмыртқа»</b> Тәрбиеші: Балалар, менің тарелгіме қараңдаршы жұмыртқа жатыр. Нешеу? (екі) Бір жұмыртқа шикі, екіншісі қайнатылған. Айтыңызшы, олар қалай ұқсас? Және олар қалай ерекшеленеді? Сыртқы белгілері бойынша пісірілген жұмыртқаны шикіден ажырату мүмкін емес екен. Қалай анықтауға болады деп ойлайсыңдар? <b>Тәрбиеші.</b> Балалар, тыңдаңдар, есте сақтаңдар! Жұмыртқа</p>	<p>жүзетін қабықшалары бар? (Қаздарда.) Суда жүзе алатын құс, ол қандай құс? (Бұл суда жүзетін құс) -Үйректер қалай қоректенеді, қандай тамақпен қоректенеді? (Үйректер неше түрлі азықпен қоректенеді: астық, шөп, құрт, ұлулар, жәндіктер; сүңгіп жүргенде олар судан әр түрлі қорек алады .Бұлар қоректі құстар.) Тауықтар, қаздар, күрке тауықтар да қоректілер. <b>Дид ойын: «Тауықтарды 5-ке дейін санау»</b> Құйрығы – желпілдек, тұмсық –</p>
--	--	--	--	--	---

Қандай құстар туралы фильм көрдіңдер?

Фильмде көрген құстарды ата.



Қыста құстар қалай өмір сүреді?

(таңертеңнен кешке дейін қыстайтын құстар бір маңызды іспен айналысады).

Қалай ойлайсыңдар, немен айналысады?

Балалар - (Олар тамақ іздейді)

Иә, қыста құстардың негізгі әрекеті қорек іздеу болып табылады.

Қыста күн қысқа, тез қараңғы болады, қараңғыда тамақ табылмайды.

Сондықтан құстар күнмен бірге тұрып, күні бойы тамақ іздейді.

құс оларды тұмсығы-мен байланыстырады.

Микроскоппен қауырсындарды қайта қарау, суретте көргендерін микроскоптағы суретпен салыстыру.

Бір кездері өте мұқият адамдар мұны көріп, найзағай ойлап тапты.

**Тәжірибе №4**

**Шыбын**

**қауырсынымен салыстыру.**

Тағы қандай қауырсындар бар? Мамық кішкентай, үлгілдек, жіңішке, түктері

байланыспаған, таяқшасы жіңішке Қауырсынды салыстыру

Мамық қауырсынды шыбын қауырсынына салып, көлемі бойынша салыстырамыз.

Қайсысы артық?

Содан кейін біз

қайнатылған кезде, ол жақсы айналады, өйткені

жұмыртқаның барлық мазмұны пісірілген және қатты күйде.

Жұмыртқаны қайнатпаған кезде, ол айналдырмайды, өйткені жұмыртқаның мазмұны сұйық күйде болады және жұмыртқаны босатуға мүмкіндік бермейді.

Тексерейік? Мен жұмыртқаны табаққа айналдырамын, ал сендер оның піскен, піспегенін екенін айтасыңдар.

Тәрбиеші: тәрелкедегі жұмыртқаларды бір-бірден бұрады. Балалар өз болжамдарын айтады.

**Тәрбиеші.** Дұрыс істегенімізді

ілмектей, Бұл құсты күрке тауық деп атайды.

Ол өрескел, күшті, маңызды, Онымен бәрі бірдей дос бола бермейді.

**- Күрке тауық қалай**

**суреттелген?**

Күрке тауықтың сыртқы түрін сипаттау.

Күрке тауықтың басы, денесі, аяғы, құйрығы, қанаттары қандай екенін айтыңыз.



(Күрке тауықтың басы кішкентай, қызыл терісімен жабылған, тұмсығы иілген, үлкен қызыл



### **Тақпақ айту**

Жылы жаққа  
ұшпайтын,  
Біздің жақта  
қыстайтын,. Құстар  
жүрсе жуықта,  
Жем шашуды ұмытпа!  
-Естеріңде ме, хатта  
қар адам құстардың  
қыстан аман шығуына  
көмектесуімізді  
өтінді?  
Бұл үшін не істеуіміз  
керек?  
**Шығармашылық  
жұмыс.**  
Құстарға жемсауыт  
жасап беруіміз керек.  
**Үлгіні талдай  
отырып,  
жемсауыттың  
суретін салу.** Осындай  
жемсауытқа күн сайын  
жем салып отыруымыз  
керек. Қалада азық көп,  
сондықтан құстар  
бізге суықта, жылу мен  
тамаққа жақындайды.

қолдың бойымен  
мамық қауырсынды  
жүргіземіз - жұмсақ.  
-Қалай ойлайсыңдар,  
құсқа неге мұндай  
қауырсын керек?  
Мамық қауырсын  
құсты жылы  
ұстауға қызмет  
етеді. Денесінде,  
басында,  
қанаттарында,  
табанында  
орналасқан  
Дид ойын: «Қай  
қауырсын жеңіл»  
Алақанға салып,  
қауырсынды үрлеу.  
Балалар үрлейді -  
қайсысы алысырақ  
ұшады - мамық па,  
қауырсынба ?  
**Қортынды: Мамық  
үлгідеп тез ұшады.**  
**Ой қозғау.**  
Суда жүзетін  
құстардың  
қауырсындары неге  
суланбайды деп  
ойлайсыңдар?  
Өйткені, олардың  
арнайы май безі бар  
және құстардың

тексерейік.  
пісірілген  
жұмыртқаны алып,  
оны тазарту.  
Тазалау кезінде  
жұмыртқаның  
қабығы қалай  
ашылады .  
Ашу оңай болса  
қандай болады?  
(нәзік).  
**Қортынды.**  
Қайнатылған  
жұмыртқаның  
құрамы қандай?  
Қатты.  
Жұмыртқаның  
ішінде не бар? Белок,  
ортасында не бар?  
сарусы  
Сарысы қандай?  
(дөңгелек, тұтас,  
сары).  
Тәрбиеші. Балалар,  
сендер нағыз  
ғалымдар сияқты  
көптеген  
эксперименттер  
жасадыңдар.

**Ұлттық ойын  
тақия тастамақ**

сақалды, күшті  
ұзын аяқтары  
бар (табан),  
қауырсыннан  
жасалған үлкен  
әдемі құйрық,  
күрке тауық  
қанаттары үлкен  
желпуіш сияқты  
ашылады)  
Күрке тауық  
ұшпайтын, суда  
жүзбейтін, әр  
жерден  
қоректенетін  
құс. шөпті,  
жапырақтарды,  
көк пиязды  
жақсы көреді,  
сонымен қатар  
бақша  
зиянкестерін  
жейді.  
**- Қаздар  
тұқымдасының  
барлық  
мүшелерін ата.**  
Қаздар қандай  
дыбыстар  
шығара алады?  
Олар не істеп  
жатыр?  
(Қаздар: гүқ-гүқ

Адамдар құстардың аман қалуына көмектесу үшін тамақтандырады.  
**Дид ойын: «Құсқа жем беру»**  
Қауырсынды достарымызға дәм дайындайтын кез келді.  
Құстарға тәттілер жасау.  
Ермексаздың әр түрлі түстерінен құстарға тәттілер жасау.  
Педагог құстарға арналған тәттілерді кезең-кезеңімен дайындауды көрсетеді  
Тәрбиеші: Сонымен құстарға арналған тәттілер дайын.  
Біз құстарға тәттілерді беру үшін серуенге шығамыз.  
Олар біздің тәттілерден дәм татып, ұшып, басқа құстарға балабақшада қандай мейірімді балалар өсіп жатқанын айтып береді.

### **Қортынды**

өздері тұмсығымен қауырсындарды майлайды.  
**Эксперимент жасау.**  
**Тәжірибе № 5**  
-Сенде шыбын қауырсыны бар, үстіне су құй.  
Құстардың қауырсындарына осылайша су ағызады. Сондықтан қауырсындар суланбайды!  
**Біз бүгін зертханада не білдік?**  
- Құс қауырсындарының қалай орналасатыны және олардың мақсаты туралы білдік. Біздің зертханада қауырсындарды зерттей отырып, біз қорытынды жасай аламыз - құстарға қауырсын не үшін қажет? Құстың ұшып кетуіне, ауада қалуына, ылғалдан қорғауға, жылытуға

деп айқайлайды; олар: «ш-ш-ш» деп ысқырады.)  
Қалай ойлайсыңдар, қаз қай кезде ысқырады? (Ол ашуланғанда, қауіп төнген жағдайда өзіне немесе балапандарына қауіп төндіргенде.)



**- Қаз тағзы қалай қорғана алады?**  
Қаз аяқтарын қысып, қылмыскерді қанаттарымен ұрып-соғуы мүмкін. Басқа құстар, мысалы, әтеш немесе үйрек өзін қалай қорғайды? Әтеш айбат шегеді,

	<p><b>Балаларды мадақтау.</b>  <b>Ұлттық ойын:</b>  <b>«Ханталапай»</b></p>	<p>көмектеседі.  - Құстар күнде қауырсындарына күтім жасайды, қауырсындарын мұқият тазартады, кірден тазартады.  <b>Шығармашылық орталық</b>  <b>Балаларды топқа бөлу.</b>  <b>1-топ:</b> Дәстүрден тыс әдістер арқылы трафаретпен құс бейнесін салып, губкамен бояу.  <b>2-топ:</b> Құстарға жемсауыт құрастыру  <b>3- топ:</b> Құстарды жемсауытқа жапсыру.  <b>4-топ:</b> Құстарға ермексаздан жем жасап, жемсауытқа салу.  <b>Қорытынды:</b> Біз бүгін қауырсындарға көп тәжірибе жасадық. Құстар туралы көп мағлұмат алдық. Біз серуенде құс</p>			<p>үйрек шымшып алады.  <b>«Қаз ашулы» психогимнастик а</b>  Қаз қалай қозғалады? (Қаз жүреді, жүгіреді, жүзеді.) Демек, қаз ... суда жүзетін құс. Қаздардың қандай пайдасы бар? Қаздар өте қоректік ет, жұмыртқа, май, мамық және қауырсын береді.  <b>Шығармашылық бұрыш</b>  Өз еркімен жұмыс.  <b>4. Рефлексия</b>  -Бүгін не туралы әңгімелестік?  - Ең көп есінде не қалды?</p> <p><b>Бағдарлама:</b>  <b>Тақырыбы:</b>  <b>Біз мектепке</b></p>
--	---	---	--	--	--

		<p><i>қоректендіргішінде кездесіп, бізбен бірге қыстап қалатын құстардың нені көбірек жегенді жақсы көретінін білеміз.</i></p> <p><b>Бағдарлама:</b> <b>Тақырыбы:</b> <b>Абайла, жол қиылысы</b> <b>Мақсаты:</b> Жол қиылысы туралы түсінік бере отырып, жол қиылысында болатын келеңсіз жағдайды болдырмау жолдарымен танысу.</p>			<p><b>барамыз</b> <b>Мақсаты:</b> Мектеп, мектепке қажетті құралдар туралы түсінік беру. Сурет бойынша сұрақтарға толық жауап беруге үйрету.</p>
Серуенге дайындық	<b>Киіну:</b> Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	<b>Серуен № 10</b> <b>Мұзды бақылау.</b>	<b>Серуен № 11</b> <b>Боранды бақылау.</b>	<b>Серуен № 12</b> <b>Бұлтты бақылау.</b>	<b>Серуен № 5</b> <b>Қар жауып тұрған құбылысты бақылау.</b>	<b>Серуен № 9</b> <b>Шыршаны бақылау.</b>
<b>Қысқы серуен картотекасынан</b>					
Серуеннен оралу	<p><i>Тазалық процедурасы.</i> <i>Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу</i> <i>Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.</i></p>				

Түскіас	<p><b>Үнемді тұтыну-«Суды,тамақты,энергияны үнемді тұтыну»</b>  <i>Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау</i></p>				
Күндізгіұйқы	<p><i>Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау</i></p>				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	<p><b>№3 «Саусақтар амандасады.» массаж жасаймыз –«қолды жуамыз».</b>  <i>- «Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз.</i>  <i>«Оянамыз, құлақтар!»</i>  <i>- құлақты сипаймыз,</i>  <i>- «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз.</i>  <i>- «Оянамыз, қолымыз!»</i>  <i>- шапалақтаймыз.</i>  <i>- «Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау.</i>  <i>- «Оянамыз, аяғым!» - қаз - қаз басамыз.</i></p>	<p><b>№4. Бір – көтер кәне қолыңды</b>  <i>Екі – төмен ұста қолыңды</i>  <i>Үш, төрт – жаныңа соз қолыңды</i>  <i>Бес дегенде секір көрсет бойыңды.</i>  <i>Керілеміз,</i>  <i>созыламыз,</i>  <i>төсектен біз тұрамыз.</i></p>	<p><b>№5. "Құстар оянды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр».</b>  <i>2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту.</i>  <b>3. "Құстар көңілденіп жатыр"</b>  <i>–қолды шапалақтау</i></p>	<p><b>№6. арқамен жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу.</b>  <i>- арқамен жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру.</i>  <i>- арқамен жатып шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстау</i></p>	<p><b>№7. «Күннің оянуы»</b>  <i>- «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде.</i>  <i>- Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді.</i>  <i>- Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады.</i>  <i>басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді.</i>  <i>«Күлімдейді күн» керемет,</i>  <i>керемет - алақан соғады.</i></p>
<b>Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан</b>					
Бесінас	<p><i>Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сұрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.</i></p>				

<p>Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)</p>	<p><b>Миға шабул.</b> <b>Логикалық тапсырма</b> -Жол ұзын ба, қысқа ма? Қол ұзын ба, қысқы ма? -Қасық ұзын ба, қысқа ма? Асық ұзын ба, қысқа ма? -Алма үлкен бе, түйме үлкен бе? -Аю үлкен бе, қоян үлкен бе? -Шаш ұзын ба, қас ұзын ба? <b>Дид ойын: «Жол картасын бейнеле»</b> <b>Шарты:</b> Пішіндермен жұмыс. Кеңістікті бағдарлау. Күн, тал, құс, шөп, су, бұлт, гүл. <b>Дид ойын: «Сиқырлы жолдар»</b> <b>Шарты.</b> Оң жақтағы жол үш-бұрыштан, сол жақтағы жол төртбұрыштан, тура жол дөңгелектен басталады. Әр бала өзінің қолындағы пішінге ұқсас жолмен жүру. Балаларды</p>	<p><b>Табиғат туралы тақпақтар</b> <b>Табиғат</b> біздің анамыз, <b>Жер</b>—Ана біздің панамыз. Таза болса табиғат Біз де аман боламыз. <b>Бұтақтарды сындырмай,</b> Тазалықты сақтайық. Гүл өсіріп, су құйып, Табиғатты қорғайық. <b>Тақпақ жаттау.</b> <b>«Еңбек»</b> Қырға шықсаң өрлеп, Мұның аты - Еңбек. Кесте тіксең зерлеп, Мұның аты - Еңбек. Гүл отырғызсаң терлеп, Мұның аты - Еңбек. Қиындықтың бәрін, Еңбек қана жеңбек. <b>«Жол ережесі»</b> <b>«Көлік түрлері»</b> <b>Ойын барысы:</b> Үстелде көліктің түрлері бейнеленген карточкалар орналасқан. Әр бала</p>	<p><b>«Табиғатқа қалай көмектесе аламын?»</b> - Ауа таза болу үшін не істеу керек? Ағаш, гүл егу - Су мөлдір болу үшін не істеу керек? Ластамау - Ағаштарға қалай көмектесе аламыз? Су құю, қопсыту - Судағы жәндіктерге қалай көмектесеміз? - Құстарға қалай көмектесеміз? <b>Ширату. «Құм, тас, су».</b> «Құм» дегенде әр жерде шашыранқы болып отыру. «Тас» дегенде өз қолмен мүсін жасап тұра қалу. Су дегенде толқын жасап қалу. <b>Түсініктеме</b> -Ауаны жұтамыз -Күн жылуын, жарығын береді. -Жер ана бізді азықпен</p>	<p><b>Санамақ</b> Бір үйде біз нешеуіміз? Кел санайық екеуіміз. Бас бармағым - атам, Балан үйрек - апам, Ортан терек - әкем, Шылдыр шүмек - анам, Кішкентай бөбек - мен. Біз үйде нешеуіміз? Біз үйде – бесеуіміз <b>Дид ойын:</b> <b>«Тату-тәтті отбасы»</b> <b>Ойын мақсаты:</b> үлкендерді сыйлауды, отбасы мүшелерін дұрыс атауды біледі. <b>Саусақ жаттығулары:</b> <b>«Қонаққа барамыз»</b> Басбармақтың үйіне, Келді бүгін қонақтар, Бес саусағың біріксе,</p>	<p><b>Дид ойын:</b> <b>«Аңдардарды үйлеріне орналастыр»</b> -Мына үйлер қандай? -Үлкен үй неше қабатты? - Демек үлкен үйде қандай аң тұрады? -Ортаңғы үйдің аңын тауып бер? -Кішкентай үйде не тұрады? <b>Дид ойын: «Алға –артқа, оңға – солға»</b> Сюжетті суреттермен жұмыс. <b>«Өрт қауіпсіздігі»</b> <b>«Жанғыш заттар»</b> <b>Мақсаты.</b> <b>Балаларды қауіпті заттардың арасынан жиі өрт тудыратын заттарды табуға үйретіңіз.</b> <b>Логикалық</b></p>
--	--	--	---	---	---

	<p>мадақтау.</p>	<p>көлік құралының суреті бар картаны таңдайды. Ол суретін қарап, онда қандай көлік түріне көрсетілгенін ойлайды. Педагогтың белгісі бойынша жолаушылар көлігі түрінің суреті бар балалар шығады. Олар оларды атайды. Содан кейін жүк көлігі мен арнайы көлік түрі бар балалар шығады.</p>	<p>қамтамасыз етеді? -Сусыз тіршілік жоқ -Ағаш айналаға көрік береді, көлеңкесін тосады.</p>	<p>Текке кетпес уақытың, Барлық саусақ – тату дос, Бір – біріңе көмектес Қауіпсіздік ередесі. «Ұйқасын тап» ойыны: • Бір, екі, үш, төрт, үйде болып жатыр .....(өрт) • Түтін басып кетіпті, сөндірмеген біреу .....(үтікті). • Қызыл жалын лаулады, демек сірінкемен біреу..... (ойнады) • Тек тұрғаның жарамас, тез 101 ге сен ..... (хабарлас) • Өртке оранды шатыр, өртсөндірушіні тез.....(шақыр)</p>	<p>ойлауды дамыту. Ойынның барысы. Балаларға жанғыш заттарды және жай қауіпті заттарды бейнелейтін карточкалар беріледі. Мысалы: шам, үтік, от жағу, пеш, ара. Сіз жоқ нысанның суреті бар картаны алып тастауыңыз керек өрт қаупін тудырады</p>
--	------------------	--	--	---	--

Балалармен жеке жұмыс	<b>Дид ойын: «Дәл осындай пішінді тап»</b> <b>Шарты:</b> геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту, пішіндерді атауға, ажыратуға, салыстыруға жаттықтыру.	<b>Дид ойын: «Қандай пішін шықты»</b> <b>Шарты:</b> Таяқшалардан таныс геометриялық пішіндер құрастыра білу.	<b>Дид ойын: «Айырмашылығын тап»</b> <b>Шарты:</b> Балаларға екі суреттің немесе заттың айырмашылығын таба білуге; өз ойын айта білуге үйрету;	<b>Дид ойын: «Не өзгерді»</b> <b>Шарты:</b> Көру арқылы ойлау қабілеттерін арттыру. Аз-кем ұғымдарын бекіту. Аз-кем таңбасымен жұмыс жасауға үйрету.	<b>Дид ойын: «Айырмашылығын тап»</b> <b>Шарты:</b> Балаларға екі суреттің немесе заттың айырмашылығын таба білуге; өз ойын айта білуге үйрету;
Серуенге дайындық	<i>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i>				
Серуен  Серуеннен оралу	<b>Серуен № 10</b> <b>Мұзды бақылау.</b>	<b>Серуен № 11</b> <b>Боранды бақылау.</b>	<b>Серуен №12</b> <b>Бұлтты бақылау.</b>	<b>Серуен № 5</b> <b>Қар жауып тұрған құбылысты бақылау.</b>	<b>Серуен № 9</b> <b>Шыршаны бақылау.</b>
<b>Таңғы серуенді бекіту.</b>					
Кешкі ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана аспаптарын, салфеткаларды салу) Гигиеналық процедуралар (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту және сүлгіні іліп қою, Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз (көркем сөзін қолдану) Тамақтану балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; Балалардың ұқыптылығын бағалау				
Балалардың дербес әрекеті	Құрылыс және құрастыру ойындары «Конструкторлар құрастыр»	Үстел үсті ойындары; «Домино», «Лото», лабиринт «пазлдар"психикалық процестерін дамытуға	Еңбек әрекеті Жууға болатын ойыншықтарды жуу. Міндеттері: ойыншықтарды	Ертегілер, өлеңдер, жаңылтпаштар, мақалдар қайталау	Музыка әуенімен ән айту, би билеу

		бағытталған ойындар	сабынды суда губкамен жуу, таза сумен шаю, шүберекпен сүрту қабілетін қалыптастыру		
<b>«Өнегелі 15 минут»-балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру.</b>					
Балалардың үйге қайтуы	<i>Ата-аналарға балаларын себепсіз балабақшадан қалдырмауларын ескерту. Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелеу. Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.</i>	<i>Ата-анаға: балаға жиі қазақтың ертегілерін оқып беуге ұсыныс айту. Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.</i>	<i>Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу. Ата-аналарға балалардың жасаған шығармашылық жұмыстарымен таныстыру.</i>	<i>Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы төлек керек екенін ескерту Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.</i>	<i>Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу Балаланы балабақшаға уақытында әкеулерін ескерту.</i>



*Тексерілді!*  
*Дур*

## Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы Қаңтар айы 4 -апта

Топ: «Еркетай» ересек топ

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі : 27.01 – 31.01.2025ж

Апта дәйек сөзі: «Тәртіпсіз ел болмайды ,тәртіпке бас иген құл болмайды»

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	<b>ҚР әнұран</b> Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени-гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңес беру	<b>«Өнегелі 15 минут»-балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру.</b> «Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналараға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	<b>Картотека № 1</b> <b>«Менің сүйікті ертегім»</b> Мақсаты: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу.	<b>Картотека №3</b> <b>«Төлдерін тап та, көрсет»</b> Мақсаты: Балалардың байқампаздық қасиеті, есте сақтау қабілеттерін дамыту, шапшаңдыққа баулу	<b>Картотека №9</b> <b>«Қай жануар артық»</b> Мақсаты: Балалардың ойлау қабілетін дамыту. Жасырылған жануарларды табу арқылы тілдерін дамыту.	<b>Картотека №11</b> <b>«Кімге не керек»</b> Ойынның мақсаты: Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын танып айта білуге үйрету	<b>Картотека № 12</b> <b>«Телефон»</b> Мақсаты: естіген сөзді екінші балаға бұлжытпай жеткізуге дағдыландыру, диалогты Сөйлеуді жетілдіру арқылы сөздік қорын молайту.
	<b>коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан</b>				
Таңертенгі жаттығу	<b>Күй күмбірі біртұтас тәрбие</b> Қаңтар айына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген				

	<b>Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау</b>				
Таңғы ас	<i>Үнемді тұтыну-«Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну»</i> Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Отбасында гүліміз, Көңілді өтер күніміз. «Қайырлы таң!» деп айтамыз, Бір болып кеште қайтамыз.	Кәне, кәне тұрайық, Үлкен шеңбер құрайық. Тұрсақ егер шеңберге, Алақанды ұрайық	Ерте тұрып күнде мен Тереземді ашамын. Сәлем деймін күнге мен Шаттық әнге саламын.	Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік! Қабак түйген не керек, Көңілді боп жүрейік!	Кел, балалар, күлейік! Күлкіменен түлейік! Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік!
Ұйымдастырылған іс-әрекет	<b>Денешынықтыру</b> <b>Тақырыбы:</b> «Құстардай қайраттымыз» <b>Мақсаты:</b> Балаларды сапта бірінің артынан бірі арқанша бойымен арақашықтықты сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру қабілетіне дағдыландыру; саптың басы мен шетіндегі балаларды қолдарынан ұстау арқылы шеңбер жасауға машықтандыру; оқу қызметінде баланың денсаулығын нығайтудың дәстүрлі емес түрлерін	<b>Қазақ тілі</b> <b>Тақырыбы: «Қар жамылған ағаштар»</b> <b>Міндеті:</b> Сурет бойынша әңгіме құрастыруға үйрету. Тілде сөйлемдердің әртүрлі түрлерін, қосымшаларды қолдану дағдыларын қалыптастыру. Табиғатты аялай білуге тәрбиелеу. <b>Шаттық шеңбер</b> Жарқырап күнде ашылды, Айналаға нұр шашылды.	<b>Музыка</b> <b>Педагог жетекшісінің жоспары бойынша</b> <b>Қызығушылықты ояту</b> Балалар, біздің топқа ауылдағы әжеден хат келіпті. Оның ішінде не бар екенін білгіңіз келе ме? <b>Балалар:</b> Иә. <b>«Сәлеметсіздер ме, құрметті балалар! Қиындыққа тап болдым. Менің жақсы көретін тауығымды</b>	<b>Денешынықтыру</b> <b>Тақырыбы:</b> «Жылдам және епті құстар» <b>Мақсаты.</b> Балаларды алға ұмтыла секіруге; сызықтар арасымен ( 10 см арақашықтық ) тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, тізені жоғары көтеріп жүруге; аяқтың ұшымен жүгіру; қимылды ойын арқылы гимнастикалық	<b>Денешынықтыру</b> <b>Тақырыбы:</b> «Қамқоршылар тобы» <b>Мақсаты:</b> Балаларды допты еденге ұруға; допты жоғары лақтыруға үйрету; балаларда алға ұмтыла секіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен; тізені жоғары көтеріп жүруге; аяқтың ұшымен жүгіру

	<p>пайдалана отырып, құстардың қимылдарын бейнебаян бойынша қайталауға үйрету. Балалар музыка әуенімен сапта бірінің артынан бірі жүреді, педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың ұшымен және өкшемен жүреді, жәй қалыпқа түсіп, тез айналған музыка әуенімен жүгіреді, бастарын төмен түсірмей, аяқтары шалыныспай, аяқ, қол қимылын сәйкестендіріп, еркін жүгіру қимылдары көрсетіледі, торғайдың жүрісімен жүріп келе жатып, шеңбер құрады және қайтадан сапқа тұрады. Жалпы дамыту жаттығулары (лентамен) 1.Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары төменде. 1-4 - лентаны екі қолдарымен ақырын</p>	<p>Қайырлы күн! Біз көңілді баламыз! Қайырлы күн! Біз сүйкімді баламыз! <b>Ой қозғау.</b> -Қыс мезгілінде неше ай бар? -Қыста күн қандай болады? -Енді айналаға, далаға қараңдаршы қандай болып жатыр <b>Ой дамыту. АКТ технолоиясы.</b> Бейнетаспа қыс мезгілі. Балаларға әңгімелету. Ашық сұрақтар қою. Қыста ауа райы қандай болады? Суретте балалар немен сырғанап жүр? Адамдар қалай киінген? Балалардың жауаптары. <b>Әнуарбек Дүйсенбиетің «Қыс» өлеңін оқып беру.</b> Аппақ, аппақ жапалақтап</p>	<p><b>қаршыға ұрлап, жасырып қалды. Маған тауықты табуға көмектес» Тәрбиеші:</b> Балалар әжеге көмектесеміз бе? (Иә). Арина әже тұратын ауылға қалай жетеміз? (автобуспен, пойызбен) Мен поездға отыруды ұсынамын, ол үшін мына пішіндерден поезд құрастырып алайық. Поезд құрастыру. <b>Аудиодан поезд дыбысы.</b> Балалар, біз де келдік, бұл біздің аялдама. Бізді кім қарсы алып тұр. <b>Әже (АҚТ технологиясынан)</b> Әженің қолында конверт бар. Қызық, оның ішінде не бар? Мен конвертті ашайын. Балалар, қараңдаршы, мұнда не сызылған?</p>	<p>орындықта қолдарымен тартылу арқылы ішімен еңбектеу дағдыларын дамыту. Балалар сапқа тұрады. Бірінің соңынан бірі шеңбер бойымен жүреді, педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, тізені жоғары көтеріп жүреді. Аяқтың ұшымен жүгіреді. Жәй қалыпқа түсіп, тез айналған музыка әуенімен жүгіреді, бастарын төмен түсірмей, аяқтары шалыныспай, аяқ, қол қимылын сәйкестендіріп, еркін жүгіру қимылдары көрсетіледі, шеңбер құрады және қайтадан сапқа тұрады. Жалпы дамыту жаттығулары 1."Зырылдауық" жаттығуы.</p>	<p>іскерліктерін жетілдіру. Балалар сапқа тұрады. Бірінің соңынан бірі шеңбер бойымен жүреді, педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, тізені жоғары көтеріп жүреді. Аяқтың ұшымен жүгіреді. Жәй қалыпқа түсіп, тез айналған музыка әуенімен жүгіреді, бастарын төмен түсірмей, аяқтары шалыныспай, аяқ, қол қимылын сәйкестендіріп, еркін жүгіру қимылдары көрсетіледі, шеңбер құрады және қайтадан сапқа тұрады.</p>
--	---	---	---	--	--

<p>Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет</p>	<p>жоғары көтеріп, саусақтарын қимылдату арқылы лентамен толқынды қимылдар жасайды; 5-6 - ленталарды қолымен тік ұстап, бір жанына екі шеңбер жасайды; 7-8 - осы жаттығуды келесі жаққа жасайды. Жаттығу 5-6 рет қайталанады.</p> <p>2. Бастапқы қалып: дене тік, аяқ алшақ, лента ұстаған қолдары жанында.</p> <p>1 - оңға бұрылу, сол қолын оң қолына тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - 4 - осы жаттығуды сол жаққа қайталау. 5-8 - лента ұстаған қолдарымен саусақ бастарын қимылдата отырып, аяқтың ұшымен өзін айнала адымдау бұру; Жаттығу 5-6 рет қайталанады.</p> <p>Құстардың қимылдарын қайталау. "Мысық пен торғайлар" қимыл ойыны.</p>	<p>Қар жауады тынбастан Қалың орман қар жамылған Маужырайды қысқы орман</p> <p><b>Сұрақтар ілмегі.</b> Өлең не туралы айтылған? Қыста ағаштар қандай болады? Терезеден ағаштарды бақылау.</p> <p><b>Сергіту сәті</b> Тоңса біздің қолымыз, Қолғап кйіп аламыз. Сарт-сарт-сарт Шапалақты соғамыз. Етік киіп аламыз Топ-топ-топ Топылдатып билейміз Тоңса біздің денеміз Тонды киіп аламыз Зу -зу -зу Шанамен зулаймыз,</p> <p><b>Дидактикалық ойын: «Қыс мезгілінің ерекшеліктерін тап»</b> Ойын шарты: Менің</p>	<p><b>Балалар:</b> Құстарды қоректендіргіш.</p> <p><b>Тәрбиеші:</b> Бәлкім, қаршыға тауықты «қоректендіргішке» тығып қойған шығар? <b>Қарайық</b> Астық науасынан балалар суреттердің бөліктерін тауып, құрастыру.</p> <p><b>Ой қозғау.</b> Балалар, суреттерде нелер бар? Балалар: Өтеш пен балапан, бірақ тауық жоқ.</p> <p>Тәрбиеші: Балалар, қараңдаршы, науаның астында тағы бір конверт жатыр, көрейік ішінде не бар?</p> <p><b>Тапсырма:</b> Жұмбақтарды шешіп, жауабын табыңдар. Орақ құйрық, тарақ бас, Көп ұйқыны жаратпас. <b>(Өтеш)</b> Кеудесі қайқаңдап,</p>	<p>Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, қол төмен.</p> <p>1- қолды екі жаққа созу.</p> <p>2- екі қолды кеуде тұсына әкеліп, бір-бірінен айналдырып, "р-р-р" деп айту.</p> <p>3- екі жаққа созу.</p> <p>4- бастапқы қалыпқа келіп, "төмен"деу.</p> <p>Бастапқы кезде қолды ақырын айналдыру, біртіндеп жылдам айналдыру (5 рет).</p> <p>2. "Тізені шапалақтау" жаттығуы.</p> <p>Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қол артта.</p> <p>1-2-оң тізеге (сол) еңкейіп, "шарт"деу.</p> <p>3-4-бастапқы қалып.(5 рет).</p> <p>3. "Созыл" жаттығуы.</p> <p>Бастапқы қалып: өкшеде отыру, қол иықта.</p> <p>1-2 рет тізеге</p>	<p>Жалпы дамыту жаттығулары (текшелермен)</p> <p>Бастапқы қалып: тұру, қолдар төмен түсірілген. Қолды екі жаққа созу, жоғары көтеру, аяқтың ұшымен тұру, бастапқы қалыпқа оралу.</p> <p>Бастапқы қалып: отыру, аяқтарды бірге қою, қолдарды тізеге қою.</p> <p>Бір жаққа қарай бұрылу, текшелерді еденге ұру, денені түзу ұстап тұру. Дәл солай екінші жақпен орындалады.</p> <p>Бастапқы қалып: тұру, қолдар түсірілген. "Шеге қағып жатырмыз",- деп, жартылай отырып, текшені еденге</p>
--	---	--	--	---	--

	<p>Тыныс алу жаттығуы.</p> <p><b>Қызығушылықты ояту</b></p> <p>Балалар, мен бүгін балабақшаға келіп, үстел үстінен хат көрдім. Бізге кім жібергенін білмеймін? Оған қол қойылмаған. Қолтаңбаның орнына жұмбақ жасырған. Бізге хатты кім жібергенін білгілерің келе ме? Олай болса жұмбақты бірге шешейік:</p> <p><b>Дид ойын: «Кім тапқыр?»</b></p> <p>сәбіз мұрын, Қолында сыпырғыш Күннен және ыстықтан қорқады. (қар адам)</p> <p><b>Хатты оқу:</b></p> <p>«Сәлем менің кішкентай достарым! Қыс келіп қалды - жылдың ең суық мезгілі басталады. Аяз, боран болады. Су қоймалары қатып қалады. Жерді қар басып қалады. Менің ең үлкен</p>	<p>қолымда ғажайып қалташа бар оның ішінде жыл мезгілдерінің суреті бар сендер оның ішінен тақтаға тек қана қыс мезгілінің суретін тауып ілу керек.</p> <p>Мадақтау.</p> <p>Сұрақ жауап арқылы қорытындылау.</p> <p>Жұлдызша беру арқылы мадақтау</p> <p><b>Қызығушылықтарын ояту.</b></p> <p>Үнтаспадан үй жануарларының дауыстарын тыңдату.</p> <p>АКТ технологиясы.</p> <p>Балалар назарын теледидарға аудару үй жануарлары туралы слайд көрсету ( оларды сипаттайды)</p> <p><b>Ой қозғау.</b></p> <p>Балалар үй жануарлары қалай дыбыстайды? Неліктен үй жануары деп атаймыз? Олардың қандай</p>	<p>Жүреді балпаңдап.</p> <p><b>(Қаз)</b></p> <p>Қық-қық етеді, Кезіп жүріп көшені. Жата қалса орнына, Ақ доп тастап кетеді.</p> <p><b>(Тауық)</b></p> <p><b>Шығармашылық жұмыс</b></p> <p><b>Балаларды топқа бөлу</b></p> <p><b>1-топ:</b> Дайын әтеш суретін мақта таяқшасымен бояу</p> <p><b>2-топ:</b> Дайын қаз суретін тіс щеткасымен бояу</p> <p><b>3-топ:</b> Тауық суретін трафареттен губка арқылы бояу.</p> <p><b>Тәрбиеші:</b> Жұмбақтарды таптық, енді қайда барамыз? Сәл тынығып алайық</p> <p><b>Сергіту сәті.</b></p> <p><b>Музыкамен «Шөжелерім»</b></p> <p><b>Тәрбиеші:</b> Біз демалдық, тауықты</p>	<p>көтерілу (тұру), қолды жоғары созу, созыла жоғары қолға қарау.</p> <p>3-4-бастапқы қалыпқа келу. (4-5 рет).</p> <p>) алға ұмтыла секіру;</p> <p>2) сызықтар арасымен ( 10 см арақашықтық ) тепе-теңдікті сақтап жүру.</p> <p>"Эстафета" қимыл ойыны.</p> <p>Тыныс алу жаттығуы.</p> <p><b>Қызығушылықты ояту.</b></p> <p>Үстелде жұмыртқа үстінде тауық (ойыншық) отырады.</p> <p><b>Шұбар тауық</b></p> <p><b>Ұлықбек</b></p> <p><b>Есдәулетов</b></p> <p>Шұбар тауық мүлдем, Жолатпайды барса. Ұясында жүрген Балапаны қанша? Балапанын тауық Қызғанады жаман. Қанатымен жауып,</p>	<p>ақырындап ұру; бастапқы қалыпқа оралу.</p> <p>Бастапқы қалып: қолды алдыға созып, етпетімен жату. Екі қолды екі жаққа созу, алға қарау, мұнда қолды бүкпеуге тырысу керек, бастапқы қалыпқа оралу.</p> <p>1) допты еденге ұру;</p> <p>2) допты жоғары лақтыру;</p> <p>3) алға ұмтыла секіру.</p> <p>"Қолмен допты домалату" қимыл ойыны.</p> <p>Тыныс алу жаттығулары.</p> <p>"Дем алайық" ойыны.</p> <p><b>Музыка Педагог жетекшісінің жоспары бойынша</b></p>
--	---	--	--	--	--

<p>уайымым – менің қанатты достарым. Бұл олардың өміріндегі ең қиын кезең. Менің қауырсынды достарыма қыстан аман шығуға көмектесіңізші!»</p> <p>Балалар, қар адам неге көмек сұрады?</p> <p>Қауырсындары кімдер?</p> <p><b>Балалар: Бұл құстар.</b></p> <p><b>Ой қозғау.</b></p> <p><b>АҚТ технологиясымен жұмыс.</b></p> <p>Мына құстарды анықтайық? -Құстар – ұшуға бейімделген, алдыңғы аяқтары қанатқа айналған, денесі қауырсынмен қапталған</p> <p>-Құстардың басқа жануарлардан айырмашылығы қандай? тұмсығы, қанаттары, қауырсындары бар</p> <p>-Неліктен құстың тұмсығы бар?</p> <p>Құсқа қанат не үшін қажет?</p> <p><b>Құстарға қауырсын не үшін қажет екенін</b></p>	<p>пайдасы бар?</p> <p>Суреттегі үй жануарларының төлдерін қалай атаймыз?</p> <p><b>Дидактикалық ойын. «Дыбысынан ажырат»</b></p> <p><b>Міндеті.</b></p> <p>Жануарлардың дыбысы естіледі балалар қай жануар екен айтып интерактивті тақтада суретін көрсетеді .</p> <p>Балалардың жауаптарын тыңдау.</p> <p><b>Дидактикалық ойын: « Адасқан төлдер»</b></p> <p><b>Міндеті :</b> тақтаға төлдер суреті ілінеді, балалар сол төлдердің ежелерін тауып қояды.</p> <p><b>Ой бөлісу сәті</b></p> <p>Балалар,біз бүгінгі ұйымдастырылған оқу қызменде не туралы өттік?</p> <p>Ал,үй жануарларын күтіп баптау қажетпа?</p>	<p>іздеуді жалғастыратын кез келді, бірақ қайда барамыз?</p> <p>Бәлкім қаршыға оны ұясына тығып қойған шығар? Ол ұясын қайда салады? Ағашта</p> <p>Олар ұя іздеп табады, ұяда тауықты тығып қойған.</p> <p><b>Тәрбиеші:</b> Міне, балалар, тауықты таптық. Оны әжеге қайтарайық. Әжеге тауықты алып беру. <b>Әже балаларға рақмет айтады.</b></p>  <p><b>Ой дамыту.</b></p> <p>Әже тауықты неге жақсы көрді, неге іздеді?</p> <p>-Үй құстарының қандай пайдасы бар? (Ет пен жұмыртқа береді)</p>	<p>Санатпайды маған.</p> <p><b>Ой қозғау.</b></p> <p>Балалар, тауық деген не?</p> <p>Аң ба, құс па немесе жәндік пе?</p> <p><b>Балалар:</b> құс</p> <p>Ал қандай құс? Үй құсы. Тағы да қандай үй құстарын білесіңдер? Балалар, айтындаршы, үй құстары не жегенді ұнатады?</p> <p>Ал, тауығымызды тамақтандырайық, ол көптен бері отырып, аш болған шығар.</p> <p><b>Дид ойын:</b></p> <p><b>«Дәндерді ажырат»</b></p> <p><b>Шарты:</b> Саусақ моторикасын дамыту мақсатында қалташалардағы дәндерді ажырата білу. Тауыққа тары дәнін тауып беру.</p> <p>Арпа, күріш, тары, фасоль дәндері)</p> <p><b>Тәрбиеші.</b> Балалар, қалай ойлайсындар, тауық неге жұмыртқаның</p>	<p><b>Ой дамыту.</b></p> <p>Үй құстары туралы әңгімелесу</p> <p>- Құс қорасынан нені көріп тұрсындар? .</p> <p>-Оларды бір сөзбен атаңыз. (Құстар).</p> <p>-Бұл қандай құстар? (Бұл үй құстары).</p> <p>Неліктен олар үй деп аталады? (Өйткені олар адаммен бірге тұрады, адамдар оларды баяғыда қолға үйреткен, қазір оларға қамқорлық жасайды, тамақтандырады, емдейді).</p> <p>- Құс қай жерде мекендейді? (Құс ауласында, құс қорасында).</p> <p>- Үй құстары тағы қай жерде</p>
---	---	--	---	--

	<p><b>білгілерің келе ме?</b>  <b>Олай болса зерттеу жұмысын жүргізейік</b>  <b>Тәжірибе №1</b>  Құс қауырсындарын зерттеу:  «Құстардың қауырсындары қалай орналасады»  Біз оны саусақтармен тексереміз. Не байқадың? (тығыз, қатты, үлкен)  Жеңіл ме, ауыр ма?  -Балалар бір қолдарына қауырсын, екіншісіне тас қояды.  <b>Қорытынды:</b>  <b>Қауырсын жеңіл, тас ауыр.</b>  Тасқа, сосын қауырсынға үрле.  Не көріп тұрсыз?  Тас қозғалмайды, ал қауырсын ұшып кетті..  Неліктен? Қауырсын жеңіл.  Ал оны не жеңілдетеді?  <b>Тәжірибе №2</b>  - Мен қауырсынды ұшын кесіп аламын. Біз не көріп тұрмыз?</p>	<p>Үй жануарларының адамға тигізер пайдасы бар ма?</p> <p><b>Ғажайып сәт «Құстардың дауысы» аудиожазбасы</b></p>  <p>Із қалдырған не? (құстар)  - Қалай болжадық? (аяқ іздері мен қауырсындардан кейін)  Бізбен бірге қыстаған құстарды қалай атаймыз? Ал бізден ұшып кететін құстарды қалай ататймыз? Балалар, құстар неге жылы жаққа ұшады?  - Бүгін қандай құстардың ізі мен қауырсыны қалды? Неліктен?  Дәнмен қоректенетін жануарларды құс деп атауға бола ма? Жоқ,</p>	<p>-Оларға қалай қамқорлық жасауға болады? (Оларды тамақтандырады және суарады)  Әженің тауығына дән жасап берейік  <b>Дид ойын:</b>  <b>«Тауыққа дән»</b>  <b>Шарты:</b> Сары ермексаздан дән жасау.  <b>Тақпақ</b>  Үйімізде тауық көп. Үйрек, Қаз да жетеді.  Жұмыртқа олар тауып көп, Бізді қарық етеді.  Бәрін жинап аламыз, Аралап шөп, қораны.  Ыдысқа әкеп саламыз,  <b>Тәрбиеші:</b> Балалар, әже сендерден тағы да көмектесулеріңді сұрайды. Ол жұмыртқаны қайнатып, бір себетке, шикі жұмыртқаны</p>	<p>үстінде отырады?  Тауық – құс, ал барлық құстар жұмыртқадан пайда болады Бірақ кез келген жұмыртқадан емес, бұл белгілі бір шарттарды, жылуды қажет етеді. Біздің тауық жұмыртқаны инкубациялайды, оларға жылу береді, кейін ол балапан шығарады. Тауық балалары қалай аталады? <b>Шөже.</b>  <b>Ой дамыту</b>  Балалар, тауық жұмыртқасымен жақынырақ танысып, оның таңғажайып қасиеттері туралы білгіңіз келе ме?  <b>Шығармашылық бұрыш.</b>  <b>Балаларды топқа бөлу.</b>  <b>2- Топ:</b>  Тауықпен әтешті құрастыру  <b>2-топ:</b>  Балапандарды тауықтың қасына</p>	<p>өмір сүре алады? (Құс фабрикасында).  Құс бағумен айналысатын адамды қалай атайды? (Құс шаруашылығы, құс қорасы)  <b>Ой қозғау.</b>  - Тауық тұқымдасының барлық мүшелерін ата.  - Суретке қарап, әтештің тауықтан айырмашылығы неде, олар несімен ұқсас екенін айт?  (Тауық пен әтештің денесі қауырсынмен жабылған, қанаттары, құйрығы, екі аяғы, басы тарақ және тұмсығы бар. Бірақ әтештің құйрығы үлкенірек және әдемірек, ол тауықтан гөрі</p>
--	---	---	---	--	---

	<p>Біз бос орынды көреміз, бос орынға сіз түсті сымды салып көріп, тексеруге болады</p> <p>Қауырсын бос, сондықтан жеңіл. Құстың денесі қауырсынмен тығыз жабылған. Егер қауырсындары ауыр болса, құс бұтақтарға отыра алмайды, бұтақтар сынып қалады. Бірақ құстар уақытының көп бөлігін ағаштарда ұя салу, ұйықтау, жаулардан қашумен өткізеді.</p> <p><b>Тәжірибе №3</b></p> <p>Қане, үлкейткіш әйнекпен қауырсынды қарайық.</p> <p>Қарап отырсаңыз, қауырсынның бетін бекіту арқылы мықтап және оңай жалғанатын шығыңқы жерлер мен ілмектер бар.</p> <p>Бұл қауырсын дизайны құсты қолайсыз ауа-райынан қорғайды: қар</p>	<p>көптеген жануарлар астық жейді - кеміргіштер, жылқылар т.б</p> <p>Андарды, ұшатын жәндіктерді құс деп атауға бола ма? (Қандай қанаттары бар?) (Жоқ.</p> <p>Құстардан басқа көбелектер, қоңыздар, масалар, жарқанаттар ұшады.)</p> <p>Жұмыртқа салатын жануарлар мен жәндіктерді құс деп атауға бола ма? (жоқ.</p> <p>Құстардан басқа барлық жәндіктер, құрттар, тасбақалар, жыландар жұмыртқа салады)</p> <p>Тұмсығы бар жануарларды құс деп атауға бола ма? (Жоқ, кейбір жануарлардың да тұмсығы болады, мысалы, платипус).</p> <p>Сонымен, құстарда басқа жануарларда жоқ не бар? Балалар біраз</p>	<p>екіншісіне салды, бірақ себеттерді ұмытып қалды.</p> <p><b>Ой қозғау.</b></p> <p><b>Біз Тәжірибе арқылы қайнатылған және шикі жұмыртқаның қай жерде екенін анықтайық.</b></p> <p><b>Тәжірибе</b></p> <p>Жұмыртқаны айналдыру керек, егер ол піскен болса айналады, ал егер ол шикі болса, онда ол айналмайды.</p> <p><b>Сөздік жұмыс:</b></p> <p><b>айналады, сарыуыз, ақуыз.</b></p> <p>-Балалар тәжірибе жасап, пісірілген жұмыртқаны тауып, әжесінің себетіне салады.</p> <p><b>Тәрбиеші:</b> Ал, балалар, біз әжеге көмектестік пе? (Иә). Ал енді біздің балабақшаға қайтатын кез келді.</p>	<p>жапсыру</p> <p><b>3-топ:</b></p> <p>Тауықтарға мақта таяқшасымен жем салу</p> <p><b>4-топ:</b></p> <p>Ермексаздан жұмыртқа мүсіндеу.</p> <p>Міне біз толық жұмысты бітірдік, енді жұмысымызды ары қарай жалғастырамыз. Біз тауықтың басып жатқан жұмыртқаларына қол тигізе алмаймыз, әйтпесе балапандар шықпайды.</p> <p><b><u>Тауықтың балапаны</u></b></p> <p><b><u>Ертай</u></b></p> <p><b><u>Ашықбаев</u></b></p> <p><b>Бұл балапан қандай мықты, Жұмыртқаны жарып шықты. Шыға салып ерінбеді, Жемін өзі теріп жеді.</b></p> <p>Бірақ бізде тауықтар шықпайтын басқа</p>	<p>керемет. ; оның тарағы тауыққа қарағанда үлкенірек және жарқыраған</p> <p>Әтештің табанында шұңқырлары бар)</p> <p>- Әтеш дауысы қалай не істейді? (Әтеш шақырады: “коо-ка-ре-ку.”)</p> <p>Ал тауық? (Қақылдап: «ко-ко-ко.»)</p> <p>- Тауықтың адамға қандай пайдасы бар? (Тауықтар адамға жұмыртқа, етін – береді, оны адам жейді. Тауықтың мамығы мен қауырсынынан көрпе, жастық, қысқы жылы киімдер: бас киім, мамық күртеше жасалады.)</p> <p><b>Тыныс алу жаттығуы</b></p>
--	---	--	---	---	--

	<p>мен жаңбырдан. Егер ілмек ажыратылса, онда құс оларды тұмсығымен қосады. Сіз қауырсындарын тұмсығымен тазартатын құсты көрдіңіз бе? Негізі құс қауырсындарын тұмсығымен құлыппен жабады.</p> <p>Ал біздің алдымызда қандай қауырсындар жатыр? Мамық кішкентай, үлпілдек, жіңішке, түктері бір-біріне қосылмаған, жіңішке таяқша Неліктен құсқа мұндай қауырсын керек? Мамық қауырсын құсты жылы ұстауға қызмет етеді. Олар денесінде, басында, қанаттарында, аяқтарында кездеседі.</p> <p><b>Қорытынды:</b> Қауырсын құстардың әшекейі ғана емес.</p>	<p>ойланып, өз бетінше аталған жануар түрлерінің қауырсындары жоқ деген қорытындыға келеді. - Дұрыс. Өйткені, Құстардың екінші аты бар: қауырсындылар. Құстардан басқа ештеңеде қауырсындар жоқ. Бұл оларды басқа жануарлар мен жәндіктерден ерекшелендіреді. Қауырсындар <b>Бірақ қай қауырсын қызықты, қайсысы әртүрлі, мен оларды зертханамызда зерттеуді ұсынамын. Негізгі бөлім. №1 тәжірибе. Қауырсынды лақтыру.</b> Сіз не көріп тұрсыз? Қауырсынды лақтырғанда не байқадыңыз?</p>	<p>Поездағы орындарына отырындар <b>Поездың аудио дыбысы. Балабақшаға келу. Нәтиже.</b> Балалар, біз балабақшаға қайтып келдік, саяхаттан қандай жаңа және қызықты нәрселерді білдіңіз? <b>Тауықтың балапаны</b> <b>Ертай Ашықбаев</b> Бұл балапан қандай мықты, Жұмыртқаны жарып шықты. Шыға салып ерінбеді, Жемін өзі теріп жеді. Қондырып ап алақанға, Жем беремін балапанға. <b>Балаларды мадақтау.</b></p> <p><b>Ұлттық ойын</b></p>	<p>тауық жұмыртқалары бар, бірақ біз олармен нақты ғалымдар сияқты әртүрлі эксперименттер жасай аламыз. Ол үшін арнайы форманы киіп, зертханаға баруымыз керек. <b>Балалар алжапқыш киеді, Педагог</b> қоржынынан тауық жұмыртқаларын таратады. <b>№1 тәжірибе «Тауық жұмыртқасының сыртқы белгілерімен танысу»</b> Балалар, жұмыртқаға қараңдаршы. - жұмыртқаның түсі қандай? -жұмыртқаның пішіні қандай? (сопақша). -жұмыртқа қатты ма, жұмсақ па? Енді біз жұмыртқаның</p>	<p><b>«Қауырсынды ұшыру»</b> <b>Дид ойын: «Кім тапқыр»</b> Жұмбақты шешу: Айдыннан шалқыған Телпек көрдім қалқыған. (Үйрек) - Үйрек тұқымдасының барлық мүшелерін ата. Үйректер қалай қозғалады? Олар не істей алады? (Үйректер жүре алады, жүзе алады, сүнгиді, ұша алады.) Үйректердің ұшуына не көмектеседі. Үйректердің дене бөлігін атаңыз. (Қанат үйректерге ұшуға көмектеседі.) Ал үйректердің жүзуіне не көмектеседі? (Үйректер жүзуге</p>
--	--	---	---	---	--

Құстардың тіршілігінде қауырсын өте маңызды рөл атқарады. Біріншіден, мамықтар мен қауырсындар жылуды сақтайды, сондықтан көптеген құстар солтүстіктің өте қатал жағдайында да қыстайды. Екіншіден, қауырсын құстарды суықтан, ылғалдан, желден сақтайды, жылуды жоғалтпайды.

Қазір терезеге қарасақ, қандай құстарды көреміз?

Қыстайтын құстарды

**Дид ойын:**

**«Қыстайтын құстармен пен қоныс аударушылар»**

Шарты: Қыс және көктем ағаштарының орналасуы: Ойында педагог әдейі қате жібереді. Балалар қатені байқап, оны дәлелдеу керек.

**Балаларды 2-топқа бөлу.**

**1-топ: Қысқы**

Қауырсын баяу құлайды, ақырын айналады. Өйткені ол өте жеңіл

**Тәжірибе №2**

**Қауырсынның іші неге бос?**

Қауырсынның шетін кесіңіз - біз бос орынды көреміз, сіз түсті сымды салып, бос орынды тексеруіңізге болады.

Қауырсын жеңіл, таяқшасы бос, іші қуыс.

**Тәжірибе № 3.**

Қауырсындар қайда орналасады?

Қауырсынды тер, сен не сезесің? Ауа

- Құс қанаттарын қаққанда, қауырсын жүндерін шешпей серпімді түрде серіппелі болады. Бұл қауырсындарды ұшу қауырсындары деп атайды.

Микроскоппен қауырсындарды қарастырайық.

- Көрдіңіз бе,

**Тақия тастамақ**

сыртқы белгілерін білеміз.

Тәрбиеші. Балалар, сендер тауық жұмыртқасының қандай болатынын білдіңдер ме, бірақ жұмыртқаның ішіне қарағыларың келе ме?

**Тәжірибе №2**

**«Шикі жұмыртқаның құрамы»**

Тәрбиеші. Балалар жұмыртқаны ақырын алып, жарып ыдысқа құяды.

Балалар, қараңдар, ортасында не бар?

Қандай сарысы? (сары, дөңгелек).

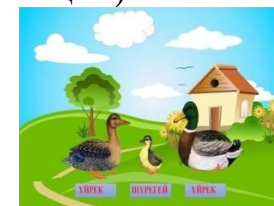
Сарысының айналасында не бар?

Қандай ақуыз? (сұйық, мөлдір).

Байқап көрейік, сарысын қасықпен тесіңіз. Не болды? жарылды, төгілді.

Сонымен, шикі жұмыртқаның

көмектесу үшін табандарын пайдаланады: олардың саусақтарын байланыстыратын арнайы жүзу қабықшалары бар, соның арқасында үйректер суды табандарымен қайтарады, кішкентай ескектермен ескек есу сияқты).



**Тәжірибе**

**алаңы** қолыңызды жайылған саусақтарыңызбен су ыдысына салып, қолыңызды суға батырыңыз. Содан кейін дәл солай жасаңыз,

<p><b>ағаштарды құрастыру</b>  <b>2-топ: Көктем ағаштарын құрастыру.</b>  Сендердің үстелдерінде құстардың суреттері бар. Біреуін алып, құстың атын есте сақтаңыз. <b>Ойланып, оның қай ағашқа ұшып, қонатынын тауып жапсыр.</b> (балалар тапсырманы орындайды).  Жұмысты тексеру: Жапырақтары бар көктемгі ағашты көрейік.  Үстінде қандай құстар отырады? (көшіп-қон)  Қазір қоныс аударатын құстар қайда? Неге біз оларды қысқы серуенде көрмейміз?  -Олар неге кетіп қалды? Ал енді қысқы ағашта отырған.  құстарды қарастырайық  Оның үстінде қандай құстар бар?  <b>Тәрбиеші:</b> Неліктен қыстайтын құстар қоныс аударатын</p>	<p>микроскоптың астында біз таңғаларлық көрініс табамыз.  Қауырсын бейнеленген суретті микроскоппен көрсету</p> <p>Бәрімізге белгілі, қауырсынның ортасында шыбық бар. Осы шыбықтың әр бүйірінен көптеген ұсақ жүндер шығады. Әртүрлі жұмсақтық пен өлшемдегі жүндерді көруге болады. Сонымен қатар микроскоппен ғана көруге болатын көптеген кішкентай, кішкентай мамықтар бекітілген. Бұл таяқшалар ілмектер арқылы бір-бірімен байланысқан. Ілмектер оңай қосылады, қауырсынның бетін бекітеді, ал егер олар ілмексіз болса, онда</p>		<p>сарысы жұқа пленкадағы сұйықтық болып табылады. Балалар, жұмыртқаның қабығына қараңдаршы. Ол қандай? Оны сындырып көрейік.  Тәрбиеші: Балалар, біз тауық жұмыртқасымен таныстық. Бірақ мен таңғажайып қасиеттері туралы айтып беруге беремін. Ол үшін бізге аздап демалу керек. Мен сендерге кішкентай тауықтарға айналууды ұсынамын, ал мен тауық боламын.  Сергіту сәті (денешын) «Менің балапандарым» (музыкалық сүйемелдеумен)  <b>№3 тәжірибе</b>  <b>«Шикі немесе қайнатылған жұмыртқа»</b>  Тәрбиеші: Балалар,</p>	<p>бірақ саусақтарыңызды қолыңызбен басыңыз. Қандай жағдайда қол суды күштірек қайтарады?  Саусақтарыңызды түйгенде қолыңызды қандай құстың табанына ұқсаттыңыз?  - Енді үйректердің табанында неліктен қабықша бар екенін түсіндің бе?  - Тағы қандай құстардың жүзетін қабықшалары бар? (Қаздарда.)  Суда жүзе алатын құс, ол қандай құс? (Бұл суда жүзетін құс)  -Үйректер қалай қоректенеді, қандай тамақпен қоректенеді?</p>
---	--	--	--	---

құстар сияқты бізден жылы жаққа ұшып кетпеді? (балалардың жауаптарын тыңдау) Қыстайтын құстар жидектермен, тұқымдармен, шишкалармен қоректенеді, тіпті қыста қорек таба алады. Сондықтан олар қыста бізбен бірге қалады! Жарайсыңдар! Қысқы құстарды жақсы білесіндер.

#### Ой қозғау.

Қыста құстардың өмірі туралы көбірек білу үшін мен олар туралы фильм көруді ұсынамын. Қандай құстар туралы фильм көрдіңдер? Фильмде көрген құстарды ата.



Қыста құстар қалай өмір сүреді?

құс оларды тұмсығымен байланыстырады. Микроскоппен қауырсындарды қайта қарау, суретте көргендерін микроскоптағы суретпен салыстыру.

Бір кездері өте мұқият адамдар мұны көріп, найзағай ойлап тапты.

#### Тәжірибе №4

#### Шыбын қауырсынымен салыстыру.

Тағы қандай қауырсындар бар? Мамық кішкентай, үлпілдек, жіңішке, түктері байланыспаған, таяқшасы жіңішке Қауырсынды салыстыру Мамық қауырсынды шыбын қауырсынына салып, көлемі бойынша салыстырамыз. Қайсысы артық? Содан кейін біз

менің тарелгіме қараңдаршы жұмыртқа жатыр. Нешеу? (екі) Бір жұмыртқа шикі, екіншісі қайнатылған. Айтыңызшы, олар қалай ұқсас? Және олар қалай ерекшеленеді? Сыртқы белгілері бойынша пісірілген жұмыртқаны шикіден ажырату мүмкін емес екен. Қалай анықтауға болады деп ойлайсыңдар? **Тәрбиеші.** Балалар, тыңдаңдар, есте сақтаңдар! Жұмыртқа қайнатылған кезде, ол жақсы айналады, өйткені жұмыртқаның барлық мазмұны пісірілген және қатты күйде. Жұмыртқаны қайнатпаған кезде, ол айналдырмайды,

(Үйректер неше түрлі азықпен қоректенеді: астық, шөп, құрт, ұлулар, жәндіктер; сүңгіп жүргенде олар судан әр түрлі қорек алады .Бұлар қоректі құстар.) Тауықтар, қаздар, күркетауықтар да қоректілер. **Дид ойын:** «Тауықтарды 5-ке дейін санау» Құйрығы – желпілдек, тұмсық – ілмектей, Бұл құсты күркетауық деп атайды. Ол өрескел, күшті, маңызды, Онымен бәрі бірдей дос бола бермейді. **- Күркетауық қалай суреттелген?** Күркетауықтың

(таңертеңнен кешке дейін қыстайтын құстар бір маңызды іспен айналысады).

Қалай ойлайсыңдар, немен айналысады?

Балалар - (Олар тамақ іздейді)

Иә, қыста құстардың негізгі әрекеті қорек іздеу болып табылады.

Қыста күн қысқа, тез қараңғы болады, қараңғыда тамақ табылмайды.

Сондықтан құстар күнмен бірге тұрып, күні бойы тамақ іздейді.



### Тақпақ айту

*Жылы жаққа*

*ұшпайтын,*

*Біздің жақта*

*қыстайтын,. Құстар*

*жүрсе жуықта,*

*Жем шашуды ұмытпа!*

*-Естеріңде ме, хатта*

*қар адам құстардың*

қолдың бойымен мамық қауырсынды жүргіземіз - жұмсақ.

-Қалай ойлайсыңдар,

құсқа неге мұндай қауырсын керек?

Мамық қауырсын

құсты жылы ұстауға

қызмет етеді.

Денесінде, басында,

қанаттарында,

табанында

орналасқан

Дид ойын: «Қай қауырсын жеңіл»

Алақанға салып,

қауырсынды үрлеу.

Балалар үрлейді -

қайсысы алысырақ

ұшады - мамық па,

қауырсынба ?

**Қортынды: Мамық**

**үлпілдеп тез ұшады.**

**Ой қозғау.**

Суда жүзетін

құстардың

қауырсындары неге

суланбайды деп

ойлайсыңдар?

Өйткені, олардың

арнайы май безі бар

және құстардың

өздері тұмсығымен

өйткені

жұмыртқаның

мазмұны сұйық

күйде болады және

жұмыртқаны

босатуға мүмкіндік

бермейді.

Тексерейік? Мен

жұмыртқаны табаққа

айналдырамын, ал

сендер оның піскен,

піспегенін екенін

айтасыңдар.

Тәрбиеші:

тәрелкедегі

жұмыртқаларды бір-

бірден бұрады.

Балалар өз

болжамдарын

айтады.

**Тәрбиеші.** Дұрыс

істегенімізді

тексерейік.

пісірілген

жұмыртқаны алып,

оны тазарту. Тазалау

кезінде

жұмыртқаның

қабығы қалай

ашылады .

Ашу оңай болса

қандай болады?

(нәзік).

сыртқы түрін

сипаттау.

Күркетауықтың

басы, денесі ,

аяғы, құйрығы,

қанаттары қандай

екенін айтыңыз.



(Күркетауықтың

басы кішкентай,

қызыл терісімен

жабылған,

тұмсығы иілген,

үлкен қызыл

сақалды, күшті

ұзын аяқтары бар

(табан),

қауырсыннан

жасалған үлкен

әдемі құйрық,

күркетауық

қанаттары үлкен

желпуіш сияқты

ашылады)

Күркетауық

ұшпайтын, суда

жүзбейтін, әр

жерден

қоректенетін құс.

шөпті,

	<p>қыстан аман шығуына көмектесуімізді өтінді? Бұл үшін не істеуіміз керек? <b>Шығармашылық жұмыс.</b> Құстарға жемсауыт жасап беруіміз керек. <b>Үлгіні талдай отырып, жемсауыттың суретін салу.</b> Осындай жемсауытқа күн сайын жем салып отыруымыз керек. Қалада азық көп, сондықтан құстар бізге суықта, жылу мен тамаққа жақындайды. Адамдар құстардың аман қалуына көмектесу үшін тамақтандырады. <b>Дид ойын: «Құсқа жем беру»</b> Қауырсынды достарымызға дәм дайындайтын кез келді. Құстарға тәттілер жасау. Ермексаздың әр түрлі түстерінен құстарға тәттілер жасау. Педагог құстарға</p>	<p>қауырсындарды майлайды. <b>Эксперимент жасау.</b> <b>Тәжірибе № 5</b> -Сенде шыбын қауырсыны бар, үстіне су құй. Құстардың қауырсындарына осылайша су ағызады. Сондықтан қауырсындар суланбайды! <b>Біз бүгін зертханада не білдік?</b> - Құс қауырсындарының қалай орналасатыны және олардың мақсаты туралы білдік. Біздің зертханада қауырсындарды зерттей отырып, біз қорытынды жасай аламыз - құстарға қауырсын не үшін қажет? Құстың ұшып кетуіне, ауада қалуына, ылғалдан қорғауға, жылытуға көмектеседі.</p>		<p><b>Қортынды.</b> Қайнатылған жұмыртқаның құрамы қандай? Қатты. Жұмыртқаның ішінде не бар? Белок, ортасында не бар? сарусы Сарысы қандай? (дөңгелек, тұтас, сары). Тәрбиеші. Балалар, сендер нағыз ғалымдар сияқты көптеген эксперименттер жасадыңдар. <b>Ұлттық ойын: «Теңге алу»</b></p>	<p>жапырақтарды, көк пиязды жақсы көреді, сонымен қатар бақша зиянкестерін жейді. <b>- Қаздар тұқымдасының барлық мүшелерін ата.</b> Қаздар қандай дыбыстар шығара алады? Олар не істеп жатыр? (Қаздар: ғұқ-ғұқ деп айқайлайды; олар: «ш-ш-ш» деп ысқырады.) Қалай ойлайсындар, қаз қай кезде ысқырады? (Ол ашуланғанда, қауіп төнген жағдайда өзіне немесе балапандарына қауіп төндіргенде.)</p>
--	--	--	--	--	---

арналған тәттілерді кезең-кезеңімен дайындауды көрсетеді  
Тәрбиеші: Сонымен құстарға арналған тәттілер дайын.  
Біз құстарға тәттілерді беру үшін серуенге шығамыз. Олар біздің тәттілерден дәм татып, ұшып, басқа құстарға балабақшада қандай мейірімді балалар өсіп жатқанын айтып береді.

**Қортынды**  
**Балаларды мадақтау.**  
**Ұлттық ойын:**  
**«Бәйге»**

- Құстар күнде қауырсындарына күтім жасайды, қауырсындарын мұқият тазартады, кірден тазартады.

**Шығармашылық орталық**  
**Балаларды топқа бөлу.**

**1-топ:** Дәстүрден тыс әдістер арқылы трафаретпен құс бейнесін салып, губкамен бояу.

**2-топ:** Құстарға жемсауыт құрастыру

**3- топ:** Құстарды жемсауытқа жапсыру.

**4-топ:** Құстарға ермексаздан жем жасап, жемсауытқа салу.

**Қорытынды:** Біз бүгін қауырсындарға көп тәжірибе жасадық. Құстар туралы көп мағлұмат алдық. Біз серуенде құс қоректендіргішінде кездесіп, бізбен бірге



**- Қаз тағы қалай қорғана алады?**

Қаз аяқтарын қысып, қылмыскерді қанаттарымен ұрып-соғуы мүмкін. Басқа құстар, мысалы, әтеш немесе үйрек өзін қалай қорғайды? Әтеш айбат шегеді, үйрек шымшып алады.

**«Қаз ашулы»**  
**психогимнастик**  
**а**

Қаз қалай қозғалады? (Қаз жүреді, жүгіреді, жүзеді.) Демек, қаз ... суда жүзетін құс. Қаздардың қандай пайдасы бар? Қаздар өте қоректік ет,

		қыстап қалатын құстардың нені көбірек жегенді жақсы көретінін білеміз.  <b>Бағдарлама:</b> <b>Тақырыбы:</b> <b>Саябақта</b> <b>Мақсаты:</b> Ересек адамдарсыз жалғыз үйден алыстап кетпеу керектігін түсіндіру.			жұмыртқа, май, мамық және қауырсын береді. <b>Шығармашылық бұрыш</b> Өз еркімен жұмыс. <b>4. Рефлексия</b> -Бүгін не туралы әңгімелестік? - Ең көп есінде не қалды? <b>Бағдарлама:</b> <b>Тақырыбы: Қыс қызығы</b> <b>Мақсаты:</b> Қыс мезгілінің ерекшеліктерін түсіндіру.Қыс мезгіліне деген қызығушылығын арттыру.
Серуенге дайындық	<b>Киіну:</b> Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	<b>Серуен № 10</b> Мұзды бақылау.	<b>Серуен № 11</b> Боранды бақылау.	<b>Серуен №12</b> Бұлтты бақылау.	<b>Серуен № 5</b> Қар жауып тұрған құбылысты бақылау.	<b>Серуен № 9</b> Шыршаны бақылау.
<b>Қысқы серуен картотекасынан</b>					
Серуеннен оралу	Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен				

	жудыру, өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскіас	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау				
Күндізгіұйқы	Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	№3 «Саусақтар амандасады.» массаж жасаймыз –«қолды жуамыз». - «Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз. «Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз, - «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз. - «Оянамыз, қолымыз!» - шапалақтаймыз. - «Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау. - «Оянамыз, аяғым!» - қаз - қаз басамыз.	№4. Бір – көтер кәне қолыңды Екі – төмен ұста қолыңды Үш, төрт – жаныңа соз қолыңды Бес дегенде секір көрсет бойыңды. Керілеміз, созыламыз, төсектен біз тұрамыз.	№5. "Құстар оянды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр». 2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту. 3. "Құстар көңілденіп жатыр" – қолды шапалақтау	№6. арқамен жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. - арқамен жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру. - арқамен жатып шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстау	№7. «Күннің оянуы» - «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде. - Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді. - Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады. басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді. «Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады.
	<b>Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан</b>				
Бесінас	Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				

<p>Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)</p>	<p><b>Миға шабул.</b>  <b>Логикалық тапсырма</b>  -Жол ұзын ба, қысқа ма?  Қол ұзын ба, қысқы ма?  -Қасық ұзын ба, қысқа ма?  Асық ұзын ба, қысқа ма?  -Алма үлкен бе, түйме үлкен бе?  -Аю үлкен бе, қоян үлкен бе?  -Шаш ұзын ба, қас ұзын ба?  <b>Дид ойын: «Жол картасын бейнеле»</b>  Шарты: Пішіндермен жұмыс.  Кеңістікті бағдарлау.  Күн, тал, құс, шөп, су, бұлт, гүл.  <b>Дид ойын:</b>  <b>«Сиқырлы жолдар»</b>  <b>Шарты.</b> Оң жақтағы жол үш-бұрыштан, сол жақтағы жол төртбұрыштан, тура жол дөңгелектен басталады. Әр бала өзінің қолындағы пішінге ұқсас жолмен жүру. Балаларды</p>	<p><b>Табиғат туралы тақпақтар</b>  <b>Табиғат</b> біздің анамыз,  Жер—Ана біздің панамыз.  Таза болса табиғат Біз де аман боламыз.  <b>Бұтақтарды сындырмай,</b>  Тазалықты сақтайық.  Гүл өсіріп, су құйып,  Табиғатты қорғайық.  <b>Тақпақ жаттау.</b>  <b>«Еңбек»</b>  Қырға шықсаң өрлеп,  Мұның аты - Еңбек.  Кесте тіксең зерлеп,  Мұның аты - Еңбек.  Гүл отырғызсаң терлеп,  Мұның аты - Еңбек.  Қиындықтың бәрін,  Еңбек қана жеңбек.</p>	<p><b>«Табиғатқа қалай көмектесе аламын?»</b>  - Ауа таза болу үшін не істеу керек?  Ағаш, гүл егу  - Су мөлдір болу үшін не істеу керек?  Ластамау  - Ағаштарға қалай көмектесе аламыз?  Су құю, қопсыту  - Судағы жәндіктерге қалай көмектесеміз?  - Құстарға қалай көмектесеміз?  <b>Ширату.</b> «Құм, тас, су».  «Құм» дегенде әр жерде шашыранқы болып отыру.  «Тас» дегенде өз қолмен мүсін жасап тұра қалу.  Су дегенде толқын жасап қалу.  <b>Түсініктеме</b>  -Ауаны жұтамыз  -Күн жылуын, жарығын береді.  -Жер ана бізді азықпен қамтамасыз</p>	<p><b>Санамақ</b>  Бір үйде біз нешеуміз?  Кел санайық екеуміз.  Бас бармағым - атам,  Балан үйрек - апам,  Орған терек - әкем,  Шылдыр шүмек - анам,  Кішкентай бөбек - мен.  Біз үйде нешеуміз?  Біз үйде – бесеуміз  <b>Дид ойын:</b>  <b>«Тату-тәтті отбасы»</b>  <b>Ойын мақсаты:</b>  үлкендерді сыйлауды, отбасы мүшелерін дұрыс атауды біледі.  <b>Саусақ жаттығулары:</b>  <b>«Қонаққа барамыз»</b>  Басбармақтың үйіне,  Келді бүгін қонақтар,  Бес саусағың біріксе,</p>	<p><b>Дид ойын:</b>  <b>«Аңдардарды үйлеріне орналастыр»</b>  -Мына үйлер қандай?  -Үлкен үй неше қабатты?  - Демек үлкен үйде қандай аң тұрады?  -Ортаңғы үйдің аңын тауып бер?  -Кішкентай үйде не тұрады?  <b>Дид ойын:</b>  <b>«Алға –артқа, оңға –солға»</b>  Сюжетті суреттермен жұмыс.  <b>«Өрт қауіпсіздігі»</b>  <b>«Жанғыш заттар»</b>  <b>Мақсаты.</b>  <b>Балаларды қауіпті заттардың арасынан жиі өрт тудыратын заттарды табуға үйретіңіз.</b>  <b>Логикалық</b></p>
--	---	---	--	---	---

<p>мадақтау.  <b>Қауіпсіздік ередесі.</b>  <b>«Ұйқасын тап»</b>  <b>ойыны:</b>  <ul style="list-style-type: none"> <li>• Бір, екі, үш, төрт, үйде болып жатыр .....(өрт)</li> <li>• Түтін басып кетіпті, сөндірмеген біреу.....(үтікті).</li> <li>• Қызыл жалын лаулады, демек сірінкемен біреу..... (ойнады)</li> <li>• Тек тұрғаның жарамас, тез 101 ге сен ..... (хабарлас)</li> <li>• Өртке оранды шатыр, өртсөндірушіні тез... ....(шақыр)</li> </ul> </p>		<p>етеді?  -Сусыз тіршілік жоқ  -Ағаш айналаға көрік береді, көлеңкесін тосады.</p>	<p>Текке кетпес уақытың,  Барлық саусақ – тату дос,  Бір – біріңе көмектес  <b>«Жол ережесі»</b>  <b>«Көлік түрлері»</b>  <b>Ойын барысы:</b>  <b>Үстелде көліктің түрлері бейнеленген карточкалар орналасқан. Әр бала көлік құралының суреті бар картаны таңдайды. Ол суретін қарап, онда қандай көлік түріне көрсетілгенін ойлайды.</b>  <b>Педагогтың белгісі бойынша жолаушылар көлігі түрінің суреті бар балалар шығады. Олар оларды атайды. Содан кейін жүк көлігі мен арнайы көлік түрі бар балалар</b></p>	<p><b>ойлауды дамыту. Ойынның барысы.</b>  <b>Балаларға жанғыш заттарды және жай қауіпті заттарды бейнелейтін карточкалар беріледі. Мысалы: шам, үтік, от жағу, пеш, ара. Сіз жоқ нысанның суреті бар картаны алып тастауыңыз керек өрт қаупін тудырады</b></p>
---	--	---	--	---

				<b>шығады.</b>	
Балалармен жеке жұмыс	<b>Дид ойын: «Дәл осындай пішінді тап»</b> <b>Шарты:</b> геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту, пішіндерді атауға, ажыратуға, салыстыруға жаттықтыру.	<b>Дид ойын: «Қандай пішін шықты»</b> <b>Шарты:</b> Таяқшалардан таныс геометриялық пішіндер құрастыра білу.	<b>Дид ойын: «Айырмашылығын тап»</b> <b>Шарты:</b> Балаларға екі суреттің немесе заттың айырмашылығын таба білуге; өз ойын айта білуге үйрету;	<b>Дид ойын: «Не өзгерді»</b> <b>Шарты:</b> Көру арқылы ойлау қабілеттерін арттыру. Аз-кем ұғымдарын бекіту. Аз-кем таңбасымен жұмыс жасауға үйрету.	<b>Дид ойын: «Айырмашылығын тап»</b> <b>Шарты:</b> Балаларға екі суреттің немесе заттың айырмашылығын таба білуге; өз ойын айта білуге үйрету;
Серуенге дайындық	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	<b>Серуен № 10</b> <b>Мұзды бақылау.</b>	<b>Серуен № 11</b> <b>Боранды бақылау.</b>	<b>Серуен №12</b> <b>Бұлтты бақылау.</b>	<b>Серуен № 5</b> <b>Қар жауып тұрған құбылысты бақылау.</b>	<b>Серуен № 9</b> <b>Шыршаны бақылау.</b>
Серуеннен оралу	<b>Таңғы серуенді бекіту.</b>				
Кешкі ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана аспаптарын, салфеткаларды салу) Гигиеналық процедуралар (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту және сүлгіні іліп қою, Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз (көркем сөзін қолдану) Тамақтану балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; Балалардың ұқыптылығын бағалау				

Балалардың дербес әрекеті	Құрылыс және құрастыру ойындары «Конструкторлар құрастыр»	Үстел үсті ойындары; «Домино», «Лото», лабиринт «пазлдар"психикалық процестерін дамытуға бағытталған ойындар	Еңбек әрекеті Жууға болатын ойыншықтарды жуу. Міндеттері: ойыншықтарды сабынды суда губкамен жуу, таза сумен шаю, шүберекпен сүрту қабілетін қалыптастыру	Ертегілер, өлеңдер, жаңылтпаштар, мақалдар қайталау	Музыка әуенімен ән айту, би билеу
«Өнегелі 15 минут»-балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру.					
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналарға балаларын себепсіз балабақшадан қалдырмауларын ескерту. Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелеу. Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.	Ата-анаға: балаға жиі қазақтың ертегілерін оқып беуге ұсыныс айту. Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.	Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу. Ата-аналарға балалардың жасаған шығармашылық жұмыстарымен таныстыру.	Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы төлек керек екенін ескерту Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.	Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу Балаланы балабақшаға уақытында әкеулерін ескерту.